TÜRK-İŞ

YÖNETİM KURULUNA
SUNULAN

İCRA KURULU RAPORU

KASIM 1977, BURSA

TÜRK-İŞ
Bilgi Merkezi

TÜRK-İŞ
TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI

İCRA KURULU

ÇALIŞMA RAPORU

Kasım 1977, BURSA

TÜRK-İŞ
Bilgi Merkezi
Tarih:.....
Demirbaş No: 1302
331.8806 Tu-İç 77

TÜRK-İŞ YÖNETİM KURULU

1- Halil TUNÇ	TÜRK-İŞ Genel Başkanı
2- Kemal ÖZER	TÜRK-İŞ Başkan Vekili
3- Şevket YILMAZ	TÜRK-İŞ Başkan Vekili
4- M.Sadık ŞİDE	TÜRK-İŞ Genel Sekreter
5- Ömer ERGÜN	TÜRK-İŞ Genel Mali Sekreter
6- Kaya ÖZDEMİR	TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri
7- Ethem EZGÜ	TÜRK-İŞ Genel Teşkilâtlandırma Sekreteri
8- İbrahim DENİZCİER	TEKGIDA-İŞ Genel Başkanı
9- Halit MISIRLIOĞLU	YOL-İŞ Genel Başkanı
10- Mustafa BAŞOĞLU	SAĞLIK-İŞ Genel Başkanı
11- Orhan ERÇELİK	TES-İŞ FEDERASYONU Genel Başkanı
12- Şerafettin AKOVA	DYF-İŞ Genel Başkanı
13- Ahmet KURT	LİKAT-İŞ Genel Başkanı
14- İsmail ÖZKAN	BASIN-İŞ Genel Başkanı
15- Yaşar A.DOĞUALP	ŞEKER-İŞ Genel Başkanı
16- Hüseyin PALA	TÜMTİS Genel Başkanı
17- Mustafa ÖZBEK	T.METAL Sendikası Genel Başkanı
18- Fuat ALAN	BİF Genel Başkanı
19- Akif KESKİN	ÇİMSE-İŞ Genel Başkanı
20- Mehmet TEZER	Zonguldak maden İşçileri Sendikası Genel Başkanı
21- Ömer DENİZ	AĞAÇ-İŞ Genel Başkanı
22- Binali YAĞIŞAN	TARIM-İŞ Genel Başkanı
23- İsmail TOPKAR	PETROL-İŞ Genel Başkanı
24- Erdoğan BALCI	HAVA-İŞ Genel Başkanı
25- Aslan SİVRİ	DOKGEMİ-İŞ Genel Başkanı
26- Mustafa ŞAHİN	DERİ-İŞ
27- H.İbrahim ÇAPAN	KOOP-İŞ Genel Başkanı
28- Nihat KAYA	SU-İŞ Genel Başkanı
29- Doğan ÜSTKANAT	TEZ BÜRO-İŞ Genel Başkanı
30- Mehmet ŞİŞMANOĞLU	KRİSTAL-İŞ Genel Başkanı
31- Fevzi BAŞTÜRK	KAUÇUK-İŞ Genel Başkanı
32- Kenan DURUKAN	T.HARB-İŞ Genel Başkanı
33- Vahap GÜVENÇ	TEKSİF Genel Sekreteri
34- Emin KUL	DENİZ ULAŞ-İŞ Genel Başkanı
35- Ercan HERSEK	Türkiye Gazeteciler Sendikası
36- Sabri IŞIK	HABER-İŞ Genel Başkanı
37- Orhan SORGUÇ	TEKGIDA-İŞ Sendikası
38- Necati CANSEVER	SELÜLOZ-İŞ Genel Başkanı
39- Necati TAŞKIN	TÜRKSEN Genel Başkanı

G Ü N D E M

1- AÇILIŞ

2- ÇALIŞMA RAPORUNUN MÜZAKERESİ

a) İdarî Rapor
b) Malî Rapor

3- ÖNERİLER ve MÜZAKERESİ

4- KAPANIŞ

10 KASIM 1977

BURSA

TÜRK-İŞ YÖNETİM KURULUNA SUNULAN
İCRA KURULU RAPORU

Kasım 1977 - Bursa

İ Ç İ N D E K İ L E R

KONU	Sayfa
Önsöz	6
Ülkemizin Karşı Karşıya olduğu iç ve dış sorunlar	7
Ekonomik Durum	16
Türk-İş'in 25. Yılı	24
Toplu İş Sözleşmeleri	26
Grev ve Lokavtlar	47
Ücret-Fiat İlişkileri	53
Asgari Ücret Konusu ve Yapılan Hazırlıklar	56
Seçim Sonuçları ve Zonguldak Maden İşçilerine Teşekkür Mektubu	60
Sosyal Güvenlik Konuları	64
(SSK 32.Genel Kurulu,Tarım ve Orman İşçileri Günlük Kazanç üst sınırı, SSK Teşkilât Kanunu, İlaç Fabrikası, İşçi Konutları.)	
Türk-İş/DGB ve Türk-İş/FNV ve Türk-İş/ÖGB Toplantıları	87
Sosyal Güvenlik alanında çalışmalar	90
Sosyal Güvenlik Uzmanlığınca Yürütülen diğer hizmetler	92
Almanya'daki Dernekler	94
Maliye Bakanlığı Tebliğine İtirazımız	98
Uçak Kazasında Ölen Sendikacılarımız	104
Disk'teki Olaylar	105
Hukuk İşlerimiz	109
SSK Kuruluş Kanunu Tasarısı	114
16 Milyonluk Dava	122
Dış İlişkilerimiz	124
Dünya Sendikacılığındaki Gelişmeler	136
Eğitim Çalışmaları	140
Teşkilâtlanma Çalışmaları	142
MALİ RAPOR	145

Ö N S Ö Z

1977 yılının son olağan toplantisında Yönetim Kuruluna sunduğumuz bu çalışma raporu, 1977 yılının Haziran ile Ekim ayları arasındaki sürenin değerlendirmesini ihtiva etmektedir. Raporda çalışmalarımızın bir özeti verilmiş ve genel bir değerlendirmesi yapılmıştır.

Çalışmalarımız ana hatlarıyla rapor edilirken sadece ilgili konulardan değil gerektikçe çevresi olaylardan da söz edilmek suretiyle teşkilâtımızın yararlanacağı örneklere de yer verilmiştir.

Ülkemiz, iç ve dış ağır sorunlar altında, oldukça zor günler yaşamaktadır. Raporumuzun yazıldığı sırada Millet Meclisi Başkanı halâ seçilememiştir.

Parlamentonun çalışmadığı, çalıştırılamadığı ve bu sebeple ülkenin çok önemli konularının askıda bekletildiği bir ortamda Demokrasimiz yaralı, ekonomimiz hasta edilmiştir.

Bir birini takibeden zincirleme zamlar, piyasanın kontrolsuzluğu yüzünden acımasız hale gelmiş fiatlar, vatandaşa hayatı yaşanmaz bir yük haline getirmiştir.

Hükümetin ve siyasi partilerin gerekli tedbirleri alması yerine birbirleriyle uğraşması mevcut durumun daha da ağırlaşmasına sebep olmaktadır.

İşte bu ortam ve şartlar altında meselelerimiz görüşülecek ve çıkış yolları aranacaktır.

Raporumuzu değerli tetkikinize ve yapıcı eleştirilerinize sunarız.

Saygılarımızla,

Halil TUNÇ
Genel Başkan

M.Sadık Şide
Genel Sekreter

Ömer Ergün
Genel Mali Sekreter

Kaya Özdemir
Genel Eğitim Sekreteri

Ethem Ezgü
Genel Teşk.Sekreteri

ÜLKEMİZİN KARŞI KARŞIYA OLDUĞU İÇ VE DIŞ SORUNLAR:

Türk-İş Yönetim Kurulunun Sayın Üyeleri;

Bugün ülkemizde hemen herkes bir "dar boğaz" sözü etmektedir. Gerek iç ve gerekse dış sorunlarımız, Türkiye'yi bu dar boğazın eşiğine getirmiştir.

Her dar boğaz aşılır, aşılması gereklidir. Ama ülkemizdeki tüm sorunları bu boğazın önünde bekletmekle hiç bir olumlu sonuç sağlanamaz. Bu tutum olsa olsa zaten dar olan boğazı, biraz daha daraltır.

Türk-İş, ülkede her gün karanlık tablolar çizenlerden ve hiç bir çare göstermeyenlerden yana değildir. Herşeye rağmen bunlara karşıdır.

Ülkemizin ve ulusumuzun her sorunun çözümlenebileceği, bütün dar boğazların er geç aşılacağı inancındayız. Tek amacımız, mümkün olduğu en kısa sürede kalkınmanın tamamlanması, işsizliğin önlenmesi, sosyal adaletin yaygınlaşması, huzur ve güvenlik içinde bir yaşamın yerleşmesidir. Bu sonucun alınmasında kaybedilecek zamanımızın olmadığını, kaybedilecek zamanların ekonomik ve sosyal çıkmazlar yaratabileceğini kesinlikle belirtmek istiyoruz. Bütün beyan ve davranışlarımızla tüm ilgilileri bu konularda uyarmaya çalışıyoruz.

Diğer taraftan Türkiye'nin dış meseleleri bir birikim halindedir. Bu meselelerin en önde gelenlerinden Kıbrıs sorunu 1974 barış harekâtından bu yana dalgalanmaya bırakılmıştır. Gerek Güvenlik Konseyinde ve gerekse Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda Kıbrıs'la ilgili olarak alınan kararlar, ülkemiz aleyhinde tecelli etmektedir. Bunlardan ayrı olarak haklı Kıbrıs davamızı, dünya kamuoyuna gereği gibi anlatamadığımız da bir gerçektir. Etkin bir propaganda kampanyasına girişilememiştir.

Kıbrıs konusu, sadece devletlerarası bir sorun olmaktan öte, ulusları ve işçileri de tedirgin eden boyutlara ulaşmıştır. Türk-İş, uluslararası sendikal ilişkilerde bu sorunu gereği gibi anlatabilmek için her seferinde çaba harcamıştır. Gene de aydınlanamamış noktalarda, sık sık Türk-İş'in bilgisine başvurulduğu görülmektedir.

5 Haziran 1977 seçimlerinden sonra kurulan Ecevit Hükümetinin Kıbrıs'ın Maraş Bölgesi ile ilgili kararları, dünya kamuoyunda olduğu gibi sendikal çevrelerde de yankılar uyandırmıştır. Hükümetin kararını öğrenen Kıbrıs Rum Sendikaları derhal girişimlerde bulunmuşlar ve

./..

konuyu ICFTU'ya şikâyet etmişlerdir. Türk hükümetinin kararını tamamen ters ve tek yanlı olarak yorumlayan bu şikâyetler ICFTU tarafından Konfederasyonumuza iletilmiştir.

Konu hakkında TÜRK-SEN'in de görüşünü tesbit eden Türk-İş, ICFTU Genel Sekreteri Sayın Otto Kersten'e bir mektup göndererek olayı aydınlığa kavuşturmuştur. Türk-İş'in bu mektubunu aşağıda bilginize sunuyoruz:

" Sayın Otto Kersten
Genel Sekreter
Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu
Rue Montagne aux Herbes Potageres 37-41
1000 Brussels-Belgium

Sayın Kardeşim Kersten,
Magosa ile ilgili 2 Ağustos 1977 tarihli mektubunuza teşekkür ederiz. Bu konuda karar vermeden önce Kıbrıslı Rumların konuyla ilgili şikâyetlerini bize aksettirmenizden memnunluk duyuyoruz.

Bildiğiniz gibi Kıbrıslı Rumların Türklere karşı 21 Aralık 1963 tarihinde giriştikleri saldırıdan önce Türk halkı Kıbrıs'ın Türk kesiminden altı şehir (Lefkoşe, Magosa, Limasol, Larnaka, Girne ve Baf), iki toplumun birlikte bulundukları 103 köy ve tamamı Türk olan 127 köyde yaşamaktaydı. Rum köyleri ise 405 taneydi. Kıbrıslı Türk toplumuna, Kıbrıslı Rumların 1963 yılı Aralık ayında giriştikleri saldırıdan sonra Türkler, 103 köy kaybettiler ve 30.000 Kıbrıslı Türk, 11 yıl boyunca 1974 yılına kadar mülteci olarak yaşadı.

Türk kesimindeki şehirlerde Türkler, silâhlanmış Rumların çemberi içinde yaşadılar. Temmuz 1974 deki Barış Harekâtından sonra, Denktaş ve Clerides arasında yapılan 3.Viyana görüşmelerinden sonra toplumlararası değişim konusunda mutabık kalındı ve bu değişimin en son etabı da, Birleşmiş Milletler Barış Kuvvetlerinin (UNFICYP) yardımıyla 1975 yılı Eylül ayında tamamlandı. Bunun sonucu olarak 65.000 Kıbrıslı Türk, Kıbrıs'ın güneyindeki Türk köyleri ile karışık köylerin Türk kesimi, Larnaka, Limasol ve Baf şehirlerindeki mallarını Kıbrıslı Rumlara bırakarak kuzeye çekildiler. Bugün Türk toplumunun tamamı 203 köy ile Kıbrıs'ın kuzeyinde Türk kesimindeki 3 şehirde, Lefkoşe, Girne ve Magosa şehirlerinde yaşamaktadır. Rumlar ise 432 köy ve 4 şehirde yaşamaktadırlar. ./..

Kıbrıslı Rumların şikâyeti Magosa şehrinin Türk Federe Devleti sınırları içine düşen kesimiyle ilgilidir. Magosa'da, Magosa'nın yerli Türk halkı ile güneyden gelen mülteciler yaşamaktadır. Barış harekâtından hemen sonra Magosa şehrinin bir kısmı bazı güvenlik tedbirleri ve dahili nedenler dolayısıyla Kıbrıs Türk Federe Devleti tarafından askeri bölge ilân edilmiştir. Sonunda Kıbrıslı Rumların öne sürdüğü gibi tekrar Rum yönetimine iade edilmek için değil, yukarıda belirtilen nedenlerden ötürü, yerleşime kapatılmıştır. Bu izahatımızdan anlaşılacağı üzere, Kıbrıs Rum tarafının Türk Federe Devletinin almış olduğu yerleşme kararlarının hiçbirisini kanunen protesto etmeye hakkı yoktur; aynı şekilde Rum mültecilerinin de Kıbrıs Rum yönetimine bir zamanlar Türklerin yaşadığı güneydeki 130 köy ve 3 şehirde Türklere ait olan yerlere yerleştirilmelerine de Türk tarafı kanunen karşı çıkma yetkisine sahip değildir. Tarafların bir diğerinin sahip olduğu alanlara yerleşmesinden doğan tazminat sorunu da görüşmeler yeniden ele alındığında tartışılacak konulardan birisi olacaktır.

Magosa'nın boş kesimindeki binalar kullanılmamaktan dolayı çürümekte ve bu yüzden de tamirat ve yerleşime ihtiyaç duymaktadırlar. Ekonomik açıdan şehrin bu kısmının yerleşime açılması Kıbrıslı Türk işçiler için yeni iş imkânları yaratacak ve ekonomik hayat daha çok islâh edilecektir. Bu bölgede iş yapmak isteyen tüm yabancılar işlerini kurmaları için davet edilmişlerdir. Bu aynı zamanda bazı toprak sahiplerine de yararlı olabilir.

Bu şartlar altında Kıbrıs Rumlarının yaygarası gerçekte ve kanunda temelsiz bir propaganda gösterisidir. Kendileri Güney Kıbrıs'taki Türk evlerini işgal ederken Kıbrıs'lı Türklerin halen oturmakta oldukları şehrin küçük bir kısmı için dünyanın dikkatini Türklere ve Kıbrıs Türk yönetimine karşı çevirmeleri Rumların iyiniyetten ve gerçekçilikten uzak olduklarını göstermektedir. Kıbrıs Türk Federe Devleti için bu bir belediye meselesidir ve dışarıdan gelecek herhangi bir müdahale buradaki yerleşmeyi durdurmaktan ziyade hızlandıracaktır. Bildiğim kadarıyla bu bölgedeki otellerden birinin otelcilik okulu olarak açılmasından başka hiç bir şey yapılmamıştır.

Anladığıma göre bu bölgeyi yerleşime açma kararı, ihtiyaçtan dolayı, yani kullanılmamaktan ötürü binaların daha fazla çürümelerini önlemek amacıyla çabuklaştırılmıştır. Bu sırada kararın açıklanmasının nedeni de eğer Bülent Ecevit iktidara gelseydi, bu bölgenin otomatik olarak Rumlara geri verileceği şeklinde Kıbrıslı Rumların yaptıkları propagandadır.

./..

Bu konuda samimi bir açıklama yapılarak Ecevit'in böyle bir düşüncesi olmadığı ve Magosa'nın bu kesiminin Rumlara iade edileceğine dair kesinlikle söz verilmediği açıklığa kavuşturulmuştur. Bunun üzerine Rumlar gerçeğe dönmüşlerdir. Bu bölge mültecilerinin Başpiskopos Makarios'a ölümünden hemen önce bir Muhtıra göndererek rehabilitasyon kredileri ve Güney Kıbrıs'ta eşit değerde arazi istemeleri anlamlıdır. Eğer Kıbrıslı Rum liderler Rum mültecilerine 1975 yılındaki toplumlararası değişimin hükümsüz kılınacağını ve böylece herkesin evine dönebileceğini (ki, bu 90.000 Kıbrıslı Türk mültecinin sokağa atılması demektir) söylemekten vazgeçerlerse o zaman Kuzey Kıbrıs'ın şu veya bu bölgesi için doğan karışıklık derhal sona erecektir.

Kıbrıslı Rum liderler görüşmeleri durdurmak için yeni mazeretler aramadıkça, Kıbrıs'ın Türk kesimindeki bir bölgenin yerleşime açılması toplumlararası görüşmeleri, barış ihtimallerini ve TÜRK SEN'in SEK ile görüşmesini etkileyemez ve bunlarla hiçbir ilişkisi bulunmamaktadır. Tekrar ediyorum bu bölgede şimdiye kadar ileri sürülen beyanlardan ayrı olarak yukarıda belirttiğim otelin açılmasından başka hiçbir faaliyet yapılmamıştır.

Kıbrıslı Rumların kendileri, Güneydeki Türk bölgesini tamamen işgal ettikleri halde Türk kesimindeki alelade belediye sorunundan büyük bir olay yaratma taktiklerine kapılmamanızı sizden rica ediyoruz. Kıbrıs' taki bazı olaylar politik propagandanın dışında tutulmalıdırlar ve Magosa'daki 5-10 Cadde ile ilgili belediye sorunu da bunlardan birisidir.

Saygılarımla,
(İmza)
Halil Tunç
Başkan
Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu
(TÜRK-İŞ) "

Rumların, Birleşmiş Milletlerde ve dünya kamuoyunda kendi sorunlarını tek yanlı da olsa etkin bir şekilde dile getirebildikleri ve her fırsatı değerlendirmeye çalıştıkları bir gerçektir. Bu durum yurt içindeki çalışma hızımızın dışarıya yansımasından ibarettir. Bir büyükelçinin veya diğer bir diplomatın atanmasının mesele yapıldığı ülkemizde Kıbrıs sorununun aleyhimize başarılı bir şekilde istismar edilmesine şaşmamak gerekir. Türkiyenin bu konudaki başarısızlıkları, Rumların başarısı gibi görünmektedir. Kendi içinde tutarlı bir Türk hükümetinin, Kıbrıs sorununu en kısa zamanda çözümleyebilecek güçte olduğuna inanıyoruz.

./..

Kıbrıs konusunun şu sıralarda olumlu bir yöne götürüleceği sanılmamaktadır. Çünkü; böylesine önemli bir dış sorun parti çekişmelerine ve iç politikaya malzeme olarak kullanılmakla başarıya götürülemez.

Bugün Yunanistan'da yaklaşan seçimler nedeni ile Kıbrıs konusu ön plâna çıkmış ve gerek iktidar partisi ve gerekse muhalefet tarafından seçim malzemesi yapılmaya başlanmıştır. Tek dileğimiz seçimlerden sonra iş başına gelecek yeni Yunan Hükümetinin soruna akılcı ve gerçekçi bir yaklaşımda bulunabilmesidir.

Sayın Üyeler;

Türkiye'nin belli başlı dış sorunları Kıbrıs olayından ibaret değildir. Hepimizin bildiği gibi Kıbrıs'ın arkasından silâh ambargosu olayı başlamıştır. Bu mesele de Amerika Birleşik Devletleri seçimlerinde, iç politika malzemesi yapılmış, şimdi ise endişe verici boyutlara ulaşmıştır. Amerikan Kongresinde her seferinde çıkarılan kararlar, bir yumuşama olmadığını ve Türkiye'ye düşman gibi davranıldığını kanıtlamaktadır.

Türk hükümeti, silâh satışı ile Kıbrıs sorununun ilgilendirilmesine karşıdır. Esasen hükümet yetkililerinin de sık sık ifade ettikleri gibi Amerika Birleşik Devletleri Kıbrıs konusunda taraf değildir. Ama taraf gibi hareket etmiştir, etmektedir. Başkan Carter, seçimlerden önceki davranışını terkederek ambargoyu hafifletmenin yollarını aramakta ve Türkiye'deki Amerikan üs ve tesislerinin faaliyete geçmesini ister görünmektedir. Buna rağmen, ambargo konusunda ileri bir adım atıldığı söylenemez.

Kıbrıs sorunu, silâh ambargosu sorunu zincirleme olarak NATO ile ilişkilerimizi etkilemektedir. Son günlerde gazetelere yansıyan haberler ve gayriresmi beyanlarda NATO ile ilişkilerimizin gözden geçirilebileceği belirtilmekte,resmi beyanlarda da bu hava hissettirilmektedir.

Öte yandan Ortak Pazarla olan ilişkilerimiz de iç açıcı değildir. Denge devamlı olarak Türkiye aleyhine bozulmaktadır. Tekstil malları ile ilgili olarak Ortak Pazarın aldığı kararların şimdilik durdurulması, tehlikenin geçtiğini göstermez. Onların ortak, Türkiyenin ise pazar yapılması esasına dayanan bir ortaklık düşünülemez. Hele son günlerde Yunanistanın tam üye yapılmasına ilişkin karar, Ortak Pazarın da politika içine sokulduğunu artık açıkça kanıtlamaktadır. ./..

Yönetim Kurulunun Sayın Üyeleri;

Raporumuzda dış sorunlarımızın bazılarını dile getirmeye çalıştık. Kıbrıs, ambargo, NATO, Ortak Pazar, dış sorunlarımızın en önemlilerini teşkil etmektedir. Şüphesiz ki, bunun dışında çözüm bekleyen bir sürü dış sorunumuz vardır.

Ekonomik yardım ve IMF ile ilişkilerimiz bu sorunların başında gelmektedir. Alınan çeşitli ekonomik kararlara rağmen dış yardım kaynaklarını harekete geçirebilmek imkânı yaratılamamıştır.

Yurt dışında çalışan işçilerimizin, okuyan öğrencilerimizin sorunları vardır. Dış işleri teşkilâtımız, baştan sona yeni bir düzenlemeye muhtaçtır. İhraç maddelerimize gereği gibi pazar bulunamamaktadır.

Bütün bu sorunların üstesinden gelebilmek için Türk-İş, her türlü mücadeleyi ve çabayı gösterecektir. Devlet mekanizmasının, parlamento ve hükümetin bu bölümün başında sözünü ettiğimiz dar boğazdan ulusumuzu ve ülkemizi esenliğe çıkarmak için her türlü önlemi alması lâzımdır. Gecikmeden, plânlı ve tutarlı bir şekilde sonuca gidilmelidir. Konfederasyonumuz, ülkemizin tüm sorunlarına sahip çıkmak ve onların takipçisi olmayı daima görev saymaktadır.

Değerli üyeler;

Ülkemizin karşı karşıya bulunduğu dış sorunlardan sonra, iç sorunlarımıza da kısaca göz atmakta yarar görüyoruz.

Yönetim Kurulumuzun, uzun bir çalışma sonucu hazırladığı ülkemizin genel ve temel sorunlarıyla bunların çözümünü gösteren MUHTIRA, M.Sadık Şide, Şerafettin Akova, Orhan Erçelik, Mehmet Şişmanoğlu ve Erdoğan Balcı'dan oluşan redaksiyon Komisyonunca Yönetim Kurulumuzun direktiflerine uygun olarak son şekle kavuşturulmuştur.

Gine Yönetim Kurulunun kararı gereğince;

5 Ekim 1977 Çarşamba günü

Saat 13.30 da Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterine
Saat 14.30 da Cumhuriyet Senatosu Başkanına
Saat 14.45 de Millet Meclisi Geçici Başkanına
Saat 15.15 de MSP Genel Başkanına (Özel Kalem Müdürüne)
Saat 15.45 de CGP. Genel Başkanına
Saat 16.15 de CHP. Genel Başkanına
Saat 17.00 de MHP. Genel Başkanına
Saat 18.00 de DP. Genel Başkanına (Genel Başkan Yardımcısına) ./..

6 Ekim 1977 Perşembe günü:

Saat 10.15 de Başbakan'a sunulmuştur.

Sayın Kurulunuzun onayından geçen bu metin, çoğaltılarak basına ve Türk-İş teşkilâtına da dağıtılmıştır. Bu metni ayrıca burada tekrarlamakta fayda görmüyoruz. Muhtıranın kapsadığı genel başlıkları tekrarlamakla yetiniyoruz. İsteklerimiz kısaca şöyle sıralanmıştır:

1. Anayasal rejime sahip çıkılmalı, hak ve hürriyetlerin Cumhuriyeti ortadan kaldırmak kasdı ile kullanılmasına engel olunmalıdır. Laiklik ve sosyal hukuk devleti kavramına sahip çıkılmalıdır.

2. Meclisler çalışır hale getirilmeli ve Meclis Başkanı derhal seçilmelidir.

3. Ulusumuzu tedirgin eden asayişsizlik giderilmeli, okuma özgürlüğü sağlanmalı ve anarşik olayların kökü kazınmalıdır.

4. Sendikaları bölücü tutumdan vazgeçilmeli, anayasamız gereğince tüm çalışanlara sendikalaşma hakkı verilmelidir.

5. Fiatlar kontrol edilmeli, fiat artışları durdurulmalı, zamlarla birlikte dar gelirlilerin zamlardan etkilenmelerini önleyecek sosyal tedbirler alınmalıdır.

6. Enerji buhranına kesin çözümler getirilmelidir.

7. Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Plânında ekonomik kalkınmanın yanında istihdam bağımsız bir hedef olarak benimsenmelidir.

8. İşçi-memur ayırımı konusunda sonuca gidilmelidir.

9. Asgari Ücret Komisyonuderhal toplanmalı, yeni asgariücret kısa sürede tesbit edilerek yürürlüğe konulmalıdır.

10. En az geçim indirimi, verginin mali güce göre alınması ile ilgili Anayasa hükmüne uygun hale getirilmelidir.

11. Tarım ve Orman işçilerinin sosyal güvenliği sağlanmalıdır.

12. Trafik sorunu çözüme bağlanmalı, kazaları önleyici tedbirler alınmalıdır.

13. Kira ve Konut sorunu belli bir plân dahilinde ve kısa zamanda çözüme kavuşturulmalıdır.

./..

14. Siyasi istikrar sağlanmalı, bunun için gerekirse seçim sistemini düzeltici çalışmalar yapılmalıdır.

15. İşçi emekli maaşlarındaki adaletsizlik giderilmelidir.

16. Yurt dışında çalışan işçilerimizin emeklilik sorunu üzerinde titizlik gösterilmelidir.

17. Vergi adaleti sağlanmalı, vergi kaçakçılığı ile etkin mücadele yapılmalıdır.

18. Kamu kuruluşları siyasi amaç vasıtası yapılmamalıdır.

19. Kooperatifler Bankası, İYAK, Madencilik Reform Yasası ve Dernekler Kanununda sendikalarla ilişki kuran hükümlerdeki değişiklik gibi sosyal içerikli yasalar çıkarılmalıdır.

Yönetim Kurulumuzun Muhtırası ile ortaya konulan problemler ve önerilen çözüm yolları hemen hemen tüm temel iç sorunlarımızı kapsamaktadır. Önemli olan bütün ilgililerin bu sorunlara yapıcı, gerçekçi ve yurtsever ölçülerle yaklaşımıdır. Türk-İş bunu sağlamada her zaman olduğu gibi etkenliğini kullanacaktır.

İç sorunlarımızın düğüm noktası istikrarlı bir hükümet ve işleyen bir parlamentodur. Kendi içinde tutarlı güçlü bir hükümet ve düzenli bir Meclis çalışması, dertlerin başta gelen çaresidir.

Bilindiği gibi Meclis Başkanı bu raporumuzun kurulunuza sunulmak üzere hazırlandığı sırada halâ seçilememiştir. Hükümet ortağı siyasi partilerin kendi aralarında Meclis Başkanı seçilmesi konusunda anlaştıkları ifade edildiği halde, daha sonra yapılan beyanlar yeni çelişkiler yaratmıştır. Bu beyanlardan anlaşma değil, anlaşamama sonucu çıkmaktadır. Beş aydan beri Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmaya başlayamamasını kim, hangi mazeretle savunabilecektir? Nasıl açıklayacaktır?

Bırakınız hükümeti, partisi ne olursa olsun hiç bir milletvekilinin buna hakkı yoktur. Türk Milleti her iki yılda Başkan seçiminde bu kadar oyalanırsa ne kalkınma edebiyatı ne de sosyal refah teraneleri ciddiye alınamaz.

Demokrasiye ve parlamentoya inancın, saygının sarsılmaması ve yok edilmemesi için millet temsilcileri gerekli olan ilgi ve titizliği göstermelidir. Meclis Başkanlığı kısır çekişmesi uğruna demokratik rejimi ve anayasal düzeni hiçe saymak, hiç bir parlamenterin hakkı değildir.

./..

Millet Meclisinin yeni yasama dönemine başladığı 13 Haziran 1977 tarihinden 6 Ekim 1977 tarihine kadar yapılan birleşimlerin sayısı 50 dir. Bu birleşimlerin 22 sinde çoğunluk sağlanamamış, 5 inde çoğunluk sağlandığı halde Başkan adayı gösterilmediğinden oturuma son verilmiştir. 14 birleşimde ise partiler aday gösterdikleri halde kendi adaylarına oy vermeden Meclisi terketmişlerdir. Böylece salonda yeterli çoğunluk olmadığı sonucu ortaya çıkmıştır. Geri kalan birleşimler ise yemin töreni, hükümet programlarının okunması, müzakeresi ve güven oylaması ile geçmiştir.

Parlamenter çalışma bu mudur? Meclise üç ay, iki ay gibi uzun süre gelmeyen milletvekilleri bulunmaktadır. Böyle bir tempo ile Meclislere işlerlik nasıl kazandırılabilir? Siyasi partiler ve milletvekilleri bu soruların cevabını halka vermek zorundadır.

Türk-İş, rejimin yozlaştırılmaması, anayasal düzenin tam olarak işlerliğe kavuşmasının savunuculuğunu her zaman yapacaktır.

EKONOMİK DURUM

Sayın Yönetim Kurulu Üyeleri,

Haziran 1977 tarihinde yapılan olağan Yönetim Kurulundan bu yana geçen zaman içinde Türkiyede Hükümet değişikliği olmuş, eski MC Koalisyonu bir Parti eksiğiyle 2.MC Koalisyonu şeklinde yeniden hükümet olmuştur. Uzun süren temaslar, çatı üzerinde anlaşmalar ve nihayet Bakanlıkların paylaşılması müzakerelerinden sonra 21 Temmuz günü Hükümet üyeleri belli olmuş 1 Ağustos güven oylaması ile yeni MC hükümeti kurulmuştur.

Yeni Hükümet programının açıklanması ile Türk ekonomisi de yeni dönemine girmiştir. Aslında geçen raporumuzda belirttiğimiz açmazların s sonuçları tek tek ortaya çıkmıştır. Şöyle ki;

Geçen raporda "döviz kıtlığı, hızlı fiyat artışları, yerleşen enflasyon ve görünmekte olan devalüasyon" şeklinde bağladığımız açmazlar aynen ortaya çıkmıştır.

Yeni Hükümet programının belli başlı bölümlerine şöyle bir göz gezdirdikten sonra yukarıda değindiğimiz sonuçlara ve ekonomik ve sosyal etkilerine tekrar döneceğiz.

Hüküme̊t Programı

27 Temmuz 1977 günü Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosunda Başbakan Süleyman Demirel tarafından okunan 2. MC Hükümet Programında, siyasi istikrarın sağlanması kalkınmanın ön koşulu olarak nitelenmiştir. Genel olarak, koalisyon protokolu'nun genişletilmiş bir belgesi niteliğinde görünen Hükümet Programında,yalnızca,kamu iktisadi kuruluşlarının "serbest piyasa" koşullarında çalışmaları yolundaki protokol hükmüne yer verilmemiştir.

Sanayileşme çabalarına en büyük önemin verileceği kaydedilen Hükümet Programında:

"Sanayileşme hareketinin memleketin bölgeleri arasında dengeli bir şekilde yayılması ve başta yeni istihdam imkânlarının geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi olmak üzere sanayileşmenin getireceği nimetlerin her bakımdan adilâne bir şekilde dağılmasını sağlıyacak Tedbirler, köklü ve müessir bir şekilde alınacaktır" denilmektedir.

./..

Bütün illerde organize sanayi bölgelerinin ve sanayi sitelerinin kurulmasına çalışılacağı özel sektör yatırımlarının sanayileşme alanında yeni hız ve hacim kazanması için etkin teşvik tedbirleri alınacağı, sanayileşme çabalarını engelleyen her türlü hukuki ve mali mevzuatın yeniden düzenleneceği, sanayi envanteri yapılacağı belirtilmektedir.

Sanayinin finansmanında, yurt dışındaki işçiler de dahil olmak üzere, halkın tasarruf olanaklarının değerlendirilmesi ve güçlendirilmesi amacıyla çeşitli özendirici önlemlere gidileceği belirtilen Hükümet Programında, sanayileşmeye halkın yaygın bir biçimde katılması ve yerel insiyatifin güçlü olarak harekete geçirilmesi için "özel kuruluş esaslarına sahip kalkınma şirketleri" kurulacağı açıklanmıştır.

Sanayi politikası ile uyumlu hale getirileceğine değinilen para, kredi ve temel fiyat politikaları konusunda da güçlüklerin giderileceği, faizsiz kredi uygulaması sisteminin geliştirileceği, sanayiciye ve mesken edinecek kimselere daha çok kredi sağlanacağı belirtildikten sonra şöyle denilmektedir:

"Enflasyonla mücadeleyi önemli bir görev sayıyoruz. Enflasyonla mücadelede bilhassa arz ve talep dengesinin bozulması önlenecek mal darlığı ve kıtlığına mahal verilmeyecek, bu maksatla üretimi arttırıcı faaliyetler desteklenecek, tasarruflar teşvik edilecek, kamu gelirlerini arttırıcı tedbirler alınacaktır."

Görüldüğü gibi Hükümet Programının "güçlü dengeli ve süratli kalkınma" ve "enflasyonla mücadele" gibi en önemli iki konuda yapılacağı vaad edilen süratli kalkınma, tam tersine kalkınma hızının yavaşlatılması, enflasyonu önleme de yine tam tersine Cumhuriyet tarihinin en yüksek enflasyon hızına ulaşılması şeklinde yürütülmektedir. Bu iki konuyu daha ilerde değinmek üzere burada kesip, Çalışma hayatıyla ilgili bölüme geçelim.

İşçi ve işveren ilişkilerinde hak ve adalet ölçüleri içinde birleşme sağlanmasına önem verileceği belirtilmekte ve şöyle devam edilmektedir: "Çalışanların haklarının korunup geliştirilmesine ve teminat altında tutulmasına gayret edeceğiz. İşçi ve işveren münasebetlerinde karşılıklı hak ve menfaatlerin çatışarak değil milli menfaatler, hak ve adalet ölçüleri etrafında birleşmek suretiyle barışçı yoldan halline ve özellikle çalışma barışının korunmasına önem vereceğiz. Gelişen ekonominin nimetlerinden çalışanların adil bir pay almalarına yardımcı olacağız."

./..

İfadelerin şeklinden anlaşılacağı gibi, çalışanlara "gayret edeceğiz", "yardımcı olacağız" gibi kesinlik göstermeyen, vaad niteliği taşımayan, ama işverenlerin arzuladıkları çalışma barışı konusunda "önem vereceğiz" şeklinde daha etkili bir ifade kullanılmıştır.

Yabancı sermayeden belirli şartlar içinde yararlanılacağı, aynı şekilde Türk müteşebbis ve sermayesinin dış ülkelerde yatırım yapmaları, sınai tesisler kurmalarının teşvik edileceği, vergilerin yeniden düzenlenerek islâh edileceği, kara ve denizlerimizde petrol aranacağı, sanayileşme sonucu ortaya çıkan kentleşme için "milli mesken plânı" hazırlanacağı, tarımda sulamaya önem verileceği v.b. vaadlerde Hükümet Programında yer almaktadır.

Sayın Üyeler,

Türkiye gibi, söylenenlerle yapılanların bir birini tutmadığı bir ülkede hükümet programında söylenenlerin uygulanmasını istemek de pek alışkanlık haline gelmediği için hükümet programını bir yana bırakarak Haziran ayından bu yana ekonomik durumumuzda ne gibi gelişmeler olduğunu kısaca incelemekte yarar görürüz.

Fiyat Artışları-Enflasyon

İçinde bulunduğumuz dönemin en belirgin özelliği hızlı fiyat artışları ve yerleşen enflasyon olmuştur. 1977 yılının ilk altı ayında fiyatlara ilişkin rakamlar dengesiz bir gelişme göstermiştir.

Ticaret Bakanlığınca yayınlanan rakamlara göre ilk altı aylık fiyat artışları geçen yılki gelişmenin altında seyretmektedir.

Toptan Eşya	Ocak Haziran	Ocak Haziran	Ocak Haziran	Ocak Haziran	Ocak Haziran
Genel Endeks	3.9	10.1	13.0	15.6	11.0
Gıda	5.3	17.2	12.9	15.0	10.6
Ankara					
Genel Endeks	10.4	19.0	8.7	16.4	11.1
Gıda	12.5	20.3	11.2	19.7	13.9
İstanbul					
Genel İndeks	8.6	21.2	9.0	17.4	8.5
Gıda	12.4	27.1	12.1	21.3	8.1

Gerçekten 1977 ilk altı aylık fiyat artışları ile 1976 yılı ilk altı aylık fiyat artışları kıyaslandığında Ankara 8.7 den 11.1 e çıkmış fakat İstanbul 9.0 dan 8.5 a toptan eşya da 13.0 dan 11.0 a düşmüştür.

./..

Bu düşmelerde en önemli etken, seçimdir. İktidar, seçim öncesi zam yapmayı kendi açısından sakıncalı görüp, maliyet ile piyasa satış fiyatı arasındaki farkı sürekli olarak sübvanse etmiştir. Böylece örneğin benzini 2 liraya alan her araba sahibi için devlet de 2 lira o kişi adına ödemiştir.

Ancak bu yolun sakıncaları seçim sonrası daha da büyük olarak fiyatlara yansımak zorunluluğunu doğurmuştur. Çünkü devlet artık bu fazla ödemeleri yapamaz hale gelmiş, üstelik zarurî mallar, yatırım malları ve hatta dışardaki maaşları dahi ödemekten aciz hale gelmiştir. Özetle şöyle diyebiliriz: Seçim sonrası zamlar büyük ölçüde zorunlu hale gelmiştir, getirilmiştir. Bunun sebebi politik amaçla zamanında tedbir alınmamasıdır. Yani zorunluluk, gecikmeyi bilerek yapmanın sonucudur. Bu gecikmenin bir başka sonucu da bir arada ve çok miktarda gelen zam, zammı gerektirmeyen malların da aracılar tarafından fiyatlarının psikolojik olarak yükseltilmelerine neden olmuştur. Böylece iğneden ipliğe, tüm tüketim mallarının hemen hergün fiyatları yükselmiştir.

Eylül ayında açılan zam paketinin ardından sosyal önlemler paketinin de görüşülmekte olduğu belirtilmiş, halkın tepkisi böylece hafifletilmiş ancak aradan bir ay geçmiş olmasına rağmen raporun yazılmakta olduğu son günlere kadar bu paket halâ açılamamıştır. Kira tazminatı, en az geçim indiriminin yükseltilmesi söylentileri sürüp gittikçe piyasa fiyatları da sürekli yükselmeye devam etmektedir. Kanımızca sosyal önlemler paketinin gecikmesinde en önemli etmen IMF'dir.

Bilindiği gibi Uluslararası Para Fonu (IMF) Türkiyenin kredi talebine karşılık Türkiye'ye bir heyet göndererek vereceği kredi karşılığında bazı taleplerde bulunmaktadır. Bunların başında devalüasyon gelmektedir. Bu talebe karşılık Türk Hükümeti %10 oranında bir devalüasyonu gerçekleştirmiş ancak bu oran IMF tarafından yeterli görülmemiştir. Öte yandan devalüasyondan başka, ücretlerin dondurulması, cari harcamaların kısılması gibi istekler karşısında hükümet, halkla IMF arasında kalmıştır.

Sayın Üyeler,

Fiyat artışlarını resmi kaynaklar tarafından ortaya koyan endekslerin hazırlanıp yayınlanması çok yavaş ve geride kalmaktadır. Yani bu endeksler hem geç açıklanmakta hem de gerçek artışları yansıtmamaktadır. Öyle ki, işverenler tarafından yapılan endekslerin dahi altında kalmaktadır. Bunu, gerek Yönetim Kurulu gerekse Genel Kurul için ./..

hazırladığımız raporlarda defalarca belirttiğimizden aynı şeyleri tekrar etmekten sarfınazar ediyoruz. Şunu açıklıkla ifade edebiliriz ki; resmi endeksler ne kadar yetersiz olsa, ne kadar gerçeği yansıtmasa dahi 1977 için %40 ın altına düşmeyeceği söylenebilir.

Bu durumda zaten alışılmış fiyat artışlarına yetişemeyen toplu sözleşme zamlarının son artışlar karşısında büsbütün gerilediği gerçeği gözönünde tutularak ara düzenlemelere gidilmelidir.

Son iki ayda ortaya çıkan manzara, hiç kuşkusuz en çok dar ve sabit gelirliler için bunalım yaratmıştır. Ancak bunalım o derece yaygın bir şekil almıştır ki; işveren sendikaları Genel Başkanı dahi ortamı tehlikeli bularak, yaptığı basın toplantısında ekonomik tedbirler paketinin eksik kaldığını belirtmiş ve şöyle demiştir:

"Herkesin beklediği önemli düzenlemeler paketi çıkmadığı için başlatılan tedbirler de daha istenilen sonuçları doğuramamıştır. Aksine istikrar amacıyla hükümetce yapılan ayarlamalar, gerekenin de ötesinde fahiş fiyat hareketlerine sebebiyet vermiştir. .....
.....

Başta milli bankalarımız olmak üzere bütün kuruluşların ve her türlü müessesenin içinde bulunduğumuz şartlar karşısında kârdan fedakârlık ederek ve büyük bir gayret sarfederek arzulanan ekonomik istikrarın sağlanmasına yardımcı olmalarını rica ediyorum."....
.....

Mevcut Hükümetin kurulmasından bu yana 73 gün geçmesine rağmen ihracata dönük olarak yapılan vaad ve beyanatlardan hiçbiri uygulamaya konulmamıştır. Merkez Bankasında 7 aydır bekleyen transfer talebi varken, mükerrer turist çıkışına izin verilmesi anlaşılır şey değildir." demekte ve hükümetin gereken önlemleri zamanında almakta geciktiğini, dış ticaret politikasının açıkça belirlenmesini istemektedir.

Sonuç olarak geçen Yönetim Kurulundan bu yana geçen zaman içinde olacağını önceki raporda belirttiğimiz her tahmin en acı şekliyle gerçekleşmiş ve bütün vatandaşları mutsuz etmiştir.

Hükümet içinde yer alan parti üyelerinin dahi yakınmaları göstermektedir ki; mevcut durumdan iktidardaki üç parti liderinden başka memnun olan pek yoktur.

./..

Para Arzı-Emisyon-Mevduat-Kredi

Tedavüle çıkarılan banknot miktarı 24 Haziran 1977 tarihinde 59.927 milyon TL. olup 31 Aralık 1976 ya kıyasla 7.866 milyon (%15.1) yükselmiş bulunmaktadır. Geçen yıl 25 Haziran 1976 tarihinde tedavüle çıkarılan banknot hacmi ise 41.480 milyon TL. olup 31 Aralık 1975 e kıyasla 542 milyon (%1.3) artış kaydetmişti. Bu verilerden, tedavüldeki banknot hacminin yılın ilk altı ayı itibariyle 1977 de 1976 dakinden yüzde olarak on katından fazla genişlediği anlaşılmaktadır. (Miktar olarak da on katına yakındır).

Mevduatta ise 1976 da, 1975 dekinden daha yavaş bir genişleme olmuştur. Ocak 1977 sonunda ise konsolide mevduat 158.448 milyon TL. birleşik mevduat ise 189.164 milyon TL. olup 1976 sonuna nazaran sırasıyla 4.397 milyon TL. (%2.7) ve 4621 milyon TL (%2.4) gerilemiştir. 13 banka mevduat hacminin Ocak sonuna nazaran Haziran ayları itibarile 1977 yılında, 1976 dakinden daha yavaş artış kaydettiği hesaplanmaktadır.

Kredilere gelince; 24 Haziran 1977 tarihinde 137.810 milyon TL.sına ulaşan T.C. Merkez Bankası kredileri 31 Aralık 1976 ya oranla 27.517 milyon TL. (%24.9) artış kaydetmiştir. Bu artış, ticari senetler ve çok cüz'i olmak üzere bankalar tasfiye fonu ikrazlarında izlenen gerilemelere karşılık, özellikle hazine kefaletini haiz bonolar ve hazineye kısa vadeli avanslar önde gelmek üzere tahvil üzerine avanslar ve zirai senetler reeskontunda kaydedilen yükselmelerin sonucudur.

13 Banka kredilerinde ise Ocak sonu itibarile 1976 dan daha hızlı bir artış izlenmektedir.

Dış Ticaret

Ocak-Mayıs dönemi itibarile 1977 yılında 1976 ya göre ihracat 291.7 milyon dolar (%27.8) gerileyerek 758.3 milyon dolar, ithalat ise 423.7 milyon dolar (%21.6) artarak 2.381.4 milyon dolar olmuştur. Böylece ihracatta %27.8 lik azalma ithalatta da %21.6 lık artışla bir yılda dış ticaret açığı 807.7 milyon dolardan hemen hemen iki misline çıkarak 1 milyar 623 milyon 100 bin dolara yükselmiştir. Yükselme daha da devam etmektedir.

Buna göre ihracatın, ithalatı karşılama oranı %53.6 dan %31.8 e gerilemiştir. Yani bir yıl önce ithalâtın yaridan biraz fazlası ihracat

./..

ile karşılanırken 1977 de üçte biri bile karşılanamaz hale gelmiştir. Bu çok yüksek artış karşısında yapılan %10 oranındaki devalüasyon, diğer tedbirler alınmadığından etkisiz ve yeni devalüasyon kararlarını bekletir hale gelmiştir.

(Milyon dolar	(İhracat)	(İthalat)	(Dış Ticaret Dengesi)
1976 Ocak-Mayıs	1050.0	1 957.7	- 907.7
1977 "	758.3	2 381.4	-1.623.1

Kamu Maliyesi:

(Milyon TL.)	1976 Mart	1977 Mart	1977/76 Fark
Genel Bütçe gelirleri	9.478	11.717	+ 23.6
Vergi Gelirleri	8.939	10.590	+ 18.5
Genel Bütçe Harcamaları	8.954	20.920	+133.6

Yukarıdaki tabloya bir göz atmak kamu maliyesindeki felâketi açıkça ortaya koymaktadır. Genel bütçe gelirlerinde %20 civarında artışlar olurken genel bütçe harcamaları bir yılda 9 milyardan 21 milyara (%133.6) artmıştır. Devlet, gelirlerinin hemen tümünü vergilerden almaktadır. Vergilerin ise hemen tümünü işçi ve memurlar ödemektedir. İşçi ve memura verirken hasis davranan devlet, ondan aldığını o derece cömert kullanır hale gelmiştir ki, bir yılda iki buçuk kata varan harcamada bulunmuştur. Bu harcama, işsizliği önlemek için yatırım veya bunun gibi bir yolda değil, politik amaçlı kadrolar ihdasında kullanılmıştır. Devlet memuru sayısı 800 binden bir milyona çıkarılarak gereğinden kabarık olan gizli işsiz-memur sayısı arttırılmıştır. Bunun hesabının sorulması, işçi ve memurdan ücretinin yarısı kadar alınan paranın hiç olmazsa onu ezmemek, az-çok ona yararlı hiç olmazsa zararlı olmayacak yerlerde harcanılması için gereği yapılmalıdır.

Dış Baskı:

Türkiyenin içine girdiği son ekonomik bunalım, bundan böyle raporlarımızın ekonomik durum bölümünde yeni bir "dış baskı" ara başlığına yer vermek zorunluğu yaratmıştır. Çünkü artık Türkiye ekonomik ve sosyal önlemler alırken dışardan izin istemek, almayı düşünmediği önlemleri de onlar istediğinde almak durumundadır.

./..

Bunun en son ve yaygın örneği IMF'dir. Esasen bütün ekonomik kuruluşlar, üyelerine bir yardımda bulunurken onun karşılığı olup olmadığını tetkik eder. Ancak devamlı talepkâr durumda olup, gidişatı da memnuniyet vermeyen bir ülke karşı tarafa göre pazarlık gücünü yitirmiştir. Onların o ülkeden çıkarları söz konusu ise kısa vadeli ufak talepler karşılığında bile büyük ödünler vermek durumunda kalır. İşte Avrupadayayınlanan büyük ekonomik dergilerde bu uygulamaya en güzel örnek olarak Türkiye gösterilmektedir.

Alınan ekonomik önlemler, devalüasyon, alınmayan sosyal önlemler hep dışardan gelen baskılarla yapılmış veya yapılamamıştır. Esasen bir ülkenin ekonomik sosyal ve siyasal itibarı, aynı şahıslar gibi birbirine bağlıdır.

Bu tesbit, politik kaygılardan uzaklaşıldığında Türkiyenin özellikle bugünden sonra dış baskılarla karşı karşıya kalacağını ortaya koymaktadır. 14 Ekim IMF Konsültasyonu, bu baskıların dile getirileceği adımlardan biridir.

Maliye Bakanı, yedi yıllık bir aradan sonra Türkiyenin IMF'den stand-by (destek) istediğini doğrulamıştır. Türkiyenin stand-by istemi, ayrıca "zorunluluk bulunmadığı halde" birinci kredi tranşının (dilim) kullanımıyla ilgilidir. Maliye Bakanına göre bu yola, Türkiyeye kredi açması düşünülen ticari bankalara güvence sağlamak için başvurulmuştur. Bunun anlamı, Türkiyenin IMF gözetiminde bir "istikrar prgramı" uyguladığını dünyaya ilân etmek ihtiyacı duyduğudur. Türkiyenin kredi taleplerine verilen cevaplar bu ihtiyacın varlığını kanıtlamaktadır.

Gerçekte bir program uygulayabilme aşamasına, zamların ağırlık taşıdığı önlemler alınmakla gelinmiştir. İstikrar programı uygulaması para, kredi, ticaret ve hatta dış borçlanma konularına tavanlar konulmasıdır.

Özetle, geri kalmış ülkelere karşı katı olan IMF'den stand-by istenmesi para fonuna karşı uygulamayı taahhüt ettiği ekonomik istikrar programı karşılığıdır.

TÜRK-İŞ'İN 25.YILI

Değerli Üyeler;

31 Temmuz 1977 Türk-İş'in 25. Kuruluş Yıldönümüdür. Türk-İş'in kuruluş gününde yapılması düşünülen kutlama törenleri, ülkemizde devam eden hükümet krizleri, siyasi istikrarsızlık, çeşitli işkollarındaki uyuşmazlıklar, grevler nedeni ile ertelenmiştir. Törenlere ait erteleme kararı teşkilâtımıza bir genelge ile bildirilmiştir.

Normal koşullar gerçekleştiğinde kutlama törenlerini görkemli bir şekilde yapmak en büyük dileğimizdir.

25 yıl toplum hayatında pek uzun bir süre sayılmaz. Ama kısa bir süre de değildir. Çeyrek yüzyılda Türk-İş'in katettiği mesafe küçümsenemez.

Türk İşçi Hareketinin 110 yıllık geçmişinde son 25 yılın ayrı bir önemi, ayrı bir değeri vardır. Bilindiği gibi 1860 yılında tekstil, gıda, matbaacılık ve savaş endüstrisi işçileri, Ameleperver Cemiyetini kurmuşlardı. Daha sonra ikinci büyük işçi örgütü 1895 tarihinde Tophane Fabrikaları işçileri tarafından teşekkül ettirildi.

1908'de meşrutiyetin ilanından sonra işçiler, hükümet tarafından şiddetli baskı altında tutuldular. Balkan Savaşı, Birinci Dünya Savaşı, işçi hareketinin gelişmesini engelleyen olaylardır.

1922 yıllarında işçilerin hızlanan örgütlenme hareketleri devamlı olarak baltalandı, işçilerin birleşmeleri engellenmeye çalışıldı. Daha önce İzmir'de kurdurulan İşçi ve Esnaf Birliği, bir işçi kuruluşu olmaktan uzaktı. İşçi hareketinin bir türlü gerçekleşemeyen örgütlenme çabaları her seferinde ve birçok denemelerle 1946 yılına kadar yalpalayıp durdu. 1946 yılında Cemiyetler Kanununun sınıf esasına göre cemiyet kurulmasını yasaklayan hükümleri kaldırılınca işçilerin hızlı bir örgütlenmeye gitmeleri mümkün oldu.

1952 yılının Temmuz ayında Bursa'da toplanan işçi liderleri Türk-İş'i resmen kurdular.

./..

Sayın Üyeler,

Hepimizce bilinen bu kısa tarihçeyi bir kere daha birlikte hatırlamış oluyoruz. Bu tarihçeden de anlaşılacağı üzere Türk İşçi Hareketinin çok hızlı ve bilinçli gelişmesi, Türk-İş'in kuruluşu ile başlamıştır.

Türk-İş, 1960 Anayasasına kadar, Türkiye'de demokratik ve hür sendikacılık ilkesinin yerleşmesi, örgütlenmenin tamamlanması için çok yoğun bir çalışma göstermiştir. Toplu sözleşme ve grev hakkı için mücadele etmiştir. Bu mücadelede emeği geçmiş tüm arkadaşlarımızı saygı ile, vefat etmiş olanları Rahmet ile anıyoruz.

1960 Anayasasının yürürlüğe girmesinden sonra Türk İşçi Hareketindeki gelişme daha başdöndürücü bir hız kazanmıştır. Gerek Anayasa ile ve gerekse daha sonra çıkarılan 274 ve 275 sayılı kanunlarla sağlanan bütün hakların elde edilmesinde Türk-İş'in gücü ve katkısı vardır. Türk-İş, demokratik ve hür sendikacılığın Türkiye'de egemen olması için sadece kendi mensuplarının değil, tüm Türk işçilerinin, sendikacılarının sözcülüğünü ve savunuculuğunu yapmıştır.

Türk-İş'in 1960 yılından bu yana Türk İşçi Hareketine hizmet yolundaki ciddi, bilinçli ve yurtsever çalışmaları gerçekten önemli sonuçlar elde edilmesine neden olmuştur. Bugün işçi, köylü, memur, esnaf ve bütün dar gelirlilerle ilgili her sorunda Türk-İş'in görüşü ve katkısı söz konusudur. Her sosyal ve ekonomik sorunun çözümünde Türk-İş'in görüşü önemli bir unsur olmaktadır.

Türk Ulusu ve Türk işçisi ile ilgili her sorun, Türk-İş'in sorunu olmuştur.

Bugün Konfederasyonumuz temel amaçları, ilkeleri bilinen, Türkiye'nin en büyük işçi kuruluşudur. Türk-İş'in yurt sorunlarına bakış açısı ve amacı, 24 ilkesinde bütünleşmiştir.

İşçi haklarının ve sosyal adaleti sağlayacak gerçek ir kalkınmanın tahakkuku için Türk-İş her türlü çabayı göstermektedir.

Birbuçuk milyon üyesi, her işkolunda batılı anlamda güçlü sendikaları ile işçinin tek ve büyük örgütü TÜRK-İŞ'in kuruluşunu sağlayanlara, güçlenip gelişmesinde katkısı olanlara ve her türlü saldırıdan koruyup yaşatılmasında gayreti olanlara şükranlarımızı sunarız.

TOPLU İŞ SÖZLEŞMELERİ

Sayın Yönetim Kurulu Üyeleri,

6 Haziran-10 Ekim 1977 döneminde imzalanmış bulunan toplu iş sözleşmeleri ile sağlanan haklara geçmeden önce önemle üzerinde durulacak gelişmelere değinmekte yarar görmekteyiz.

Eylül 1977 içinde açıklanan istikrar önlemleri ile işçi ve memur gibi dar ve sabit gelirli sınıfın satın alma gücünü yarıya indiren zamlar, daha önce imzalanmış bulunan toplu iş sözleşmelerini etkisiz ve yetersiz hale getirmiştir. Ekonomik önlemlerle birlikte alınması gereken sosyal önlemlerin henüz kararlaştırılmamış dahi olması orta gelirli sınıfların da dar gelirliler bölümüne savrulması sonucunu doğurmuştur.

Alınan önlemler yalnız satınalma gücünü azaltmakla kalmamış, yaşam düzeninin ölçülerini değiştirmiştir. Fakirin gıdası diye nitelenebilecek hiçbir yiyecek maddesi kalmamış, kahve içilemez, konut sahibi olunamaz, elektrikli ev aletleri kullanılamaz hale gelinmiştir.

Arabalı işçi hayali sönmüş, karın tokluğuna yaşam kavgası verilmeye başlanmıştır.

Böyle bir ortamda yeni imzalanmış sözleşmeler, işçiyi gelecek endişesine düşürmektedir. İmzalanacak sözleşmeler ise geleceğin ne getireceğini bilmeme endişesi içinde tereddütler uyandırmaktadır.

Bu durumda Türk İşçi Hareketinin, "üyelerinin ekonomik ve sosyal durumlarını korumak ve geliştirmek" le görevli olduğu ve bunun da tek silâhının toplu sözleşme olduğu unutulmamalıdır. Burada belirtmekte yarar gördüğümüz bir diğer nokta da tüm İşçi Hareketinin birlikte tavır alması gereğidir.

Bu Yönetim Kurulunun konuyu enine boyuna tartışarak en olumlu ve işçiye en yararlı çözümü bulacağı inancı içerisinde, alacağı karar doğrultusunda müşterek tavır takınılmalı ve işçi içinde bulunduğu bunalımdan kurtarılmalıdır. Şu anda, Yönetim Kurulumuza düşen en önemli görevin bu olduğuna inanmaktayız.

İmzalanan Sözleşmeler:

6 Haziran 1977

- Sosyal-İş (Disk) Aydın Memurlar Tüketim Kooperatifi (Aymek) Aylıklara birinci yıl 500.- ikinci yıl 600.- TL. zam ve çok sayıda sosyal yardım.

- Petkim-İş (Disk) 200 işçi Türk Hoechst (İstanbul) gündeliklere 2 yıl için toplam 120.- TL. zam.

- Türkiye İş Bankası Mensupları Sendikası TİBAŞ (Bağımsız) 16.684 işçi Türkiye İş Bankasının 800 işyeri, ilk yıl için tavanda %40 olmak üzere %100 zam, ikinci yıl 1850 liradan az olmamak üzere %20 zam.

- Maden-İş (Disk): Mitaş (Ankara) 500 işçi saat ücretlerine birinci ve ikinci yıl için 6'şardan 12 lira zam, kıdem zammı 12 lira gündelik üzerinden.

- Oleyis (Türk-İş) Mola Oteli (Ankara) 50 işçi, ücretlere iki yılda 2300 lira zam, 3 maaş ikramiye, kıdem tazminatı 35 gün.

- İnsis (Bağımsız) Urfa Çimento Fabrikası 130 işçi. Ücretlere %25 zam, 40 gün kıdem tazminatı, 15 lira yemek, 50.- TL. çocuk, 500 TL. yakacak parası, 10.000 lira ölüm yardımı.

- İnsis (Bağımsız) Siirt Çimento Fabrikası 200 işçi, ücretlere %40 oranında zam, kıdem tazminatı 40 gün, 10.000 lira ölüm yardımı, çocuklara 250 lira öğrenim yardımı, 50 lira çocuk zammı, çeşitli sosyal haklar.

- Petkim-İş (Disk) Polimpeks (İstanbul) 100 işçi. Ücret zammı bir yıl için 575 kuruş saat ücreti, 2.yıl için 575 kuruş yılda 3 maaş ikramiye ve sosyal haklar.

- Petkim-İş (Disk) Sağlık laboratuarı (İstanbul) 40 işçi. Aylıklarda 1.yıl 500 TL, 2.yıl 500 TL. Fazla saatlerde çalışma ücreti %100 zamlı, yılda 3 maaş ikramiye ve sosyal haklar. ./..

13 Haziran 1977

- Türk Metal (Türk-İş) Orman Genel Müdürlüğü 2000 işçi. 1 Ocak 1977 tarihinden geçerli olmak üzere, ücretlerine birinci yıl 50 TL., ikinci yıl 40.- TL. olmak üzere toplam 90 lira zam yapılmış, ikramiyeler yılda 3 maaşa çıkarılmış, kıdem tazminatı 35 gün, kanuni ihbar önelleri 15 gün olarak tesbit edilmiştir. Birçok sosyal haklar da alınmıştır.

- Türk Büro (Misk) Atatürk Üniversitesi (Erzurum) 400 işçi. Birinci yıl 1390, ikinci yıl 1100 lira zam.

- Petrol-İş (Türk-İş) Suni Sentetik Elyaf Fabrikası SASA (Adana) 2200 işçi. Gündeliklere, ilk yıl için 52 lira, ikinci yıl için de 54 lira zam yapılmıştır. Yeni toplu sözleşme ayrıca, işçilere her yıl için 40 lira, kıdem zammı, 4 maaş tutarında ikramiye, ve sosyal haklar.

- Genel-İş (Disk) Osmaniye Belediyesi 240 işçi. İki yıl için 1000 lira zam.

- Teksif (Türk-İş) ASF Dokuma ve Boya (Bursa) 820 işçi. Sosyal yardımlarla birlikte işçilerin aylık ücretlerine brüt 1400 TL. zam yapılmıştır.

- Çimse-İş (Türk-İş) Göltaş Çimento (Isparta) 1.4.1977 tarihinden geçerli olmak üzere 120 TL.Ücret zammı, 140 gün üzerinden 7 ikramiye, her yıl için 40 üzerinden kıdem tazminatı, saat ücretlerine 20 kuruş kıdem zammı ve çeşitli sosyal haklar sağlanmıştır.

- Çimse-İş (Türk-İş) Niğbaş Beton Direkt. (Niğde) 1.5.1977 tarihinden geçerli olmak üzere 110 TL. ücret zammı, 110 gün üzerinden ikramiye, her yıl için günlük ücretleri tutarında kıdem tazminatı ve sosyal haklar.

- Türk Metal (Türk-İş) Profilo Elektrikli gereçler Sanayii (Çerkezköy) 651 işçi. 1.1.1977 tarihinde geçerli olmak üzere birinci yıl saat ücretlerine brüt 650 kuruş, ikinci yıl 1.1.1978 tarihinden geçerli olmak üzere 675 kuruş zam, yılda toplam 3 maaş tutarında (720 saatlik ücretleri) İkramiye.

./..

- Maden-İş (Disk) Yakacık Makina (İstanbul) 106 işçi. 1.yıl 9 lira, 2.yıl 9 lira saat ücretlerine zam, yılda 4 maaş ikramiye, yıllık ücretli izinlere 5 gün ilâve 2 lira saat ücretine gece zammı, kıdem tazminatı 45 güne çıkarılmıştır.

- Deri-İş (Türk-İş) İleri Deri Sanayii (İstanbul) 70 işçi. Senede 91 yevmiye ikramiye. I.yıl 44.- TL., ikinci yıl 44 TL. olmak üzere topla 88.- TL. ücret zammı. Ayda 600 lira teşvik primi ve sosyal haklar.

20 Haziran 1977

- Petrol-İş (Türk-İş) Sasa Suni Sentetik Elyaf Fabrikası. 2200 işçi. İlk yıl 52, ikinci yıl 54 lira ücret zammı, 40 maaş ikramiye, her yıl için 40 lira kıdem zammı , 200 lira aile zammı, 1200 lira izin harçlığı, kıdem tazminatı yılbaşına 45 gün, sözleşme 6 Haziran 1977 den itibaren geçerli.

- Gıda-İş (Disk) Vaky Zeytinyağı ve Salamura Fab. (Aydın) İki yıl için 50 lira ücret zammı, 2 maaş ikramiye ve çeşitli sosyal haklar.

- Gıda-İş (Disk) Salça Fab. (Manisa) Birinci yıl 60 lira, 2.yıl 45 lira ücret zammı, 9 maaş ikramiye, 1000 lira doğum, 1500 lira yakacak parası.

- Petrol ve Kimya İşçileri Sendikası (Disk) Cihan Batarya (Pertriks Pilleri) Fab. (İstanbul). Saat ücretlerine birinci yıl ve ikinci yıl 7,5 er lira zam. Yılda 4 maaş ikramiye , kıdem tazminatı 45 gün, 3 ay süreli işsizlik primi .

- Genel-İş (Disk) Aydın Belediyesi . 370 işçi. 1 Mart 1977 tarihinden geçerli olmak üzere ilk üç ay için 30, daha sonra 40 TL. Birinci yıl için günlük ücret zammı, ikinci yıl için 50 TL. zam, 100 lira çocuk parası, 500 TL. öğrenim yardımı, her yıl için 250 kuruş kıdem zammı. 200 TL tehlikeli iş ödeneği, şoförlere 600 TL. sorumluluk zammı, 100 lira sosyal güvenlik zammı.

- Tek-İş (Disk) Kumburgaz Elektrik Birliği. Birinci yıl ve ikinci yıl 40 ar lira ücret zammı, 2 maaş ikramiye, 2000 lira yakacak parası, kıdem tazminatı 40 gün.

- Genel-İş (Disk) Urfa Belediyesi 300 işçi. Ocak 1977 tarihinden geçerli olmak üzere birinci yıl 35, ikinci yıl 35 lira ücret zammı ve çeşitli sosyal haklar.

./..

- Oleyis (Bağımsız) Bulvar Palas (Ankara) 127 işçi. Birinci yıl 1600, ikinci yıl 800 lira aylık ücret zammı, çeşitli sosyal haklar.

- Çimse-İş (Türk-İş) Eston Beton Direk Fab. (Eskişehir) 440 işçi. Birinci yıl 50,ikinci yıl 54 lira günlük ücret zammı, her yıl için 50 kuruş kıdem zammi, 90 günlük tutarında ikramiye, 1000 lira izin harçlığı, 1 Ocak 1977 tarihinden itibaren geçerli.

- Genel-İş (Disk) Tarsus Belediyesi 480 işçi. 95 lira günlük ücret zammı, ve sosyal haklar.

- Otomobil-İş (Bağımsız) Kormasan. 1 Ocak 1977 den geçerli olmak üzere aylık ücretlere birinci yıl 1260, ikinci yıl 1440 TL. zam. 120 günlük ücret tutarında ikramiye ve sosyal haklar.

- Otomobil-İş (Bağımsız) Yücel Boru ve Profil Endüstrisi (Gebze) 1 Mayıs 1977 den geçerli olmak üzere aylık ücretlere birinci yıl 2160, ikinci yıl 2160 olmak üzere 4320 lira ücret zammı. 5 maaş ikramiye, yılda 2300 lira tatil, kıdem tazminatı; 3 yıla kadar olanlara 40, üç yıldan fazla olanlara 45 gün ve sosyal haklar.

- Gıda-İş (Disk) Aydın'da 20 ekmek fabrikası. Pişiricilere 15 lira, hamurkarlara 75 lira, şoförlere 50 lira, çıraklara 55 lira zam, haftada 50 lira ikramiye, ve sosyal haklar.

- Türk Gıda-İş (Misk) Asya Meyva Suyu Fab. (Nevşehir) Günlük ücretlere 75 er lira zam, yılda 3 maaş ikramiye, ve sosyal haklar.

- Tez Büro-İş (Türk-İş) SSK Genel Müdürlüğü (Ankara) 5000 işçi. Aylık ücretlere iki yıl için 3600 lira zam, çeşitli sosyal haklar.

- Tez Büro-İş (Türk-İş) Türk Metal Sendikası (Ankara) 90 işçi. Aylık ücretlere birinci yıl 1000, ikinci yıl 1000 lira olmak üzere 2000 TL. zam,

- Tez Büro-İş (Türk-İş) Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müd.(Ank.) Günlük ücretlere 50.- TL. zam, kıdem tazminatı 35 gün, Ayrıca işçi-memur ayırımı kararnamesinin yürürlüğe girmesinden sonra işçi statüsüne geçecek olan 5000 işçinin bu sözleşmeden yararlanmaları hükme bağlandı.

- Gamsen (Disk) Başak Sigorta Gen.Müd. (Ank.)-İzmir-Adana) Şubeleri. 550 işçi. 1.1.1977 tarihinden geçerli olmak üzere birinci yıl aylık ücretlere %10 ve 1100, ikinci yıl %10 u ve 100 lira zam, her yıl için 40 lira kıdem zammı, 6 maaş ikramiye, ve sosyal haklar. Sözleşme ile getirilen yeni bir hükümle işçilerin işine İş Kanununun 13.maddesine göre son verilemiyecek.

./..

- Çimse-İş (Türk-İş) Mehmet Özüoklu ve Alâaddin Tosyalı Tuğla ve Kiremit Fab. (Bartın) 110 işçi. Günlük ücretleri iki yıl için 125 lira zam, ve sosyal haklar.

- Bank-İş (Bağımsız) Halk Sigorta T.A.Ş. (İstanbul) Birinci yıl için 1400, ikinci yıl için 1200 lira aylık ücret zammı, 4500 TL. toplu sözleşme ikramiyesi, yılda 4 maaş ikramiye, personele 200.000 liralık kaza sigortası ve sosyal haklar.

- Genel-İş (Disk) Şarköy Belediyesi (Tekirdağ) 50 işçi. Günlük ücretlere birinci yıl 30 , ikinci yıl 30 lira zam, 3 maaş ikramiye ve sosyal haklar.

- Genel-İş (Disk) Keşan Belediyesi 1.3.1977 tarihinden geçerli olmak üzere bir yıl için imzalanan sözleşme ile günlük ücretlere 35 TL. zam, 2 maaş ikramiye, 35 günlük kıdem tazminatı.

27 Haziran 1977

- Petrol-İş (Türk-İş) İpragaz Bütangazı Dolum Tesisleri (Yarımca-İzmit) Saat ücretlerine birinci yıl 750, ikinci yıl 800 kuruş zam.

- Türk Petrol-Sen (Misk) İpragaz Aliağa Dolum Tesisleri (İzmir) Birinci yıl 95, ikinci yıl 110 günlük tutarında ikramiye.

- Tek gıda-İş (Türk-İş) Yemtaş A.Ş. (Isparta) günlük ücretlere 55.- TL. zam, yılda 5500 TL. brüt ikramiye.

- Tek Gıda-İş (Türk-İş) Pakmaya Fab.(İzmit) 100 işçi. Günlük ücretlere 120 TL. zam , 5 maaş ikramiye.

- Tekgıda-İş (Türk-İş) Yem Fab.A.Ş.(Eskişehir) 60 işçi. Günlük ücretlere 75 TL. zam, 2,5 maaş ikramiye.

- Besin-İş (Disk) Turyağ Fab.(İzmir) 650 işçi. Günlük ücretlere I.yıl 55, 2.yıl 50 olmak üzere 105 TL.zam. 3 maaş tutarında ikramiye, 500-700 TL.izin harçlığı, 1000 TL. dini bayram ikramiyesi, fazla mesai %75-100 zamlı, sosyal yardımlar.

- Teksif (Türk-İş) Malatya İplik Fab. 170 işçi. Günlük ücretlere I.yıl 30, 2.yıl 40 TL. zam.

./..

- T.Maden-İş(Disk) Rena Makina San. ve izabe A.Ş. (Ankara) 150-190 işçi, Birinci yıl saat başına 6, ikinci yıl saat başına 7 lira zam, işten ayrılan işçilerin ihbar sürelerine birer hafta daha ilâve edilmiştir. Yemek ücretleri birinci yıl ayda net 450, ikinci yıl net 600 liraya çıkarılmıştır. Bunların dışında diğer sosyal haklar elde edilmiştir.

- Türk Metal (Türk-İş) İzmir Sağlık Müd. Oto Tamirhanesi 55 işçi, 1. yıl 85, ikinci yıl 85 TL. günlük ücret zammı, yılda 1500 TL. yakacak, 1500 TL. izin ve 2000 TL. elbiselik kumaş.

- Türk Metal (Türk-İş) Denizli Orman Böl.Bş.Müd. Tamirhanesi. 100 işçi. Gündeliklere62 TL. zam.

- Tez Büro-İş (Türk-İş) Aykel Koll.Şti. (İzmir) 84 işçi. Gündelik ücretlere I.yıl ve 2.yıl 50.- TL. zam, her kıdem yılı için 50 kuruş zam, 20 TL.yemek parası, ortalama 400 lira eğitim yardımı, 7 bin lira yıllık ikramiye, 600 TL. doğum yardımı, 150 TL. beslenme yardımı, 30 gün kıdem tazminatı.

- Tümtis (Türk-İş) Diyarbakır, Muş, Van ve Urfa Sağlık Müd.Atelyeleri . 90 işçi. I.yıl ve 2.yıl 30 ar lira günlük ücret zammı, 500 TL. mahrumiyet zammı.

- Genel-İş (Disk) Korkuteli Belediyesi, ücretlerde %100 zam, 65 TL.çocuk parası, 1.yıl 10, 2.yıl 15 TL.yemek parası, kıdem tazminatı 45 gün.

- Genel-İş (Disk) Kozlu Belediyesi (Zonguldak) 110 işçi günlük ücretlere 2 yıl için 100 TL. zam. Mevcut ikramiyeye ilâveten 1 maaş teşvik ikramiyesi, yılda 1500 TL. giyecek, 500 TL. yakacak yardımı.

- Genel-İş (Disk) Hisarönü Belediyesi (Zonguldak) 27 işçi , günlük ücretlere 75 TL. zam.

- Genel-İş (Disk) Balıkesir Belediyesi 600 işçi. Günlük ücretlere 1. yıl 35, 2.yıl 35 TL. zam, kıdem tazminatı 36 gün, 15 TL.yemek parası, 2 TL.kıdem zammı, ustabaşılarına 709 TL.mesuliyet zammı

4 Temmuz 1977

- Tek Gıda-İş (Türk-İş) Karaköy Un Fab.(Bilecik) 55 işçi. Ücretlere 2 yıl için 60.- TL. zam, 2 maaş ikramiye. ./..

- Türk Harb-İş (Türk-İş) Nato'nun Türkiyedeki tesisleri. Günlük ücretlere iki yıl için 80 ilâ 100 lira arası zam, yılda 4 maaş ikramiye.

- T.Maden-İş (Disk) Fay Elektrik ve Ak Döküm (İzmir) 300 işçi. 22 ay süreli sözleşme ile günlük ücretlere birinci yıl 50, ikinci yıl 50 lira olmak üzere 100 lira zam ve sosyal haklar.

- Tek Gıda-İş (Türk-İş) Kestel Arpacı Un Fab. Birinci yıl 30, ikinci yıl 30.5 lira günlük ücret zammı. Çocuk parasında 20, 500 TL. izin parası, yılda 4.800 lira ikramiye ve sosyal yardımlar.

- Petrol-İş (Türk-İş) İst.Gübre Sanayii A.Ş.(İzmit) 1000 işçi. Günlük ücretlere iki yıl için toplam 120 lira zam (Böylelikle asgari ücret 4500 liraya yükseldi) Kıdem tazminatı 30 ilâ 60 gün. İki yıl için toplam 10 maaş ikramiye ve sosyal yardımlar. Verim artışında ayrıca prim.

- Basın-İş (Disk) Türksan Kâğıt Kaplama San. (İst.) Aylık ücretlere birinci yıl 2000, ikinci yıl 1000 lira zam. Yıllık ikramiye birinci yıl 90, ikinci yıl 105 günlük tutarında, her yıl için gündeliklere 250 kuruş kıdem zammı. Kıdem tazminatı istifa halinde 35, işverenin çıkarması halinde 45 gün.

- Türkiye Genel-İş (Türk-İş) Bursa Belediyesi 1200 işçi. Günlük ücretlere birinci yıl 55, ikinci yıl 80 TL. zam.Sözleşme 1.3.1977 den itibaren geçerli.

Türk Metal (Türk-İş) Elektro-Mekanik Sanayii Tesisleri A.Ş. (Balıkesir) 200 işçi. Günlük ücretlere iki yıl için 50'şer liradan 100 lira zam. 90 gün tutarında ikramiye, 750 lira izin ve sosyal yardımlar.

- Türk Metal (Türk-İş) Orman Ana Tamirhanesi (Balıkesir) 230 işçi. Günlük ücretlere 1.yıl 50, 2.yıl 40.- olmak üzere toplam 90 lira zam. Yılda 3 maaş ikramiye, arazide çalışanlara 1000 lira arazi tazminatı ve sosyal haklar.

- Petkim-İş (Disk) Pegagoy (İzmir) 1. yıl 46, 2.yıl 46 olmak üzere iki yıl için 92 lira zam. Yıllık ücretli izinlere 4 gün ilâve.

- Genel-İş (Disk) Ereğli Belediyesi 200 işçi. Günlük ücretlere birinci yıl 45, ikinci yıl 70 lira zam. Her yıl için 1 lira kıdem zammı, ve sosyal haklar. ./..

- Genel-İş (Disk) Narlıdere Belediyesi (İzmir) 120 işçi. Günlük ücretlere 1.yıl 31.75, 2.yıl 49.25 lira zam, ücretli izin parasına 250 TL. ilâve.

11 Temmuz 1977

- Ankara Hafif Batı Müziği Sanatçıları Sendikası (Bağımsız) Gala Kulüp (Ankara) iki yıllık sözleşme. I.yıl saat ücretine 15, 2.yıl 10 lira zam. ve sosyal haklar.

- Teksif (Türk-İş) Bursa'da kurulu 14 dokuma Fab. 4500 işçi. Sözleşme 2 yıllık yapıldı. 1.1.1977 tarihinden itibaren geçerli. İşçi ücretlerine 1.yıl ve 2. yıl 35'er lira zam, yılda iki kez 1500 er liradan 3000 lira ikramiye. İşçi disiplin kurulu kararı olmadan işten atılamıyacak, atması halinde 45 gün kıdem tazminatı üzerinden ücreti ödenecektir. Elde edilen haklarla işçi ücretlerinin aylıkları 2000 lira artmıştır. Sosyal haklar elde edilmiştir.

- Tarım-İş (Türk-İş) Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Veteriner Gen.Müd. ve Suni Tabii Tohumlama Gen.Müd. 11500 (2375 kadrolu, diğerleri mevsimlik ve geçici işçi) gündeliklere 1.yıl 35, 2.yıl 40.- Zam verilmiş, sosyal haklar ve ölüm yardımı 10.000 liraya çıkarılmıştır. Topluluk sigortası imkânları tanınmıştır.

- Bes-İş (Türk-İş) Tire Belediyesi iki yıl için toplam 60 lira gündelik zammı, her yıl için 1 kıdem zammı, yılda 2 maaş ikramiye.

- Genel-İş (Disk) Tarsus Belediyesi 450 işçi. Mayıs ayından geçerli olmak üzere 1.yıl için 30, 2.yıl için 65 lira gündelik zam. Kıdem tazminatı 40 gün üzerinden ve sosyal haklar.

- Çimse-İş (Türk-İş) Afyon, Aşkale, Balıkesir, Bartın, Çorum, Elâzığ, Gaziantep, Söke, Pınarhisar, Niğde, Trabzon, Kars, Van, İskenderun çimento Fabrikaları 6000 işçi. Aylık ücretlere 1. yıl 1800, 2.yıl 1800 olmak üzere toplam 3600 lira zam, her yıl 4,5 maaş ikramiye ve sosyal yardımlar.

- Oleyis (Bağımsız) Intercontinental Oteli (İstanbul) 1.11.1976 tarihinden itibaren geçerlidir. I.yıl ücret zammı 1500, 1.1.1978 den geçerli ikinci yıl ücret zammı 1500 TL., 1.yıl 2 aylık, 2.yıl 3 aylık ücret tutarında ikramiye ve çeşitli sosyal haklar.

- Otomobil-İş (Bağımsız) Çolakoğlu Metalurji A.Ş. (Gebze) iki yıl için imzalanan toplu sözleşme ile saat ücretlerine 1.yıl 775, 2.yıl 800 kuruş zammı, metalurji işçilerine 1950 liralık izin ikramiyesi ve sosyal haklar. ./..

18 Temmuz 1977

- Maden-İş (Disk) Türk Philips Sanayii A.Ş, İzmit Köseköy'de kurulu Ampul Fab., Levent Ayazağa'daki işyerleri 850 işçi Ampul Fab. saat başı ücretlere 1. ve 2. yıl 9 ar lira zam, yılda 5 ikramiye, kıdem tazminatı her yıl için 45 gün ve sosyal haklar.

- Maden-İş (Disk) Estaş (Ev cihazları San. ve Tic. A.Ş. (Silâhtar-İstanbul) 400 işçi . Saat başı ücretlere 1. ve 2.yıl 840 şer kuruş zam. Yakacak, izin ve bayram giderleri toplamı 7000 lira net, yılda 4 maaş ikramiye.

- Maden-İş (Disk) Gürler Elektronik, (Topkapı İst.) 100 işçi. Saatbaşı ücretlere 1. ve 2.yıl için 7'şer lira zam, kıdem tazminatı her yıl için 45 gün ve sosyal haklar.

- Maden-İş (Disk) Süper Gaz Koll.Şti. 28 işçi. Ücret ve sosyal haklara değişik oranlarda zam.

- Maden-İş (Disk) Koç Set Demir çekmeFab. 125 işçi . Saat başı ücretlere 1 yıl 6,5, 2.yıl 7 lira zam, yılda 3 maaş ikramiye ve sosyal haklar.

- Yol-İş (Türk-İş) YSE Genel Müdürlüğü 28.000 işçi. 1 Mart 1977 den geçerli olmak üzere ücretlere günlük 12 lira zam, kıdem tazminatı her yıl 32 gündür. Ayrıca işyeri sözleşmesi eklentileri.

- Oleyis (Türk-İş) Beden Terbiyesi İst. Bölge Başkanlığı. 1400 lira ücret zammı ile asgari ücret 3000 lira, her kıdem yılı için 100 TL. kıdem zammı, yılda 2 maaş tutarında ikramiye ve sosyal haklar.

- Tek Gıda-İş (Türk-İş) Aksaray Yem Fab.(Niğde) 40 işçi. Gündelik ücretlere 1. yıl 40, 2.yıl 40 TL. zam ve sosyal haklar.

- Petrol-İş (Türk-İş) Botaş Boru Hatlarıyla Petrol Taşıma A.Ş. 400 işçi. Aylık ücretlere 1. ve 2.yıl 2250 şer lira zam, gene ücretlere 1.yıl %7, 2.yıl %9 oranında ek zam ve diğer sosyal haklar.

- Tekgıda-İş (Türk-İş) Aroma Meyva Suyu Fab. (Bursa) 386 işçi. Saat başı ücretlere 5 lira, geçici 2,5 lira zam, yılda 3 maaş tutarında ikramiye ve sosyal haklar.

./..

- Toprak-İş (Disk) Tarım Bakanlığı, Tarımsal Araştırma ve Ziraat İşleri Genel Müdürlüğü İşçilerine 2250 lira ücret zammı, ve sosyal haklar.

- Genel-İş (Disk) Gemlik Belediyesi (Gemlik) I.yıl 55, 2.yıl 50 lira ücret zammı ve sosyal haklar.

- Genel-İş (Disk) Maltepe Belediyesi (İstanbul) 210 işçi. Günlük ücretlere 1. yıl 75, 2.yıl 80 lira zam ve sosyal haklar.

- Oleyis (Türk-İş) Çelikpalas Oteli (Bursa) 216 işçi. Aylık ücretlere 2100 lira zam, her yıl 1.5 maaş ikramiye ve sosyal haklar.

- Oleyis (Türk-İş) Kent ve Gönlüzerak Otelleri (Bursa) günlük ücretlere hizmet durumuna göre 1750 ila 2500 arasında zam, 1.5 maaş tutarı ikramiye ve sosyal haklar.

- Oleyis (Türk-İş) Ege Palas, Eski Kaplica, Armutlu İşletmesi (Bursa) Bu işyerlerinde 1300-1750, 1800-2300 lira arasında değişen ücret zamları ikramiye ve sosyal haklar sağlanmıştır.

- Turizm-İş (Disk) Carlton Oteli (İstanbul) 210 işçi. I.yıl 1700, 2.yıl 1000 lira ücret zammı, sosyal haklar sağlanmıştır.

- Basın-İş (Disk) Daily News (Ankara) Aylık ücretlere 1.yıl net 2000, 2.yıl %40 zam ve sosyal haklar.

- Türk Petrol-Sen (Misk) İpragaz Dolum Tesisleri (Balıkesir) günlük ücretlere 80 lira zam, 1.yıl 75, ikinci yıl 30 günlük ücretler tutarında ikramiye ile çeşitli sosyal yardımlar.

- TİS-İş (Bağımsız) İntes A.Ş., Lassa, Lastik Fab.(Köseköy) İzmit montaj müteahhidi 300 işçi, saat başı ücretlere 1.yıl 6,5, 2.yıl 8,5 lira zam, 1.yıl 1,5, 2.yıl 2 maaş tutarında ikramiye ve çeşitli sosyal haklar.

- Türkiye Genel-İş (Türk-İş) Denizli Belediyesi gündelik ücretlere 1.yıl 30, 2.yıl 50 lira zam ve sosyal haklar.

- Sigorta-İş (Bağımsız) Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi. 250 işçi. Ücretlere 1.yıl %70, 2.yıl %20 olmak üzere ortalama %90 zam ve sosyal haklar.

- Maden-İş (Disk) Mahle Piston, (Kocaeli) 1250 işçi. Saat ücretlerine 1. ve 2.yıl 8'er liradan toplam 16 lira zam, her yıl 3 maaş ikramiye ve sosyal haklar.

./..

25 Temmuz 1977

- Petkim-İş (Disk) MKE Pil Fabrikası (Antalya) 247 işçi. İşe başlayan grevci işçilere bir hafta içinde 15'er bin lira tazminat, yılda 3 ikramiye, saat ücretlerine 1.yıl 12.75 lira, 2.yıl saat başına 6 lira zam. Sosyal haklar.

- T.Harb-İş (Türk-İş) Milli Savunma Bakanlığı ve Jandarma Genel Komutanlığı işyerleri 30000 işçi saat ücretlerine 15 lira zam, ayrıca 2 yıl içinde, 15 TL + %40 zam verilecek. Kıdem tazminatı 45 güne çıkarıldı. Sosyal haklar sağlandı.

- Maden-İş (Disk) Kayseri Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürlüğü Tamir Atelyeleri.1.yıl için 50 lira, 2.yıl için 50 lira ücret zammı, mevcut ikramiyelere birer maaş ilâve edilmesi ve sosyal haklar sağlanmıştır.

- Devrimci Toprak-İş (Disk) Boyabat ve İskilip Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrol Md. 700 işçi. Ayda 930 TL. zam, ve sosyal yardımlar.

- Tez Büro-İş (Türk-İş) TKİ İstanbul işyerleri ücretlere 1.yıl günde 55 TL., 2.yıl 45 TL. olmak üzere yevmiyelerine 2 yıl için 100 TL. zam sağlanmıştır. Üç kategoride tasnif edilen işlerde çalışan işçilerin günlük ücretlerine kademeli olarak zam yapılmıştır. Ayrıca sosyal haklar da sağlanmıştır.

- Çimse-İş (Türk-İş) Söke Çimento Fabrikası. Saat ücretlerine birinci ve ikinci yıl için 750 kuruştan 15 lira zam. Sosyal yardımlar alınmıştır.

- Gıda-İş (Disk) Tariş Yağ Kombinası (İzmir) 1100 işçi. Gündeliklere birinci yıl 45, ikinci yıl 42.5 lira zam, beher hizmet yılı için 100 kuruş kıdem zammı, kıdem tazminatı 35 gün.

8 Ağustos 1977

- Çimse-İş (Türk-İş) Eternit Boru Fabrikası (Karamürsel) 350 işçi. Saat ücretlerine birinci yıl 9, ikinci yıl yine 9 lira olmak üzere toplam 18 lira zam yapılmıştır. Kıdem tazminatı 50 gün, iki yılda 12 maaş ikramiye.

- Genel-İş (Disk) Balçova Belediyesi (İzmir) 96 işçi. Ücretlerine birinci yıl 60, ikinci yıl 50 lira zam. Tehlikeli işlerde çalışan işçiler için 50 bin liralık sigorta, ve sosyal haklar. ./..

- Oleyis (Türk-İş) Kredi ve Yurtlar Kurumunun 5 öğrenci yurdu. (İzmir) 180 işçi. Ücretlere %80'e varan oranda zam yapıldığı ve geniş sosyal haklar sağlandığı açıklandı.

- Türk Metal (Türk-İş) Ferro Krom (Elâzığ) 300 işçi. Ücretlere 1. yıl 55, 2.yıl 55 lira olmak üzere toplam 110 lira zam, her yıl için 100 kuruş kıdem zammı ve sosyal haklar sağlanmıştır.

- Tek Gıda-İş (Türk-İş) Ankara Un Fabrikaları 60C işçi. Günlük ücretlere 1. yıl 40, 2.yıl 40 lira zam ve diğer sosyal haklar.

- Çimse-İş (Türk-İş) Soma Sanayi Madenleri (Tokat) 110 işçi. Birinci yıl 50, ikinci yıl 40 ücret artışı.

- Tekstil (Disk) Öğretmen Çorapları-Ören Bayan (İst.) 400 işçi. Günlük ücretlere 1.yıl için 40-50 lira arası zam.

- Türk Metal (Türk-İş) Enas Ev Aletleri (İst.) 200 işçi . Saat ücretlerine 1.yıl 800, 2.yıl 825 kuruş olmak üzere 1625 kuruş zam, 4 maaş ikramiye, sosyal haklar sağlandı.

- Çimse-İş (Türk-İş) Selçuk Tuğla Kiremit Fab. (Sivas) 80 işçi. Ücretlere 1.yıl 50, ikinci yıl 40 lira zam.

- Türkiye Petrol ve Kimya İşçileri Sendikası (Disk) Rejinal Kimya Sanayii (İst.) 40 işçi. Ücretlere 1.yıl için 1000 lira zam.

- Türkiye Petrol ve Kimya İşçileri Sendikası (Disk) Ortaş Orman Ürünleri (Edremit) 45 işçi. Günlük ücretlere 1.yıl 40, 2.yıl 44 lira zam, kıdem tazminatı 35 gün, yılda 3 maaş ikramiye.

- Haber-İş (Türk-İş) TRT . Birinci yıl 1000+1800 TL., ikinci yıl 2100 TL. ücret zammı ve sosyal haklar.

15 Ağustos 1977

- Sosyal-İş (Disk) T.C. Ziraat Bankası İzmir Şub. Asgari Ücret 2500.- TL. Her yıl için 50 lira kıdem zammı, yılda iki maaş ikramiye.

- Maden-İş (Disk) Orman Gen.Md.lüğü (Antalya, Bolu, Eskişehir, Muğla, Orman Tamirhaneleri, İstanbul Yedek Parça Depo Müdürlüğü. Ücretlere 1.yıl 50, 2.yıl 40 lira zam ve sosyal haklar.

./..

- Teksif (Türk-İş) Mustafa Dörtçelik, İbrahim Sönmez, Aydın Kollektif Şti, Bemsa, Bemteks, Yenigün, İlkbahar, Malcılar, Akay teks, Türkkan, Yazıcılar, Buteks ve İpekert'in 3 işyeri (Bursa) 3500 işçi. Günlük ücretlere 1. ve 2. yıl toplam 70 lira, yılda 2 kez 1500'er lira ikramiye. ve sosyal yardımlar.

- Selüloz-İş (Türk-İş) Diksan Kâğıt Fabrikası (İzmit) Saat ücretlerine 1. ve 2.yıl için 5'er liradan 10 lira zam, 2 yıl için 6 maaş ikramiye.

- Keramik-İş (Disk) Betonsan Kâğıt Sanayii (Manisa) 95 işçi. 2 yıl için aylıklara toplam 4100 lira zam, 45 günlük ikramiye ve sosyal haklar.

- Genel-İş (Disk) Erzurum Belediyesi 1100 işçi. 1.yıl 1700-2000 2.yıl 1500-1800 lira zam, asgari ücret 4500 lira.

-Türk Metal(Türk-İş) MKE Ankara, Kırıkkale, İstanbul, İzmit işyerleri 10000 işçi. Saat ücretlerine 16 lira zam, 1.yıl 4, 2.yıl 3 maaş ikramiye, saat ücretlerine kıdem yılı başına 1.yıl 60, 2.yıl 65 kuruş zam, 30 kuruş kademe zammı, 75 bin liralık hayat sigortası.

- Genel-İş (Disk) İzmit Belediyesi 1680 işçi. İşkolu düzeyinde imzalanan sözleşme ile eski sözleşmeye 17 lira gündelik zammı,15 lira yemek parası sağlandı.

- Dev Maden-Sen (Disk) Hasan Çelebi Demir Madeni (Malatya) 50 işçi. Gündeliklere 1.yıl 85, 2.yıl 65 lira zam.

- Genel-İş (Disk) Bandırma Belediyesi 120 işçi. Günlük ücretlere 45 lira zam, 2 lira kıdem zammı ve sosyal yardımlar.

22 Ağustos 1977

- Otomobil-İş (Bağımsız) Gaz Aletleri A.Ş. (Yarımca) 500 işçi. Saat ücretleri ilk yıl 900 kuruş, ikinci yıl 925 kuruş arttırılmıştır. Yılda 4 maaş ikramiye, yılda 4250 lira üretimi teşvik primi ve sosyal haklar.

- Keramik-İş (Disk) Özgür Aternit (Kiraz-İzmir) 130 işçi. Gündeliklere birinci yıl 58, ikinci yıl 48 lira zam, yılda 2 maaş ikramiye ve sosyal yardımlar.

./..

- Tekgıda-İş (Türk-İş) Meybuz Soğutma Tesisleri (Kayseri) 200 işçi. Ücretlere 1.yıl %35, 2.yıl %45 zam ve sosyal haklar.

- Tekgıda-İş (Türk-İş) Meysu Meyva Suyu Fabrikası (Kayseri) 700 işçi. Ücretlere 1.yıl %42, 2.yıl %48 zam. 450 lira ücretli izin harçlığı.

- Petkim-İş (Disk) Bizimgaz (Yarımca) Aylık 1650 lira zam, sosyal haklarla birlikte aylık zam 2424 liraya yükseldi.

- Cevher-İş (Bağımsız) Otosan Otomobil Fabrikası (İstanbul) 3000 işçi. Ücretlere 1.yıl aylık 2160 , 2.yıl 2160, 3. yıl 2400 lira olmak üzere toplam 3 yıl için 6720 TL. seyyanen zam.

- Turizm-İş (Disk) Turizm Bankasi Bodrum ve Kuşadası Yat Limanları. Birinci yıl 1000, 2.Yıl 1000 TL. ücret zammı, yılda 2 maaş ikramiye ve sosyal yardımlar.

- Keramik-İş (Disk) Petek Tuğla (Beykoz-İstanbul) 130 işçi. Ücretlere bir yılda 1800 TL., 2.yılda 1950 TL. artış sağlanmış, 1.yıl 80, 2.yıl 90 günlük tutarında ikramiye ve sosyal haklar sağlanmıştır.

- Tez Büro-İş (Türk-İş) Ankara Barosu.20 işçi. Eski ücret ve sosyal yardımlarda %40-50 oranında artış.

- Dev Maden-Sen (Disk) Hasdemir Hasan Çelebi Demir Çelik Tesisleri 60 işçi. Günlük ücretlere birinci yıl 85, ikinci yıl 65 lira zam, yılda 100 gün brüt ücret tutarında ikramiye ve diğer sosyal haklar.

- Ağaç-İş (Türk-İş) Elka Mobilya Fabrikası (İstanbul) 800 işçi. Saat ücretlerine 1.yıl 745, 2.yıl 745 kuruş zam, yılda 4 maaş ikramiye ve sosyal haklar.

5 Eylül 1977

- Basın-İş (Disk) Kesetap (İstanbul) 50 işçi. 1.yıl 2000, 2.yıl 1000 lira aylık zam, 100 kuruş kıdem zammı, yılda 75 günlük ücret tutarında ikramiye.

- Gıda-İş (Disk) İstanbul Ayvansaray'da kurulu ittikat Değirmencilik, Balat Değirmeni, Gaziosmanpaşa Yeni Pak Un Fab., Hasköy Şark Değirmenleri, Beşiktaşda Bosfor Sanayii Şirketi, Sütlüce'deki İst.Değirmencilik Şirketi. Ücretler 1.yıl için 45, ve 2.yıl için 45 lira zam, yılda 3,5 maaş ikramiye ve diğer sosyal haklar sağlandı.

./..

- Gıda-İş (Disk) Ünilever-İş Ticaret ve Sanayii Türk Limited Şirketine ait işyerleri. Ücretlere toplam olarak 2 yıl için %80 oranında zam, buna göre 1.yıl için 2000 lira seyyanen %30 zam, 2.yıl almakta oldukları ücrete 500 TL. seyyanen zam ve yılda 3 maaş tutarında ikramiye ayrıca sosyal haklar alınmıştır.

- Gıda-İş (Disk) Hacı Şakir Sabun Fabrikası (İstanbul) 265 işçi. Saat ücretlerine 1.yıl için 625 kuruş, 2.yıl için 675 kuruş zam ayrıca sosyal haklar sağlanmıştır.

- Çimse-İş (Türk-İş) Üçyıldız ve Asnolen Fabrikaları (Bartın) Gündeliklere 1. ve 2.yıl için 20'şer liradan 40 lira zam.

- Gıda-İş (Disk) Et ve Balık Kurumu Diyarbakır Et Kombinası, günlük ücretlere 1.yıl için 45, 2.yıl için 47 lira seyyanen zam ve sosyal haklar.

- Selüloz-İş (Türk-İş) İpek Kâğıt Sanayii ve Ticaret A.Ş. (Karamürsel) 250 işçi. Saat ücretlerine 1.yıl 8,5, ikinci yıl 9 lira zam, yılda 5 maaş ikramiye.

29 Ağustos 1977

- Genel-İş (Disk) Yeşilyurt Belediyesi (İzmir) 140 işçi. Sözleşme işkolu düzeyinde. Eski haklara ek olarak 2 yıl için toplam 110 lira gündelik zam.

- TİS (Disk) Adana Çiftçi Eğitim ve Meslek Lisesi, Kahramanmaraş Üretim İstasyonu Müdürlüğü, Ordu Üretim İstasyonu Müdürlüğü, Van Teknik Ziraat Müdürlüğü, Yahyalı Üretim İstasyonu Müdürlüğü 1300 işçi. Gündeliklere 1.yıl 35, 2.yıl 40 lira zam.

- Çimse-İş (Türk-İş) Azim Tuğla (İstanbul) 100 işçi. I. ve 2.yıl için 37,50 lira gündelik zammı (Toplam 75) lira yılda 70 günlük tutarında ikramiye.

- Petrol-İş (Türk-İş) Ersen Petrol (K.Maraş) 60 işçi. Gündeliklere 1.yıl 30-50 lira, 2.yıl 40-65 lira arası zam, yılda 5 maaş tutarında ikramiye ve sosyal haklar sağlandı.

- Genel-İş (Disk) Sivas Belediyesi 800 işçi. Eski haklara ek olarak işkolu sözleşmesiyle 1 Eylülden itibaren 10 lira gündelik zammı, 1 Temmuz 1978 den itibaren 70 lira gündelik zammı ve sosyal haklar.

./..

- Sosyal-İş (Disk) Ziraat Bankası Adana Şubesi. Ücretlere İlk yıl 1000 ve 2.yıl 1000 lira zam, ücret zammının yanında 600 er lira yan ödeme ve sosyal haklar.

- Türk Metal- (Türk-İş) Çelik Hasır (Manisa) 80 işçi. Gündelik ücretlere %130, sosyal yardımlarla da %150 oranında zam yapıldı.

12 Eylül 1977

- Genel-İş (Disk) Bolu Belediyesi (Fen İşleri, Elektrik, Mezbaha, ve Temizlik İşleri) 145 işçi. Gündeliklere 1.yıl ve 2.yıl için 50 şerden 100 lira zam ve sosyal haklar.

- Teksif (Türk-İş) Sümerbank'a bağlı 25 tekstil fabrikası . 30.100 işçi. Gündeliklere birinci 11 aylık süre için 25, 2.yıl için 40,3.yıl için 50 lira zam.

- Maden-İş (Disk) Doğu Galveniz (Gebze) 200 işçi. Saat ücretlerine 1. ve 2.yıl için 9'ardan 18 lira zam. Yılda 4 maaş ikramiye.

- Petrol-İş (Türk-İş) Alkim-Alkali (Gaziemir-İzmir) Ücretlere 1. ve 2.yıl 40'ar liraya ek her kıdem yılı için de ücretlere 2 lira daha zam. Sosyal haklar.

- Kauçuk-İş (Türk-İş) Opsa-Optik, Süper Plastik (İstanbul) Özbatak (Afyon) Günde 50-60 lira zam.

- Tes-İş (Türk-İş) Kayseri ve civarı elektrik işletmesi. 180 işçi. Birinci yıl 55-60-65 lira, ikinci yıl 45 lira gündelik zam, her kıdem yılı için 50 kuruş zam, yıpranma tazminatı 5 lira.

- Batı Anadolu Bes-İş (Türk-İş) Bornova Belediyesi . 70 lira gündelik zam.

- Bank-Sen (Disk) Agro-Merck Zirai İlaçlar Ltd. Şt.i. Bürosu (İst. Aylık ücretlere 1500 TL. ücret zammı, her yıl için 100 TL. kıdem zammı yılda 5 maaş tutarında ikramiye.

19 Eylül 1977

- Genel-İş (Disk) Antalya Belediyesi 902 işçi, işyeri düzeyinde imzalanan toplu sözleşmede 12.50 TL. olan yemek ücreti 32.25 TL.'a çıkarıldı.

./..

- Tekgıda-İş (Türk-İş) Efes Pilsen (Adana) 210 işçi ücretlere 1.yıl 45, 2.yıl 55 lira gündelik zam.

- Tarım-İş (Türk-İş) Orman Bakanlığı Ağaçlandırma ve Erozyon Genel Müdürlüğünün 17 birimine bağlı 28 işyeri 16000 işçi. Gündeliklere 1. ve 2.yıl için 25 şerden 50 lira zam ayda 450 lira yemek parası.

- Teksif (Türk-İş) Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikasına bağlı 166 dokuma işyeri 80.000 işçi. Çıplak ücretlere 1.yıl için 40, 2.yıl için de 50 lira olmak üzere toplam 90 lira zam, sosyal yardımlarla birlikte toplam artış işçi başına 4578 liraya ulaşmıştır.

- Yeni Metal-İş (Bağımsız) Makina Kimya Endüstrisi Kurumunun Kırıkkaledeki Mühimmat, Çelik, Prinç, Top, Otomotiv Fabrikaları 11000 işçi. Saat ücretlerine 1. ve 2.yıl için 8'er liradan 16 lira zam, yılda 3 ikramiye.

- Genel-İş (Disk) Geyve Belediyesi 25 işçi. Gündeliklere 1.yıl 25, 2.yıl 35 lira zam çeşitli sosyal haklar.

- Petrol-İş (Türk-İş) Meka Kimya (İstanbul) Gündeliklere 1. ve 2. yıl 56'şardan 112 lira zam, yılda 4 maaş ikramiye, 100 lira kıdem zammı.

- Maden-İş (Türk-İş) Amasya Özel İdaresi. Eski Çeltek Kömür İşletmesi (Suluova) 500 işçi. İşçilerin yeraltı ücretlerine 70, yerüstü ücretlerine 30 lira zam ve sosyal haklar sağlanmıştır.

- Teksif (Türk-İş) Güney Sanayii, Bossa, Paktaş Dokuma Fabrikaları (Adana) 10.000 işçi. Ücretlere 2 yıl için 90 lira zam. 1 maaş ikramiye ek olarak 5 bin lira ve sosyal haklar sağlanmıştır.

- Türk Ağaç (Misk) Masan Mobilya (Gaziantep) 200 işçi. İki yıl için gündeliklere toplam 55 lira zam.

26 Eylül 1977

- Otomobil-İş(Bağımsız) Akkardan (Çayırova) Saat ücretlerine 1.yı 9,5, 2.yıl 10 lira zam, yıllık ikramiye 5 maaş. ve sosyal yardımlar.

- Genel-İş (Disk) Bartın Belediyesi 112 işçi. I. ve 2.yıl için 47.50 liradan 95 lira gündelik zammı.

- Teksif (Türk-İş) Aydın Tekstil (Aydın) 1500 işçi. İki yıl için 90 liralık toplam gündelik zammı.

./..

- Genel-İş (Disk) Adana Belediyesi 2000 işçi. İşyeri düzeyindeki sözleşmeye ek olarak işkolu düzeyinde 30 lira gündelik zammı.

- Türkiye Gazeteciler Sendikası (Türk-İş) Vatan Gazetesi (İst.) Ücretlere 1.yıl için %100 ile %30, 2.yıl için %30 ile %20 oranları arasında değişen zam. 50.000 TL. hayat sigortası ve sosyal haklar sağlanmıştır.

- Genel-İş (Disk) Samandağı Belediyesi (Hatay) 47 işçi. Ücretlere günde 20 lira zam ve sosyal haklar.

3 Ekim 1977

- Genel-İş (Disk) Çamdibi Belediyesi. Ücretlere 1977 yılı için brüt 1800, 1978 ve 79 yılları için de brüt 3000'er lira zam ve sosyal haklar.

- Gıda-İş (Disk) Alemdağ Pastörize Süt Fabrikası (Ankara) Ücretlere 1 yıllığına %40 oranında, 2.yıllığına ise gene %40 oranında olmak üzere toplam %80 oranında zam ve çeşitli sosyal haklar elde edilmiştir.

- Türk Gıda-İş (Misk) Turhal Fırınları. Gündelikler 135 liraya çıkarıldı ve çeşitli sosyal haklar alındı.

- Teksif (Türk-İş) Güney Bölgesi Rolerjin ve Savan Sanayii işverenleri Sendikasına bağlı 96 işyeri (Adana, Ceyhan, Tarsus, Kırıkhan, K.Maraş) 6000 işçi . Aylıklara 1900-2700 lira arasında zam. Asgari ücret 110 lira olarak saptandı.

- Türkiye Genel-İş (Türk-İş) Aksaray Belediyesi bekçi ve odacılara 1.yıl 25, 2.yıl 25, park ve bayındırlık işçilerine 40,40, çavuş ve vasıflı işçilere 50,50 , şoförlere 70,50 lira zam, günde 10 lira yemek parası.

- Turizm-İş (Disk) Fenerbahçe Kulübü Sosyal Tesisleri (İstanbul) 50 işçi. Aylıklara 1.yıl 1000, 2.yıl 1200 lira zam, yılda 2 maaş ikramiye.

- Söksa-İş (Bağımsız) Söksa (Sinop) Bir yıl için ayda 800 lira zam ve sosyal yardımlar.

./..

- Otomobil-İş (Bağımsız) Makina Takım Endüstrisi (Gebze) Saat ücretlerine 1.yıl 9,5, 2.yıl 10 lira zam, yılda 5 maaş ikramiye ve sosyal yardımlar.

- Türk Belediye-İş (Misk) Kabataş Belediyesi (Ordu) İki yılını dolduran işçilere 70 lira kıdem zammı ve çok sayıda sosyal haklar elde edilmiştir.

- Genel-İş (Disk) Ankara Belediyesi Sular İdaresi Genel Müdürlüğü 2200 işçi. İşyeri sözleşmesine ek olarak Nisan 1978 de yürürlüğe girecek sözleşmede alınacak haklar dışında 1 Mart 1977 den geçerli olmak üzere 1. yıl 20, 2.yıl 25 lira gündelik zammı.

- Tekstil (Disk) Özbucak Tekstil (Adana) 1200 işçi. 1.yıl 100 lira, 2.yıl 100 lira gündelik zammı, yılda 4 maaş ikramiye ve sosyal yardımlar.

- Bank-İş (Bağımsız) Aksigorta (İstanbul) 80 işçi. Aylıklara 1. yıl 2000, 2.yıl 1750 lira zam, yılda 5 maaş tutarında ikramiye, bir maaştan az olmamak kaydıyla temettü, 200.000 TL. üzerinden kaza sigortası ve çok sayıda sosyal haklar sağlanmıştır.

- Dev-Maden Sen (Disk) Çinkur Genel Müdürlüğünün Yahyalı, Aladağ, Develi, Çakılpınar, Belbaşı Maden İşletmeleri 250 işçi. Gündeliklere 1. ve 2.yıl için 70'şerden 140 lira zam, yılda 3 maaş ikramiye ve sosyal yardımlar.

- Genel-İş (Disk) Eskişehir Belediyesi 900 işçi. İşkolu yetkisine dayanılarak işyeri sözleşmesinde alınan haklardan ayrı olarak, 1.9.1977 tarihinden itibaren 25 lira gündelik zammı.

- Devrimci Yapı-İş (Vakıflar Başmüdürlüğü İstanbul) 140 işçi. Gündeliklere 1.yıl ve 2.yıl için 40'ardan 80 lira zam ve sosyal haklar sağlanmıştır.

10 Ekim 1977

- Çimse-İş (Türk-İş) Süper Ateş (İstanbul) 250 işçi. Ücretlere 1.yıl için 55, 2.yıl için 54 lira olmak üzere iki senelik toplam 109 lira , senede 90 günlük ücret tutarında ikramiye ve sosyal haklar sağlanmıştır.

./..

- Oleyis (Disk) Tirianan Gazinosu (İstanbul) 25 işçi. Ücretlere %100 zam, yıllık ikramiye 2 maaş.

- Maden-İş (Disk) Saykunsan Elektronik Bakır (Gebze) 170 işçi. saat ücretlerine 1.yıl 8 lira, 2.yıl ise 10 lira zam yapılmıştır. Yıllık ikramiye 1.yıl 4 maaş, 2.yılda 4 maaş olarak geçmiştir. Bundan başka sosyal haklar da sağlanmıştır.

- Lastik-İş (Disk) Fen Kauçuk (İstanbul) 30 işçi. Gündeliklere 2 yıl için toplam 80 lira zam, senede 6 maaş tutarında ikramiye ve sosyal haklar sağlanmıştır.

- Türk Metal (Türk-İş) Metaş Metalurji Fabrikası (İzmir) 1500 işçi. 1. ve 2.yıl için ücretlere 68'er liradan 136 lira zam, yılda 4 maaş ikramiye ve sosyal haklar, sağlanmıştır.

- Özgürlükçü Metal-İş (Bağımsız) Aja Elektronik (İzmir) 110 işçi. Gündeliklere 2 yıl için 60 lira zam ve sosyal haklar sağlanmıştır.

- Teknik-İş (Disk) Halkevleri Genel Merkezi (Ankara) Aylıklara 2 yıl için toplam 2500 lira zam, yılda 2 maaş ikramiye ve sosyal haklar sağlanmıştır.

- Tekgıda-İş (Türk-İş) Şekerci Osman Nuri Müesseseleri (Ankara) 200 işçi. Ücretlere %80 zam, yılda 2,5 maaş ikramiye ve sosyal haklar sağlanmıştır.

- Tarım-İşçileri Sendikası (Disk) Adana Bölge Pamuk Araştırma Enstitüsü 350 işçi. Gündeliklere 1.yıl 35, 2.yıl 40 lira zam ve sosyal haklar sağlandı.

- Selüloz-İş (Türk-İş) Karteks (İzmir) 250 işçi. Gündeliklere I. ve 2.yıl için 60'şardan 120 lira zam, yılda 5 maaş ikramiye ve sosyal yardımlar.

- Genel-İş (Disk) Malatya Belediyesi 850 işçi. İşkolu yetkisiyle ücretlere %110 zam ve sosyal yardımlar sağlanmıştır.

- Genel-İş (Disk) Manisa Belediyesi 525 işçi. 1 yıl için gündeliklere 45 lira zam ve sosyal haklar sağlandı.

GREV ve LOKAVTLAR

Sayın Yönetim Kurulu Üyeleri,

Raporumuzun gerek ekonomik durum, gerekse toplu iş sözleşmeleri bölümlerinde belirttiğimiz bunalım gerginliği, işçiyi yeni taleplerde bulunmaya zorlarken, karşı örgütleri de daha birleşip kenetlenmelerine neden olmaktadır. Çok sayıda ve yaygın olan küçük işyerlerinin gücünü aşan bunalım, taleplerin de kısılmasıyla onları etkilerken, yetersiz alım gücü karşısında işçi ücret talepleri karşılıklı gerginliğin temelini teşkil etmektedir.

Bunun en son örneği Madeni Eşya Sanayicileri Sendikasının aidatlarını 12 katına çıkararak bordroların her ay %2 sini belirli fonlarda birleştirme kararıdır. İşçiye karşı kurdukları işveren fonları sendika fonlarından daha yüksektir. Bir süre sonra diğer işkollarında da yaygınlaşması ile işveren örgütleri büyük bir mali güce erişmek istidadı göstermektedir.

Greve karşı lokavtların da yaygınlaşması ve kamu sektöründe dahi uygulanır hale gelmiştir.

Anayasada hiç yeri olmadığı ve hak olup olmadığı tartışma konusu olan lokavtların giderek yaygınlaşması ve kötüye kullanılması gelişme yerine gerilemeyi hedef alan çağdışı bir baskı ve saldırıdır.

Bu yaygınlaşma 1975 yılında başlamış karşılık olarak da İşçi Hareketinin İzmir direnişi yapılmıştır.

Çalışanları açlığa ve sefalete itme araçlarının siyasi iktidarların tercihlerine ve işçi-işveren ilişkilerinde kendi anlayışlarını aksettiren dengeye göre Yasaya yansımış olması bunun haklı ve adil olduğunu göstermez.

Lokavt ne bir hak ne de hürriyettir.

Açlık ve sefaleti yaratmanın hakkı ve hürriyeti olamaz. Hak ve hürriyet adına haksızlık da yapılamaz.

Özellikle 2 milyon işsiz sayısının 3 milyona çıktığı günümüz Türkiyesinin Anayasası devleti lokavt kararı almakla değil, çalışmak isteyene iş bulmakla görevlendirmiştir. Devlet ise işsize iş bulacağı yerde bunların sayısının artmasına gözünü yumduğu gibi, kendine ait T.C.Devlet

./..

Demiryollarında lokavt kararı almaktadır. Sonra da aynı işyerinde (sağlık ve güvenlikle ne ilgisi varsa!) alınan grev kararını iki seferde 90 gün ertelemektir. Ama lokavt kararını ertelememiştir. Bu derece işveren zihniyetli bir devlete Türk işçisi nasıl güvenecek, nasıl adalet bekleyecektir.

Yine lokavtın bir başka yerde ve türde uygulaması MESS işyerlerinde başlatılmıştır. MESS'e bağlı 13 işyerinde binlerce işçi sefalete terkedilmiştir. Çalışanın ücretile geçinemediği bir ortamda, ücretsiz bırakılan bu kişiler için devlet ne yapacaktır.

Kanun hazırlanırken bütün adalet duyguları kabararak işçinin grevine karşı işverenin de lokavt hakkı olsun diye koydukları hükmün ne gaddarca uygulandığını gördüklerinde aynı adalet duyguları kabarmamaktadır. Demekki bu adalet duyguları tek taraflı işlemektedir.

Bu durumda İşçi Hareketinin, adaletinden şüphe duyduğu, güven duygusunu yitirdiği devletten bekleyeceği birşey kalmamıştır. Kendi olanakları ve gücü ile bu haksızlığı çözümleyecektir.

Şartların bu hale gelmesi karşısında işçi sendikalarının birikmiş fonlarını birleştirmeleri zorunluluk haline gelmiştir. Bu konuda bir Yönetim Kurulu kararı istihsal edildiği takdirde Türk-İş İcra Kurulu, her türlü hizmete amade bulunmaktadır.

Anılan fonların, enflasyon ortamında da bulunulsa hiç olmazsa bir kısmını gayrimenkul veya yatırıma yöneltilmeden nakit olarak saklanması da ani gelişmelere karşı bir tedbir olarak düşünülmelidir.

27 Haziran - 10 Ekim 1977 tarihleri arasında uygulanan grevler ve yine aynı tarihler arasında alınan lokavt kararları aşağıda çıkarılmıştır.

UYGULANAN GREVLER

Haziran 1977

- Dev Maden-İş - H.Çelebi Demir Madeni
- Cevher-İş - Divriği Çürek Madeni
- Petrol-İş - Asa-Türkay Kibrit
- Petrol ve Kimya İşçileri - Sakarya Mobil Benzin İstasyonu
- Petrol ve Kimya İşçileri - MKE Antalya Kuru Pil Fab.
- Petrol-İş - İzmit Bütangaz Tesisleri
- Petrol-İş - Eczacıbaşı

./..

- Teksif - Yünteks
- Teksif - Uysallar Dokuma Fab. Denizli
- Teksif - Sümerbank Bakırköy Pamuklu Fab.
- Teksif - Niğde İplik Fab.
- Teksif - Malatya İplik Fab.
- Tekstil - Erar Hofman İst.
- Tekstil - Bayrak Fab. İst.
- Tekstil - Öğretmen Çorapları İst.
- Tekstil - Ören Bayan İşyeri İst.
- Gıda-İş - Havza'daki S.E.K. Peynir Fab.
- Gıda-İş - Saray Fırınları Manisa
- Gıda-İş - Akgıda Yağ Fab. Gaziantep
- Tekgıda-İş - Niğde Un Fab.
- ASİS - Mersin'deki Andız hızarında
- Ağaç-İş - Birleşik Ambalaj (Eskişehir)
- Bağımsız Ağaç-İş - Setaş (Simav)
- TGS - Zafer Gazetesi - Ankara
- Bağımsız İdeal Lâstik-İş - Başoğlu Lâstik Ayakkabı Fab.
- Lâstik - İş - Gıslaved İst.
- Çimse-İş - Haznedar Fab. İst.
- Çimse-İş - Eternit - İzmit
- Çimse-İş - Veziroğlu (Halkalı)
- Bağımsız Çitos-İş - Horosan Adana
- Türkiye Maden-İş - İzsal'da PDK Altılar Fab.
- Türkiye Maden-İş - Auer Fab.
- Türkiye Maden-İş - Çelik Endüstrisi
- Türkiye Maden-İş - Yıldız Kozan
- Türkiye Maden-İş - İzmir'de Teba ve Ente Fab.
- Türkiye Maden-İş - Sümerbank Mannesman Boru Fab.
- Türkiye Maden-İş - Mudanya Siemens Fab.
- Türkiye Maden-İş - Ankara'da Temsan
- Türkiye Maden-İş - İst. Ayvansaray Civata Fab.
- Bağımsız Türk Maden-İş - İst. Borankay Oto Servisi
- Bağımsız Otomobil-İş - İst. Fabrikasında
- Bağımsız Otomobil-İş - Mess üyesi 33 işyerinde
- Bağımsız Metal-İş - Kayseri Saray Makina Fab.
- YSE-İŞ - Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi yapımında
- Bağımsız Bank-İş - Banka Komarçiyole İtalyana'nın 4. Şub.
- Bağımsız Bank-İş - Banka Komarçiyole İtalyana'nın İzmir'deki I.Şub.

./..

- Bağımsız Sosyal-İş - Aydın Memurlar Kooperatifi
- Tez Büro-İş - Bitlis Tapu Kadastro Müdürlüğü
- Oleyis - Vardar Lokantası
- Oleyis - İzmir'de 5, Ankara'da I, Diyarbakır'da 1, yurtta
- Oleyis - Filiz Restoran - İst.
- Oleyis - Pavyon Birahanesi İst.
- Bağımsız Mammara Oleyis - Santral Oteli
- Turizm-İş - Balıkesir Kervansaray Oteli
- Genel-İş - Osmaniye ve Mihalıççık Belediyeleri
- Turizm-İş Carlton Oteli İst.
- Genel-İş - Gemlik Belediyesi
- Ege Bölgesi Maden-İş - İzmir Soma Linyitleri Kömür İşletmesi
- Bağımsız Otomobil-İş - Skoda - Jawa işyerleri İst.
- Türk Metal- Temsa - Termo işyerleri Adana
- Petrol-İş - Ersan Petrol Şirketi Rafinerinde Adıyaman
- Bağımsız Oto Metal-İş - Akdemir Elektrik ve Aydınlatma Cihazları Fab. İstanbul
- Genel-İş - Soğanlı Belediyesi

Temmuz 1977

- Gıda-İş - Olin Yağ Fab. İst.
- Gıda-İş - Tariş İzmir
- Maden-İş - Eski Çeltek
- TGS - Ak Ajans
- Türkiye Genel-İş - Gaziantep Belediyesi Otobüs İşletmesi

Ağustos 1977

- Gıda-İş-Ankara'da 5 un fabrikası
- Teksif- Sümerbank Bursa-Eskişehir
- Basın-İş - TTK ve Ziraat Bankası Basımevleri
- Çimse-İş - Turgutlu'da kurulu Ahmetli Beton,
- Çimse-İş - Muğla Kireç
- Bağımsız Oto Metal-İş - Türk Telekomünikasyon İst.
- Deri-İş - Baltacıoğlu Ayakkabıcılık Erzurum
- Petrol-İş - Ersan Petrol Şti. K.Maraş
- Basın-İş - Mars Matbaası
- Çimse-İş - İstanbul Porselen Tuzla
- Türkiye Maden-İş - Ayvansaray Embo, Man, Haymak,Parsan, Simko, Botel, Polmek, Profilo, Mesan, Belimot, Profilo, Yeni Gayret, Sungurlar, Ternol, Tel Çivi, Demas, Beko Teknik, Tuber Çelik, Borankay, Türk Telekomünikasyon.

./..

TÜRK-İŞ
Bilgi Merkezi

- Türkiye Maden-İş - Mensan, Arçelik, Doğu Galvaniz İzmit
- Türkiye Maden-İş- Arçelik Eskişehir
- Bağımsız Otomobil-İş - Ak-Kardan Gebze
- Türk Metal-İş - Temsa - Termo Mekanik
- Türk Metal-İş - Yıldırım Tarım Makinaları İşyeri - Ankara
- - Genel-İş - Tuzla Belediyesi
- Petrol ve Kimya İşçileri Sendikası - Middle işyeri Diyarbakır
- Petrol ve Kimya İşçileri Sendikası - Ekotaş Şereflikoçhisar
- Türk Gıda-İş - Turhal Fırınları
- Oleyis - Köşem Bistro Restoran İst.
- Genel-İş - Orhangazi Belediyesi

Eylül 1977

- Dev Maden-Sen - Başer Madencilik Sivas
- Türk Metal - Bayarlar İzmir
- Muğla ve Havalisi Maden İşçileri Sendikası - Koçtuğ Şti. Madeni Fethiye
- Bağımsız Çitos-İş - Adana Çimento Fab. Paketleme Servisi
- Gıda-İş - SEK Süt Fabrikası
- Tekgıda-İş - Edirne'de 63, Kırklareli'nde 30 fırınında
- Sosyal-İş - Erko Kooperatifi K.Ereğli
- Dev Maden-Sen - Yapyalı ve Develi Maden Ocakları (Kayseri)
- Sosyal-İş - Türkiye Noterler Birliği
- Oleyis - Maçka Oteli İstanbul

Ekim 1977

- Gıda-İş - Van'da 11 fırında
- Turizm-İş - Varan Turizm Bolu
- Genel-İş - Afyon Belediyesi Temizlik İşleri ve Mezbaha Müdürlüğü İşyerleri.
- Bağımsız Çitos-İş - Çukurova Çimento Fabrikası
- Bağımsız Yeraltı Maden-İş - Bilzer Maden Ocakları (Malatya-Hekimhan)
- Keramik-İş - Beton Mamulleri Halkalı

./..

LOKAVT KARARLARI

Haziran 1977

- Türk-İş'e bağlı Teksif Sendikası ile Bursa ipekli Sanayii işverenleri Sendikası arasında karşılıklı grev ve lokavt kararı alındı.
- Disk'e bağlı Devrimci Toprak-İş Sendikasında örgütlenen Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Su Ürünleri Genel Müdürlüğü lokavt kararı aldı.

Temmuz 1977

- İzmit Derince'de Bulut Mukavva Fabrikası lokavt kararı aldı. (Disk'e bağlı Basın-İş)
- Ender Çikolata Fabrikası lokavt kararı aldı (Çağdaş Gıda-İş Sendikası)
- Erzurum Deri Fabrikası lokavt kararı aldı , 1 Ağustostos 1977
- Erdemir'de lokavt kararı alında. (Disk Maden-İş)

Ağustos 1977

- Metaş - Civaş'da lokavt kararı alındı. (Türk Metal - Türk-İş)
- Gebze Ferro Döküm Sanayi, Derince'de kurulu Çelik Sanayi işyerleri lokavt ilân ettiler. (Disk'e bağlı Maden-İş)
- MESS'e ait 12 işyerinde Maden-İş'e karşı lokavta gidileceği açıklandı.

Eylül 1977

- Gebze -Çayırova arasında kurulu Motor Yatakları Fabrikasında Lokavt ilân edildi.(Bağımsız otomobil-İş)
- Adana Belediyesi Lokavt Kararı aldı.(Disk'e bağlı Genel-İş Sendikası)
- TCDD İşletmesi Gen.Müdürlüğü de ülkemizdeki tüm işyerlerinde lokavt ilân etti. (DYF-İŞ Türk-İş'e bağlı)

Ekim 1977

- Samsun'da kurulu Semtaş işyeri lokavt ilân etti.(Maden-İş,Disk'e bağlı
- Bilger Şirketinin Hekimhan'daki 6 işyerinde lokavt ilân edildi. (Bağımsız Yeraltı Maden-İş)
- Adana Çimento Fabrikasında lokavt ilân edildi (Bağımsız Çitos-İş)
- MESS . daha önceki lokavt kararını Maden-İş'e karşı 13 işyerinde uygulamaya koydu.

ÜCRET-FİYAT İLİŞKİLERİ

Yönetim Kurulunun Sayın Üyeleri,

Son birkaç yıla kadar artan fiyatların en önemli nedeni olarak gösterilmek istenen ücretlerin, fiyatları kovalamakta ama yetişememekte olduğu anlaşılmış bulunmaktadır. İşverenler tarafındandevamlı ve ısrarlı olarak öne sürülen bu iddialar üzerine yapılan bilimsel çalışmalar ve DPT araştırmaları göstermiştir ki; fiyat artışlarının en önemli etmeni kâr artışlarıdır.

Hangi tarih baz alınırsa alınsın kâr marjlarında hiçbir azalma görülmemiş buna karşılık gittikçe hızlanan bir artış seyri izlemiştir. Ücretlerde ise istikrarlı bir gelişme görülmemekte bazı yıllarda fiyat artışlarına yetişemiyerek gerilemeler dahi olduğu anlaşılmaktadır. 1970 lerden sonra gerilemelere daha sık rastlanır olmuştur.

Ancak son iki Yönetim Kurulu arasına rastlayan dönem, kanımızca ücretlerin en çok geriliediği dönem olacaktır.

Günden güne değişen ve olumsuz gelişmelere sahne olan ekonomik durum dolayısile başvurulan Uluslararası ekonomik ve mali kuruluşların Türkiye üzerindeki baskıları bunun en büyük nedenidir.

Türkiye için ve O'nun adına IMF tarafından hazırlanacak "İstikrar Programı"nda ücret-fiyat ilişkisinin neşekilde ele alacağını tahmin etmek zor değildir. Ücretlerin dondurulması konusunda ne kadar istekli oldukları herkesce bilinmektedir. Zam paketi ile birlikte açılması gerektiği halde halâ açılmamış olan sosyal önlemler paketinden bir sonuç beklemek artık bir yanılgıdır. Büyük ihtimalle açılmayacağı gibi açılsa da kandırmacadan öteye geçemiyecektir.

Bu durumda üyelerinin ekonomik ve sosyal durumlarını korumak ve geliştirmekle yükümlü bulunan sendikalara varoluş fonksiyonlarıyla ilgili büyük görev düşmektedir. Yönetim Kurulumuzun bu konuya tartışarak bir çözüm bulması, işçi hareketinin geleceğini kurtarmak bakımından zorunludur.

Konunun çok önemli bir başka yönü de; ücret kıyaslamalarında baz yılının düşük olduğu hallerde sağlanan artışların yetersiz olsa bile çok görülmesidir.

./..

Örneğin toplu sözleşme uygulamasının başladığı yıl olan 1963 de ücretler olması gerekenin çok altında idi. Sonra sözleşmelerle alınan zamlar, ücretleri uzun yıllar yeterli hale bile getiremediği halde "% şu kadar, % bu kadar artış alındı, bu çok yüksektir, Almanya'da ABD'de bile bu kadar artış olmaz" gibi demagojik karşı koymalar olmuş ve kamuoyu yanıltılmıştır. Almanya'da 200 lira olan gündeliğe %10 zam yapılsa 220 lira eder, ama Türkiyedeki 20 lira olan gündeliğe %50 zam yapılsa toplam 30 lira eder. Nerede 220 lira, nerede 30 lira... Ama ücretin temelde ne kadar düşük olduğuna bakılmaksızın, maksatlı olarak % zamların büyük olduğu işlenmiştir. İşçi Hareketi adına Türk-İş, yıllarca bunu izah etmek için çaba harcamıştır.

Şimdi de karşı karşıya olduğumuz durum, ücretlerin çok düşükten başlayıp 15 yıllık çaba (7-8 dönem toplu sözleşmeler) dan sonra yine başladığı noktaya gelmesi olasılığıdır. Bu takdirde, İşçi Hareketi yine yıllarca çaba harcıyacak, her aldığı zam çok gösterilecek ve sonuç olarak gerçek anlamda üyelerimizin ekonomik ve sosyal durumlarında bir gelişme sağlanamamış olacaktır.

Kanımızca bunu çözmenin yolu, ekonomik gelişmeleri yakından izlemek, sonucu olumsuz olacak girişimler olduğunda tüm gücümüzü sarfederek önlemektir. Yoksa, olan olduktan sonra yeni zamlar için çaba harcamak İşçi Hareketine, bir başarı sağlıyamayacağı gibi tersine, işçinin güven duygusunu ve sendikalara saygınlığı kaybettirecektir.

Özetle; artık sağlanan kısa vadeli zam v.b. hak ve önlemler yerine uzun vadede de olsa temelde işçi haklarını sağlamlaştırıp, geliştirecek önlemler üzerinde durulmalı ve bunlar için çaba harcanmalıdır.

Sayın Üyeler,

Şimdiye kadarki raporlarımızın ücret-fiyat bölümlerinde istatistiki rakamlara yer verilerek, her ikisindeki gelişmeleri kıyaslama ve çeşitli yorumlar yapma geleneği yerleşmişti.

Bu defa sayısal gelişmelerden söz etmek yetersiz kalmaktadır. Çünkü resmi istatistikler olayları iki-üç ay geriden takip edebilmektedir. Halbuki bu dönemde her gün yeni gelişmeler olmaktadır. Özellikle

./..

Eylül ve Ekim aylarının verileri olmadan fiyat ya da ücretlerden söz etmek bir fikir veremez.

Öyle ki, asgari ücret için yaptığımız fiyat toplama çalışmalarında gördük ki, değil günden güne, aynı günün sabahı ile öğleden sonrası arasında aynı yerde satılan aynı malın fiyatında artış olmuştur. Türkiyede yaşayan ve belirli gelir ile geçinmek durumunda olan bütün vatandaşların şahit olduğu bu durumu sayıya döküp bir sonuca varmak çok güç olmuştur.

Aylık olarak yiyecek gideri hesaplandığında bir ailenin her ay 400 liraya yakın gelirini fiyat artışları yemektedir. Sonuç ancak ekonomik istikrar sağlandığı zaman ortaya çıkacaktır.

ASGARİ ÜCRET KONUSU ve Yapılan Hazırlıklar

Sayın Yönetim Kurulu Üyeleri,

Bilindiği gibi Asgari Ücret 1 Haziran 1976 tarihinde son defa 60.- TL. olarak tesbit edilmiş ve o günden bu yana uygulana gelmektedir.

Haziran 1976 ile Temmuz 1977 arasındaki DİE fiyat indeksleri %30 oranında artış göstermiştir. Bu artış bilindiği gibi son zamları içermemektedir. Eylül 1977 de açılan zam paketi ile hemen tüm tüketim mallarına %100 civarında zamlar gelmiş, devam etmekte olan enflâsyon daha da hızlanınca dar ve sabit gelirlilerden orta sınıfa tırmanabilmiş olanlar da gerisin geriye aşağıya itilmişlerdir. Daha önce alt gelir grubunda olanlar ise zor yaşar hale gelmişlerdir. Buna rağmen, zam furyası sona ermemiş, her gün en az iki-üç çeşit tüketim malına üst üste zam haberi gazetelerde çıkmaya devam etmektedir. Zam paketinin peşinden "sosyal önlemler paketi"nin hazırlanmakta olduğu açıklanmış ama henüz paket açılmamıştır. Başbakan Yardımcısı N.Erbakan'ın bir temel atma töreninde belirttiğine göre anılan sosyal önlemlerden üçü şöyledir:

- Asgari ücret ve en az geçim indirimi 3000.- TL. sına çıkarılması,
- Tüm memurlardan Ankara, İstanbul, İzmir'de oturanlara 1250-1500, diğer kentlerde oturanlara 750 TL. kira yardımı,
- Devlet elile sosyal konut yapımı.

Açıklanan birinci önlem, yönetimin mevzuatı ciddiye almadığı gibi yetkili kuruluş ve kurullara karşı da umursamaz bir tutum içinde bulunduğunu kanıtlamaktadır. Asgari ücretin tesbit mercii; bilindiği gibi 5 işçi, 5 işveren ve 5 hükümet temsilcisinden oluşan "Asgari Ücret Tesbit Komisyonu" olduğu halde MSP'nin sayın lideri bu Komisyonu hiç toplamadan asgari ücreti ilân etmek gibi bir tutum içine girmiştir. Bunun, en çok işçiyi temsil eden Konfederasyon olarak Türk-İş'in Komisyonda yalnız bırakılacağı işverenlerle birleşerek Asgari Ücreti tesbit edecekleri anlamına geldiğini anlayacak idrakte olduğuna göre kasıtlı davrandığı sonucu rahatça çıkarılabilir.

Esasen aynı partinin Çalışma Bakanı da "Asgari ücret için Türk-İş'in önerilerine lüzum yoktur. Biz de en az Türk-İş kadar işçimizin yararını düşünürüz" demekle aynı görüşü bir başka türlü ifade etmiştir.

./..

Sayın Yönetim Kurulu Üyeleri,

Şimdiye kadar dört asgari ücret tesbiti yapılmış ancak hazırlıkları yapılmakta olan beşinci asgari ücret tesbiti kadar, şartların bu kadar güç olduğu, komisyona katılacak tarafların bu kadar anlaşmaz durumda bulunduğu dönem daha önce olmamıştır.

Öte yandan çeşitli kuruluşlar da asgari ücret konusunda görüş ve önerilerde bulunmuşlardır. Bunları şöylece derleyebiliriz:

- TRT Televizyonu 25.9.1977 günü yayını yalnız beslenme 2096.- TL.
- Günaydın Gazetesinin fiyat araştırması yalnız beslenme 3168.- TL.
- (Tüm Memurlar Birleşme ve Dayanışma Derneği) TÜM-DER 5000.- TL.
- Teknik Elemanlar Derneği (TEK-BİR) 3000.- TL.
- Hava-İş Genel Başkan Vekili İbrahim Öztürk 4500.- TL.
- Hak-İş Konfederasyonu 3000.- TL.
- Genel-İş Sendikası Genel Başkan Vekili 10098.60 TL.
- Osman Nuri Koçtürk 10098.60 TL.
- TÜTED (Tüm Teknik Elemanlar Derneği) Net: 5000.- TL.
- Türk Yapı-İş Sendikası Başkanı Turan Tayalı: 100.- TL. olmalı, vergi kesilmemeli.
- Orman Mühendisleri Odası: 5000.- TL.
- Türkiye Ormancılar Derneği: 5000.- TL.
- Devrimci Toprak İşçileri Sendikası: 5000.- TL.
- KÖY-KOOP: 5000.- TL.
- Tüm Ormancılık Personeli Derneği: 5000.- TL.
- Çalışma Bakanı: Asgari Ücreti %10-20 artırabileceğiz" 30 Eylül Ankara "Artış %30 da olabilir" 3 Ekim Ankara

"Belirlenecek yeni ücret, herhalde bugünkü asgari ücretin çok üstünde olacak" 10 Ekim Konya

Görüldüğü gibi asıl sorumlu olan Bakanlığın başındaki Bakan, hergün değişen beyanlarda bulunarak, asgari ücreti partisinin yerel seçim propagandası olarak kullanmaktadır.

Kamuoyunda bütün bu tartışmalar devam ederken Konfederasyonumuz, rakam belirten bir açıklamada bulunmamış ancak asgariücretin yeniden tesbiti hazırlıklarına da yoğun bir şekilde başlamıştır. Hazırlığın temelini, tahmin edeceğiniz gibi besin-içi harcamalar teşkil etmektedir. Bu çalışmalara bir yandan Ankara'nın çeşitli semt çarşı ve pazarlıkları aralıklarla dolaşılırken öte yandan Türkiyenin tümünü içeren sekiz bölge temsilciliğimiz kanalıyla da asgari ücrette kullanılan besin maddelerinin fiyatları toplanmıştır. Geçen asgari ücret tesbitinden bu yana besin-içi harcamalar için kullanılacak meblağın %100 e yakın artış gösterdiği anlaşılmıştır. Bu bir yana.

./..

Besin dışı harcamalar için gerekli meblağlar da daha önce işçi bütçesi içinde işgal ettikleri yeri çok aşmışlardır.

Örneğin kira harcamaları daha önceki tesbitlerde %20 civarında yer işgal etmekte iken bugün %50 yi bulmuştur. Bu, SSK kanalıyla konut sahibi olmuş işçiler için dahi geçerlidir. Çünkü bir yandan SSK konut kredisi miktarı yükselmiş bir yandan da yine de yeterli olmadığından ilâve ödemelerde bulunmak zorunluğu ile karşılaşılmaktadır. Ayrıca yakıt v.b. masraf ödemeleri de artmıştır.

Bu örnek insan yaşamında yer alan her türlü gereksinme için geçerli hale gelmiştir. Bir başka deyişle, asgari ücret tarifinde yer alan gıda, konut, sağlık, ulaşım, kültür gereksinmelerinin hepsinde anormal pahalılık gelir ile gider arasında çaresizlik yaratmıştır.

Esasen Asgari Ücret Yönetmeliğinde sayılan bu gereksinmelerin "günün fiyatları üzerinden karşılamaya yetecek" ibaresinin yer alması tek başına gerekçedir. Günün fiyatları değil yıl; ay, hafta, gün farkı yaparak çok hızlı artmaktadır. Örneğin Eylül ayı ile Ekim arasında hatta Ekimin 1'i ile 10'u arasında korkunç fiyat artışları gerçekleşmiştir.

Şimdi asgari ücretin günün fiyatları karşısında ne seviyede olduğunu açıkça ortaya koyan bir örnek verelim:

Günde 20 Kg. süt veren bir inek üretici fiyatı 4.- TL.dan, sahibine 80.- TL. çıkar sağlamaktadır.

Buna karşılık günde yediği yiyecek tutarı şöyledir:

Ot	: 20.- TL.
Küspe	: 8.- TL.
Kepek	: 6.12 TL.
Tahıl	: 21.- TL.
Toplam	55.12 TL.

Bu miktara 10 Kg su + işçilik + nakliye + Bakım+ bina kirası olarak yaklaşık 10.- TL. konulduğunda bir ineğin 65.12 TL.sı günlük harcaması olmaktadır. Sahibine de 80-65=15.- TL. bir kâr bırakmaktadır. ./..

Van'ın Muradiye ilçesinde Belediye Encümeni, aldığı yeni bir kararla katırın günlük masrafını, asgari 75.- TL. olarak tesbit etmiştir.

İşçiye ailesi ile birlikte gıda+konut+giyim+sağlık+ulaşım+kültür gibi zorunlu ihtiyaçlarını karşılaması için ödenen asgari ücret ise brüt 60.- TL.dir ki, neti, bir ineğin sadece yiyecek tutarından daha azdır. Bu ücret, yasalardaki tarife göre insanca yaşama düzeyini sağlamaya yetecek nitelikte midir? Yoksa bir hayvandan daha aşağı bir seviyeye mi indirmiştir? sorusunun cevabını en açık şekilde görmekteyiz.

Konunun bir başka yönü de çalışanlar içinde kadın işçilerin çok az oluşudur. Tüm ücretlileri oluşturan 4.529.545 kişiden 555.630 unu kadınlar (%12.27) oluşturmaktadır. Halbuki SSK'na bağlı olarak çalışan 2.017875 kişi içinde kadınların sayısı sadece 172.035 (%8.53) dir. Böylece memurlar arasında kadınların çokluğuna karşılık işçiler arasında kadın çok azdır. 172 bin kadın işçinin tümünün evli ve kocasının da işçi olduğunu düşünerek 344070 işçiyi çıkarsak bile kalan 1 673 805 tek çalışan erkek işçi ailesini geçindirmekle yükümlüdür. Bu durumda asgari ücret tesbit edilirken işçi ailesi gerçeğinin dikkate alınmasında zaruret vardır.

Konfederasyonumuz merkezinde yapılmakta olan asgari ücret hazırlık çalışmalarında son ay ve günlerdeki fiyat değişikliklerinin anormalliğinin hesaplara dahil edilmesi gerekmektedir. Resmi istatistiklerin 2-3 ay geride kalması yüzünden fiyat tesbitlerinin de tarafımızdan yapılmasını zorunlu kılmıştır.

Milli seviyede asgari ücret tesbit edildiğinden tüm Türkiye fiyatlarını Türk-İş Sekiz Bölge Temsilciliği kanalıyla toplanması yoluna gidilmiştir. Gelen fiyatlar merkezimizde değerlendirilerek komisyon toplantısı için çağrıda bulunulduğunda hazır olunacak şekilde çalışılmaktadır.

SEÇİM SONUÇLARI VE ZONGULDAK İŞÇİLERİNE TEŞEKKÜRÜMÜZ:

Yönetim Kurulunun Sayın Üyeleri,

Bundan önceki Yönetim Kurulu normal toplantısına sunulan rapor, bilindiği gibi Mayıs-1977 sonuna kadar olan çalışmalarımızı kapsamaktaydı. Bu sebeple 5 Haziran 1977 seçimleri sonuçlarından o raporumuzda söz etmek imkânı olamamıştı. 5 Haziran 1977 seçimlerini ancak şimdi değerlendirebilmek durumundayız.

Seçim sonuçlarını bugüne kadar üzerinde yeterince söz edildiği için uzun uzadıya tartışmayı gerekli bulmuyoruz. Durumu tablolar halinde incelemek yeterli olacaktır.

5 Haziran Milletvekili seçim sonuçları şöyledir:

AP	189
CHP	213
CGP	3
DP	1
MHP	16
MSP	24
TBP	-
TİP	-
Bağımsızlar	4
TOPLAM....	450

22 İlde yapılan C.Senatosu üyeliği seçiminde ise 50 senatörlüğü partiler şu şekilde bölüşmüşlerdir:

AP	21
CHP	28
MSP	1
TOPLAM.....	50

Cumhuriyet Senatosu Üyeleri seçimi yapılan 22 ilin tüm seçmen sayısı, oy kullanan seçmen sayısı, seçime katılma oranı, geçerli oy pusulaları ile siyasi partilerle bağımsızların toplam olarak aldıkları geçerli oy pusulaları:

Seçmen sayısı	: 6.800.746
Oy kullanan seçmen sayısı	: 5.019.677
Seçime katılma oranı	: %73.82
Geçerli Oy pusulası sayısı	: 4.812.326
Adalet Partisi'nin aldığı geçerli oy pusulası sayısı	: 1.842.396
C.Halk Partisi'nin aldığı geçerli oy pusulası sayısı	: 2.037.875
C.Güven Partisi'nin aldığı geçerli oy pusulası "	: 89.484
Demokratik Parti'nin aldığı geçerli oy pusulası "	: 107.278
M.Selâmet Partisi'nin aldığı geçerli oy pusulası"	: 402.702
M.Hareket Partisi'nin aldığı geçerli oy pusulası"	: 326.967
(4) Bağımsızın aldığı geçerli oy pusulası sayısı	: 5.624

Milletvekili seçimi yapılan 67 ilde tüm seçmen sayısı, oy kullanan seçmen sayısı, seçime katılma oranı, geçerli oy pusulası sayıları ile siyasi partilerle bağımsızların toplam olarak aldıkları geçerli oy pusulaları:

Seçmen sayısı	: 21.207.303
Oy kullanan seçmen sayısı	: 15.358.210
Seçime katılma oranı	: %72.42
Geçerli oy pusulası sayısı	: 14.827.172
Adalet Partisi'nin aldığı geçerli oy pusulası sayısı	: 5.468.202
C.Halk Partisinin aldığı geçerli oy pusulası sayısı	: 6.136.171
C.Güven Partisinin aldığı geçerli oy pusulası	: 277.713
Demokratik Partinin aldığı geçerli oy pusulası sayısı	: 274.484
M.Selâmet Partisi'nin aldığı geçerli oy pusulası sayısı	: 1.269.918
M.Hareket Partisi'nin aldığı geçerli oy pusulası sayısı	: 954.544
T.Birlik Partisi'nin aldığı geçerli oy pusulası "	: 58.540
T.İşçi Partisi'nin aldığı geçerli oy pusulası sayısı	: 20.565
(188) Bağımsızın aldığı geçerli oy pusulası sayısı	: 370.035

Cumhuriyet Senatosu Üyeleri seçimi yapılan 22 ilde ve milletvekili genel seçiminde toplam olarak siyasi partilerle bağımsız adayların aldıkları geçerli oy pusulularının geçerli oy pusulalarına toplamına olan oranı:

./..

	Senatörler	Milletvekilleri
Adalet Partisi	%38.28	%36.37
C.Halk Partisi	%42.35	%41.38
C.Güven Partisi	% 1.86	% 1.88
Demokratik Parti	% 2.23	% 1.86
M.Selamet Partisi	% 8.37	% 8.56
M.Hareket Partisi	% 6.79	% 6.42
(4) Bağımsız	% 0.12	% 2.50

(Resmi gazete Yargı Bölümü Sayfa 753)

Genel seçim sonuçlarını böylece özetledikten sonra işçiler ve sendikalar açısından bu sonuçlar üzerinde durabiliriz.

Yönetim Kurulunun Sayın Üyeleri;

5 Haziran 1977 Milletvekili seçimlerine çeşitli siyasi partilerden işçi, sendikacı olarak 241 adayın katıldığı tesbit edilmiştir. Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığınca Resmi Gazetede ilân edilen aday listelerinin tetkikinden çıkarılan bu sonuç, oldukça enteresandır. Bir önceki raporumuzun hazırlandığı sırada bunlardan kaçının Meclise gelebileceği tartışma konusu yapılmakta, tahminler yürütülmekteydi.

Resmi seçim sonucu ilân edildikten sonra bu 241 kişiden sadece 8 kişinin Meclise girebildiği görülmüştür. Seçilen milletvekillerinin beşi CHP, üçü ise AP'ye mensuptur.

Bundan önceki seçimlerde de birçok sendikacı ve işçi muhtelif partilerden aday adayı olmuş, bunlardan pek çoğu ön seçimlerde saf dışı kalmıştır. Kontenjan bekleyenlerin önemli bir kısmı da siyasi parti Genel Merkezlerince liste dışı bırakılmışlardır.

5 Haziran 1977 seçimlerine katılan sendikacı ve işçi adaylar tablosu aşağıdadır:

PARTİLER	SENDİKACI ADAYLAR	İŞÇİ ADAYLAR	TOPLAM
AP	8	-	8
CHP	15	5	20
CGP	5	14	19
DP	18	20	38
MSP	3	4	7
MHP	7	19	26
TİP	14	56	70
TBP	7	34	41
Bağımsız	3	9	12
Genel Toplam...	80	161	241

./..

Sayın Üyeler;

Seçimler sırasında Türk işçileri ve sendikacıları yönünden Zonguldak'ta sevinilecek ve ibret alınacak bir olay cereyan etmiştir. Bu olayı burada hatırlamadan geçmek doğru olmaz.

Bilindiği gibi seçim öncesi Türk İşçi Hareketine katkıda bulunmak şöyle dursun, onunla savaşı tercih eden ve sendikacılığı reddeden, sendikacılığı düşman kabul eden bir zihniyetin Çalışma Bakanı vardı: Şevket Kazan.

Her sendikal sorunun çözümünde, her işçi probleminde olumsuz tavırlar takınan, işçi teşekkülleri yöneticilerine her fırsatta ters düşen bu kişi, önceki seçim çevresini, 1977 seçimlerinde değiştirmek gereğini duymuştur. İşçinin yoğun olduğu Zonguldak'ta seçimlere girmekle işçi oylarını toplayabileceğini hesaplayan Kazan, burada ummadığı bir yenilgi ile karşılaştı.

İsmi artık unutulmaya başlayan Kazan, Zonguldak'ta işçilerden gerçekten övünebileceğimiz bir ders aldı. Zonguldak işçisi oyunu bilinçli bir şekilde Kazan'ın partisine vermeyerek, bu eski Çalışma Bakanının icraatını onaylamadığını kanıtlamış oldu.

Şevket Kazan'ın Zonguldak'ta seçilemeyişi nedeni ile Türk-İş Genel Başkanı Halil Tunç, Maden Federasyonu ve Zonguldak Maden İşçileri Sendikasına aşağıdaki kutlama mektubunu gönderdi:

"Maden İşçileri Sendikası Genel Başkanlığına
Zonguldak

11/12 Mart 1977 tarihlerinde yapılan Sendikanız 23.Genel Kurulunuzda; Ücretleri dondurmak ve Kıdem Tazminatlarını Fon Tasarısıyla çıkmaza sokmak gibi İşçi Temel haklarına karşı olan Şevket Kazan'ı milletvekili seçmemek tavsiye ve kararımıza harfiyen uymanız ve bunu gerçekleştirmiş olmamız her türlü övgünün üzerindedir.

Sizleri bu tarihi tutumunuz ve kararlara uymada gösterdiğiniz örnek davranıştan dolayı tebrik eder, tüm Maden İşçilerine takdir ve teşekkürlerimin iletilmesini rica ederim.

Saygılarımla,

(İmza)
Halil Tunç
Genel Başkan

Şevket Kazan'ın uğradığı akibetin politikacılarımız için önemli bir ölçü olmasını temenni ederiz.

SOSYAL GÜVENLİK KONULARI

Değerli Üyeler,

Bu bölümde Sosyal Güvenlik konuları üzerindeki gelişmeler ve çalışmalarımız özetlenmiştir.

Sosyal Sigortalar Kurumu 32. Genel Kurulu;

Sosyal Sigortalar Kurumu'nun 32 nci Genel Kurulu 27 Haziran 1977 - 1 Temmuz 1977 tarihleri arasında Ankara'da yapılmıştır.

Bu Genel Kurulda Genel Sekreterimiz M.Sadık ŞİDE aşağıdaki konuşmayı yapmıştır:

"Sayın Başkan,
Değerli Misafirler
Basın Mensupları,
Genel Kurulun Sayın Üyeleri,

Sizleri, Hizmetinde olduğum TÜRK-İŞ Topluluğu adına saygı ile selamlarım.

Bugün, genel nüfusumuzun yaklaşık olarak %25'ine hizmet vermekte olan Sosyal Sigortalar Kurumunun 32. Genel Kurulunu idrak ediyoruz.

Bundan öncekilerinde de olduğu gibi bu Genel Kurulda da söyleyeceklerimiz var. Bunları, laf olsun, sayfa dolsun diye, değil... Sigortalıların derdine ve şikâyetine çare olsun diye; Sosyal Sigorta Hizmetleri daha iyiye gitsin diye, söyleyeceğiz.

Sizlere buradan özetle arzetmeye karar verdiğim 10 Ana Konu hakkında, sayın Sosyal Güvenlik Bakanımız çok enteresan açıklamalarda bulundular.

Ümit ediyor ve diliyoruz ki, bugünlerde hazırlanmakta bulunan hükümet programına bu sözler aynen girsin. Aynen girilmekle de kalmasın hizmet süresi ne ise, o süre içersinde çok yakından takip edilsin. Çünkü, gerçekte bu hizmetler, muhterem hizmetlerdir, uğrunda ne kadar emek sarfedilirse, ne kadar gayret sarfedilirse, nekadar ter dökülürse, değer hizmetlerdir.

./..

Sosyal Güvenliğin önemi;

Önceki Genel Kurullarda da belirttiğimiz gibi, çağımızda toplumların gelişmesinde sosyal güvenliğin önemi büyük bir hızla artmakta ve o nispette yapılmaktadır.

Geçmiş dönemlere oranla insanların Sosyal Güvenlik konularına ilgisi, bugün hergünden daha fazladır.

Daha önce milletlerin gelişmişliğinde ölçü, fabrika bacalarının çokluğu olurken, bugün bir ülkenin gelişmiş ve uygar sayılması artık sadece sanayileşme ve ürettiği ürünler gibi konulara bağlı kalmamakta, ülke halkının ne oranda sosyal refahtan yararlandığı ve ne oranda sosyal güvenlik içinde bulunduğu, uygarlıkta ölçü olarak alınmaktadır.

Ülkemizde Sosyal Güvenlik Politikasının iyi tesbit edilememiş olduğunu Sayın Bakan, açılış konuşmasında da belirttiler. Bu iyi çizilememiş program sonucu, bugün Sosyal Güvenliğe kavuşabilen vatandaş sayısı, yine Sayın Bakanın açılış konuşmasında belirttiği gibi, sözü edilen ölçüye ulaşamamıştır.

Bu yetersizlik, Sosyal Güvenlikten yararlanan vatandaş sayısını sınırlı bırakırken, sağlanan haklar, bakımından da Sosyal Güvenlik çatısı altında olanlar arasında farklar getirmiştir.

Bunların önlenebilmesi için ilk plân, 1963-1967 yıllarında uygulanırken, İşçi Sigortaları Kurumunun kapsamının genişletilerek, Sosyal Güvenlikten biri olmasını dileyerek birleşme ve bütünleştirme önermiş, fakat bu ilke ve tedbir adına sadece Sosyal Sigortalar Kurumunun adı değiştirildi. Hatırlanacağı gibi İşçi Sigortaları Kurumu, Sosyal Sigortalar Kurumu adını almıştır. Ancak bu isim değişikliğinden sadece Avukatlar yararlanmış, başka bir kimseye yarar sağlanamamıştır.

Birinci Beş Yıllık Kalkınma Plânında, Sosyal Güvenliğin Temel İlkeleri, Hedef ve Tedbirleri başında; "BÜTÜN SOSYAL GÜVENLİK ÇALIŞMALARININ BİR ELDEN YÜRÜTÜLMESİ SAĞLANACAK, ANCAK SİGORTALILARIN ÖZEL YARARLARI VE DURUMLARI BU DÜZEN İÇİNDE GÖZÖNÜNDE BULUNDURULACAKTIR. denilmiştir.

./..

Bu amaçla kurulan Sosyal Güvenlik Bakanlığı üç yıldan beri Temel ilke olan bu hedefe maalesef varamamıştır. T.C.Emekli Sandığı ve Bankalar, Sigorta Şirketleri, Sanayi ve Ticaret Odaları, Borsalar ve bunların teşkil ettikleri Birlik Parsoneli Sandıklarının, Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Denetim ve Yönetimine verilmesi ve böylece Sosyal Güvenlik Kuruluşlarının bir elden yürütülmesi mutlak gereklidir.

Tarım ve Orman İşçileri Sosyal Güvenliği;

Bu arada aynı temel hedef ve ilkeler içersinde, bizim bakımımızdan çok önemli bir ikincisi mevcuttur.

Tarım işçilerinin Sosyal Güvenlik kapsamı içine alınmasıyla ilgili ve bu topluluğun, çalışma şartlarını düzenlemek amacıyla hazırlanan tasarı kanunlaştırılacaktır, denilmektedir. 1963-1967 yılları arasında uygulanan birinci 5 yıllık kalkınma plânında aradan 15 yıl geçmiştir.

Hatırlanacağı gibi bu tasarı meclisten geçmiş ve Cumhuriyet Senatosuna gelmiş olduğundan kadük olmaktan kurtulmuş bulunmaktadır. Bu arada hizmeti geçenlere teşekkür ediyorum.

Ancak, bundan sonraki hizmeti başta karma Komisyon Başkanı Sayın Başkanımız, Senatonun bütününden bekliyoruz, bu konunun kısa zamanda kesinleşip çıkmasını kendilerinden istiyoruz.

Sayın Temsilciler;

Bundan iki önceki, Sigorta Genel Kurulunda alınmış bir kararı sizlere hatırlatmak istiyorum. 30. Genel Kurul bir karar alıyor ve şu cümlelerle tutanaklara geçiriyordu. "Tesis ve diğer imkânların Kurumun Hizmet düzeyinde ve daha rantabl bir şekilde işlerliğini temin edecek araştırmaları yapmak için:

Sosyal Güvenlik Bakanlığından	1 Kişi
S.S.K. Genel Müdürlüğünden	2 Kişi
İşçi Temsilcilerinden	2 Kişi
İşveren Temsilcilerinden	2 Kişi

olmak üzere 7 Kişiden oluşacak danışma ve inceleme kurulunun teşkiline karar verilmiştir.

./..

Ancak Kurul gereğince teşkil edilememiş hele hele hiç çalışamamıştır. Kurum Yöneticileri böylesine ortak bir çalışmayı benimsemediklerinden olacak, 2 yıl önce alınmış olan bu genel Kurul kararına gereğince uyulmamış hatta unutturulmaya çalışılmıştır.

Takiben bir yeniliğe şahit oluyoruz. Bakanlar Kurulunun 15.7.1976 Tarih ve 7/12224 Sayılı kararıyla SOSYAL GÜVENLİK KURULU'NUN teşekkül ettirildiğine şahit oluyoruz.

Sosyal Güvenlik Kurulu,

Sosyal Güvenlik Kurulu, o gün yayınlanan resmi gazetedeki, bu karara göre Yurt dışında çalışan işçilerin Sosyal Güvenlik ile ilgili sorunlarını, Sosyal Güvenlik Kuruluşları arasında koordinasyonu, norm ve mevzuat yaklaşımını, sosyal güvenliğin kalkınma plân ve program ilkelerine uygun biçimde gelişmesini sağlamak, kuruluşların üyelerine tanıdıkları haklar yönünden dengeyi sağlayıcı çalışmalar yapmak, sosyal güvenlik kuruluşlarından yararlanacak olanların kapsamını genişletmek ve sosyal güvenliğin henüz götürülememiş olduğu sahalara ve kimselere sosyal güvenliğin götürülmesi imkân yol ve tedbirlerini araştırıp tesbit etmek" bu amaçla kurulmuş olup, Sosyal Güvenlik Bakanlığına bağlı bir "danışma kurulu" olmasına rağmen, Bakanlar Kurulu kararnamesinde belirlenen aylık zorunlu toplantılarınıdahi bugüne kadar muntazaman yapamamıştır. Kurulun, bu haliyle daha fazla yararlı olacağını beklemekte yanlıştır. Çünkü, Kurumun teşekkül tarzı hatalıdır.

Sosyal Güvenlik Kurulu kanaatimizce,

"Sosyal Güvenlik Bakanı'nın Başkanlığında Sosyal Güvenlik Bakanlığı Müsteşarı, Sosyal Sigortalar Kurumu, Bağ-Kur, T.C. Emekli Sandığı Genel Müdürleri, Devlet Plânlama Teşkilâtı Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanı, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı, Sosyal Hizmetler Genel Müdürü'nden teşekkül etmektedir. Bu kurula, çalışan ve çalıştıranların temsilcileri ile Üniversite temsilcilerinin ilâvesi gerekmektedir.

Aynı zamanda Sosyal Güvenlik Kurulu, Politik baskılardan da mutlaka uzak tutulmalıdır.

./..

Sosyal Sigortalar Kanununa Göre Günlük Kazanç Üst Sınırının Tesbiti;

Sayın Temsilciler;

Sosyal Sigortalar Kanunu gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazanç üst sınırının 1.3.1977 tarihinden itibaren yükseltilmesi hususunda, 25.1.1977 tarihinde Sosyal Güvenlik Bakanlığına uyarı mektubumuz gönderilmiştir. Aradan beş ay, geçmiş olmasına rağmen gerekli Bakanlar Kurulu kararı çıkartılması için herhangi bir teşebbüse şahit olunmamıştır. Mesele şudur;

T.C. Emekli Sandığına ekli gösterge tablosunda 1 nci derece 4 ncü kademenin karşıtı 700 rakamının, zaitli kadrolar dolayısiyle yapılan ekler dışında, uygulanan 12 katsayı ile çarpımı sonucu 8400.-TL. aylığa eşit olmak üzere günlük kazanç üst sınırının 280.-TL.ye çıkarılması hususunda gerekli kararnamenin en kısa zamanda çıkarılmasını beklemekteyiz.

Çünkü Kurum bu defaki Genel Kurula sunduğu raporunda da işçi ücretlerinde %35 e varan artış olduğunu kaydetmiş ve bir takım rakamlar vermiştir. Ama aynı Kurum bu artışı raporunda gösterdiği halde bu artış seviyesinde kesintiye nedense yönelmemiştir. Bir hususu belirtmek istiyorum. Bazı dinleyicilerin kafasında istifham yaratabilir. Bunu Kurumun bazı yetkilileri sendikacı maskesi demektedirler. Sendikacılar yüksek ücret almakta dolayısıyle o yüksek ücret üzerinden prim ödemek istemektedirler. İşçileri genel manada ilgilendirmeyen bir maddedir, gibi çok yanlış çok haksız bir yakıştırma yapmaktadırlar. Az evvel söylediğimiz gibi ücretlerdeki %35 e varan artışı kurum bu defaki Genel Kurula sunduğu raporda beyan etmiştir. Elbette herşeyden önce Çalışanların gerçek kazançları üzerinden prim ödemelerini sağlamak, işçi-memur haklarında eşitlik için bu kararnamenin süratle çıkarılmasını istiyorum.

Ana ve Babalara Yapılacak Sağlık Yardımı Uygulaması;

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 1912 sayılı Kanunla değişik 36 ve 42.nci maddeleri gereğince Ana ve Babalara yapılacak sağlık yardımının uygulamasına, 1912 sayılı Kanununun geçici 7.nci maddesi gereğince Kanununun yayımı tarihi olan 22 Haziran 1975 tarihinden başlamak üzere 3 yılda bütün illeri kapsayacak şekilde Bakanlar Kurulu Kararları ile gerçekleşecektir.

./..

Yani bu uygulama seneye 22.6.1978 de Türkiye Şümul hale getirilmek ve bitirilmek durumundadır. Oysa bahsedilen tarihten bu yana iki yıl geçtiği halde, 26.2.1976 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı ile 1.5.1976 tarihinden başlamak üzere 3 kademede 1.9.1976 tarihine kadar 39 iliniz uygulama alanına alınmıştır. Bu dönemdeki uygulama iller itibariyle değerlendirildiğinde yurdumuzda %58 oranında uygulamaya geçildiği söylenebilir isede, 39 ildeki sigortalı sayısı hizmetin götürüldüğü insan sayısı açısından bakıldığında bu oranın sadece %36 olduğu görülür. Bu durumda Kanunun tanıdığı sürenin 2/3 ü geçtiği halde Sağlık Yardımlarından yararlanmaların sayısı 1/3 oranında kalmıştır.

Raporda;

1977 yılında 24 ilde uygulamaya başlanmasının programa alınmasının düşünüldüğü kaydedilmektedir. Halbuki 2 yıldan beri uygulamanın olduğu 39 ilin dışındaki sigortalılar da aynı oranda prim ödemektedirler. Yani bu kimseler anne ve babalarının tedavi edilmesi için gerekli primin henüz bu hizmet başlamadığı halde ödemeye devam etmektedirler.

Prim ödemede, aynı yükü taşıyan diğer 28 ilimizde çalışan sigortalılarımızın, ana ve babalarına da bu haktan yararlanmalarının ve dolasıyle eşitliğin sağlanmasının temini için gerekli Bakanlar Kurulu Kararının en kısa zamanda çıkarılması zaruret haline gelmiştir.

Kurum kendisini bu eksiklik dolasıyle bir ara mazur gösterebilir doğrudur da Bakanlar Kurulu Kararı 3.cü etap Bakanlar Kurulu kararı çıkmadıkça Kurum yanlız başına bu uygulamayı durduğu noktadan ileriye sürdüremiyecektir. Değerli arkadaşlar,

Durumunu çok yakından bildiğimiz Sosyal Sigortalar Ankara Hastahanesi 24 saatte acil, çocuk, poliklinikte toplam 3000 müracaat kabul etmektedir. Bu Hastahanemizin yine aldığımız rakamlara göre yataklı servisleri %125 gibi çok ağır bir yük altında çalışmaktadır.

Çünkü az evvel ortaya koyduğumuz konu Bakanlar Kurulu kararının çıkması halinde hastahanelerimizin nasıl bir vaziyet alacağını da beraberce tetkik etmek durumundayız. Hastahaneye yakında gitmiş olanların mutlaka beni anlayacaklarına inanarak diyorum ki, Bu hastahane artık bir pazar yerini andırmaktadır. Kalabalığı, hasta olmayanı dahi hasta edebilecek niteliktedir. Buradaki hastalara sorunuz. Çoğu Ankara dışından

./..

bütün Anadolu İllerinden havaleyle gelmiş kimselerdir. Hemen hepsi, Bölge Sağlık Müdürlüğüne aradaki iki üç kilometre mesafeyi gidip gelmekten ve buralarda saatlerce sıra beklemekten şikâyetçidirler.

Ankara sigortalısı da ayrı bir sıkıntı içindedir. Anadolu illerinden gelen binlerce hasta arasından yer bulup muayene ve tedavi edilemediğinden şikâyetçidir.

Doktorlar bunalmış, hastalar bunalmıştır. Bu sıkışık duruma hemen bir çare bulunmalıdır. Acilen yapılabilecekleri şöylece özetlemek mümkündür.

Her nekadar bu şikâyetler Kurum yetkililerine anlatıldığında, kendileri Etlik'te projeleri hazırlanmış muhtemelen 1978 de başlıyacak olan tesislerden bahsetmekte ve bu tesisler bittiği zaman söylediğimiz bu sıkıntılar sona erecektir demektedirler. Henüz bu tesislere başlanmamış, ihtimallere göre 1978 de başlanacağı umulmaktadır. Başlanabilecek midir belli değildir. Az sonra neden başlanamıyacağı hakkında şüphe taşıyoruz. Ona geleceğiz. Fakat Etlik Tesisleri bir taraftan yapıladursun, bunun inşaası hızlandırıladursun, daha önce alınacak bir takım tedbirler mevcuttur. Bunlardan bahsetmek istiyorum.

1- Hastahane çevresinde yeni bir poliklinik binası temin edilmelidir.

2- Acil servis, hastahane binasından çıkarılmalı müstakil bir bölüme alınmalıdır.

3- Hastahane bahçesine Ankara Bölge Sağlık Müdürlüğünün bir şubesi açılmalı, Ankara dışından gelen hastalara yapılan işlemler Bölge Müdürlüğünün hangi servisinde yapılıyorsa, o servis hastahane bahçesine getirilmeli. Hastalar binaya değil, bina hastaların ayağına getirilmek suretiyle hizmet verilmelidir.

4- Bütün bu tesislerde çalışanların çocukları için gerçek bir ihtiyaç olan kreş açılmalıdır.

5- Anadolu hastahanelerindeki doktor eksikleri derhal giderilmeli ve Ankara'ya yapılan havale işlemleri imkânları nisbetinde durdurulmalıdır.

./..

110. Madde:

Sayın Temsilciler;

29.uncu Genel Kurul Teşkilât ve Mevzuat Komisyonu raporuna giren "110.maddeye eklenecek bir fıkra ile Trafik Kanunu'nun suç saydığı hallerde sigortalının suça esas kusuru nisbetinde bir indirim yapılmak sağlanması; Trafik kazası sonucu işkazasına uğrayan sigortalıya, iş kazasında kusur aranmaksızın geçici ve sürekli işgöremezlik ödeneği verilmesi" hususu kesin olarak bugüne kadar çözümlenmemiştir.

Trafik kazalarının hergün arttığı bir ülkede yaşıyoruz. Dertli bir arkadaşın heyecanına sahip olamadı kendisi sakattı bu konuda büyük acı çekmiş bir insandı beni alkışladı. Alkışa gerek yok, bütün ilgililerin dikkatle dinlemesini istiyorum. Trafik kazalarının hergün arttığı bir ülkede yaşıyoruz. Artık trafik kazlarını istisna bırakıldığı bir madde ile sigortalıya bu alanda hizmet vermek imkânı vermemektedir.

Bu konunun kesin bir çözüme vardırılması hususunda, Konfederasyonumuzca SSK. Genel Müdürlüğüne 6 Kasım 1975 tarihinde görüşümüz bildirilmiş ve o günden bugüne yazımız sekiz defa tekid edilmiş; Bazı tekid yazılarımıza usulen "gerekli çalışmalar yapılmakta" cevabı verilmiştir.

20.5.1976 tarih 1980 sayılı genelgesinde Kurum Ünitelerinden kendilerine intikal eden taleplerin "en kısa süre içerisinde ve süratle neticelendirilmesini ve bu uygulamanın bizzat Ünite Amirleri tarafından titizlikle takibini önemle isteyen" Genel Müdürlük, ne yazıkki iki yıla yaklaşan bir süre içerisinde çok önemli saydığımız Trafik sorunu ile alakalı sigortalı mükellefler bakımından büyük önem taşıyan konuya ve bununla alakalı çalışmalara ümit verecek bir başlangıçta dahi bulunmamıştır.

Teşkilât Kanunu;

Sayın Temsilciler,

Kurumun idari ve sağlık tesislerinde çalışan personeline fazla mesai vermek suretiyle personeli tatmin edici bir uygulamaya geçtiği bilinmektedir.

./..

Bu uygulamanın temas ettiğimiz ilgili arkadaşlardan öğrendiğinize göre şimdilik bir rahatlık ve bir ferahlığı da beraberinde getirdiği öğrenilmiştir.

Ancak idari kararlara dayanan bu uygulamanın her zaman kalkması kuşkusu içinde bulunan personelin bir huzursuzluk içinde çalışacağı, bu nedenle istenilen randımanı tam olarak veremeyeceği bir gerçektir. Bu arada part-time ve full-time çalışan hekimler arasındaki saat uygulaması hataları yapılan iyi tatbikatı maalesef bir parça gölgelemiştir. İlgililerin dikkatini çekeriz.

Fakat Kurumun teşkilât Kanununun kendine özgü ve verdiği hizmetin aksamadan yürütümüne imkân verecek biçimde ve en kısa zamanda çıkarılması üzerinde yıllardan beri durmaktayız.

Yıllardanberi üzerinde hassasiyetle durduğumuz ve bir an evvel gerçekleşmesini arzu ettiğimiz. Kurum Teşkilât Kanununun günün şartlarına uygun bir hale getirilmesi hususunda, ilk adımın atıldığını, bu defaki raporun ön sözünden öğrenmekteyiz.

Bu Kanun Tasarısında SSK. Genel Kurullarında yıllardanberi dile getirilen ve tutanaklara geçirilen önemli hususların yer almasını, bütün yetkililerden talep etmekteyiz. Kurum kendi imkânları ile hazırlamış olduğu Teşkilât Kanununu zannediyorum yakın zamanda Meclisin bu yeni yasama döneminde Meclise sunacaktır. Aramızda bulunan Parlamenterlerden Sosyal Sigortalar bakımından gerçekten büyük önem taşıyan Teşkilât Kanununun kısa zamanda Kanunlaşması için ellerinden gelen gayreti göstermelerini de bu arada rica ediyoruz.

Emekli, Malûl Dul ve Yetimlere
Sosyal Sigortalar Kanunu Gereğince Ödenen Aylıklara Yapılan Zamlar
ve 506 Sayılı Yasanın Yenileştirilmesi;

Bilindiği gibi, Sosyal Sigortalar Kanunu gereğince ödenen gelir ve aylıkların artırılmasında 1912 sayılı Kanunla yapılan zam uygulamasına kadar, Sosyal Sigortalar Kanunu gereğince prime esas alınan kazançlara göre, bulunan ortalama günlük kazançların gelir veya aylık ayarlaması yapılacak yılın ortalama günlük kazanç ile mukayesesi esas alınarak yapılagelmiş ve yapılan zamlar aylığın hesabına esas alınan kazanç yıllarına göre düzenlendiğinden herhangi bir yakınmaya bugüne kadar yol açmamıştır.

./..

Emekliler, malûller, dul ve yetimler bu defaki SSK.'nın Genel Kurulundan nasıl bir karar alınacağı kendileri hakkında nasıl bir takım yeniliklar getirileceğini kâh salona kadar gelerek kâh kongrenin yapıldığı çevrede bulunarak veya bütün haber bültenlerini sabahtan gece yarısına kadar dinlemek suretiyle bu müjdeyi öğrenmek gayreti içindedirler.

Şimdi bununla alâkalı olarak diyoruz ki, 1912 sayılı yasa ile değişik ölçülerde yapılan zam ve 12.9.1976 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan 7/12406 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile aylık talep tarihine veya ölen sigortalıların ölüm tarihine göre zam yapılması; aylık hesabında hiçbir kanuni dayanağı bulunmayan talep ve ölüm tarihlerinin esas alınması, gelir veya aylık sahiplerinin haklı şikâyetlerine yol açmıştır.

Son tarihlerde, yakın tarihlerde emekli olanlar, aldıkları maaşlarla kendilerinden daha önce emekli olanların gerisinde kalmıştır. Ayrıca Kararnamede verilen 1.20 -1.50 katsayılarının da hiçbir esasa dayanmaması, aylık hesaplarında aynı yıl kazançları alınan, ancak değişik yıllarda aylık talebinde bulunanlar arasında da eşitsizlik getirmiş ve 1698 sayılı yasa ile 1972 yılı seviyesine getirilmiş 1971 ve daha önceki yıllar aylıklarına değişik kat sayıları uygulanması da eşitsizliklere ayrıca yol açmıştır.

Ortalama günlük kazanç esas alınarak yapılan uygulamaya dönük ve 1972 seviyesine ulaştırılmış aylık ve gelirlerdeki kat sayı farklılığını giderici ve günün koşullarına uygun bir gelir ve aylık ayarlamasını gerçekleştirecek Bakanlar Kurulu kararının en kısa zamanda çıkarılarak uygulamaya geçilmesini beklemekteyiz.

Söz buraya gelmişken geçen yılki Genel Kurulda da belirttiğimiz gibi bugünkü haliyle bir yamalı bohça görünümünde olan 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun değişmemiş, tadil edilmemiş veya yanlış tadil edilmiş maddelerinin tümünün ele alınıp Sosyal Sigortalar Kanunu bir bütün halinde revize etmek ihtiyacına işaret etmek istiyoruz.

Yurt Dışındaki İşçilerimizin Durumu;

Sayın Temsilciler,

Yurt dışında çalışan ve artık kesin dönüş yapmağa başlayan işçilerimizin emeklilik sorunu da maalesef bu dönemde de bir çözüme ulaşamamıştır.

./..

Sayın Bakanımızın açış konuşmasında ilgili arkadaşlarımıza ferahlık verecek cümleler mevcuttur.

Ancak işçilerimizi hergün biraz daha huzursuz eden bu sorunu çözecek olan yasa bir an evvel çıkmadıkça işçilerimize huzur yoktur. Kararsızlıktan kurtulmaları "acaba birikmiş primlerimi alıp mı dönmeliyim, yoksa onları bırakıpta gelmeliyim" gibi televizyonun kararsız Kasıma benzettik. Yurt Dışındaki İşçilerimizi bir taraftan sakın ha primlerinize dokunmayınız, onları almayınız. Kesin dönüşe karar verdiğiniz zaman onlar kalsın, buraya dönünüz. Çünkü hazırlamakta olduğumuz bir kanun ile burada toplucu sizin primlerinizi alacağız ve emeklilik hakkı vereceğiz demiyoruz. Bir taraftan paranızı yurt dışında bırakmayınız. Essen Eyalet Mahkemesinin yaygınlaştırılmış kararından yararlanın ve oradaki paralarınızı alıp geliniz. Emlâk Kredi Bankasının reklâmında kararsız Kasım'ın işçilerimize nekadar uyduğunu görmek gayet kolay; Ama hiçbirimizin işçilerimizi bu hale düşürmeye hakkı yoktur.

O itibarla yasanın önümüzdeki yasama döneminde çıkarılmasının büyük faydası olduğuna kaniyiz; zira aldığımız mektuplar ile dış ülkelerde yaptığımız temaslarda işçilerimizin sabrının artık tükenmek üzere olduğunu ve bir moral çöküntüsüne düşmek üzere olduklarını müşahade etmekteyiz.

İlâç Fabrikası;

Sayın Şardan geçen yılki Genel Kurulun kapanışında Kurum Genel Müdür Vekili ilâç fabrikası konusunda"... olumlu bir safhaya girmiş bulunan ve ilk adım olarak ele alınan nüve fabrikanın kurulması işlemlerinin hızlandırılması suretiyle, kayıp edildiği kabul edilen zamanın telâfisi mümkün bulunmaktadır. Bunun sağlanacağına inancım tamdır" demişlerdi. Ne yazıkki bu yılda ilâç fabrikasının gerçekleşmesi hususunda herhangi bir olumlu işarete raslanmaktadır.

İlâç Fabrikası kurma yetkisi veren kanun 1972 yılında çıktığı halde beş yıldan beri bu konuda hiç bir ilerleme olmamıştır.

İlgililer geçen yıldanberi neler yapmışlardır. Bunu açıklamalıdırlar

İşçi Konutları;

İşçi Konutları ile şikâyetler bir nebze azalmış olmakla beraber yinede önemini koruyan seviyede devam etmektedir. ./..

Raporda 1976 yılı dahil bu güne kadar sayıları 3000'e yaklaşan kooperatifin, 10 milyar 400 milyon lira kredi kullanarak 140 bin işçi konutu yaptığı kaydedilmektedir.

Bu rakkam faal sigortalı sayısının % 7 si dir. Bu tenpo ile işçilerimizin en önemli ihtiyacı olan konut sorununun çözümlemeye imkân yoktur. Hedef olarak gösterilen % 20 nisbete ulaşabilmek için bile 400 bin işçi konutunun yapılması gereklidir. Bu gün 260 bin konut açığı ile bu hedefin çok gerisinde bulunuyoruz.

Türkiye'de çok önemli bir sorun olan konut açığı her yıl giderek büyümektedir. Yapılan hesaplara göre 2 bin yılında şehirlerde yaşayan nüfus 35 milyona yükselecektir. Bu gün bu rakkamın 14,7. milyon olduğu düşünülürse 23 yılda 20 milyon artış olacağı kolayca anlaşılır.

Bütün iyiniyetlere rağmen uygulanmasına başlanamayan prefabrik inşaat sistemi, artık ileri ülkelerde demode bir sistem olmaya başlamıştır.

Uzmanlar bu konut açığının ancak prefabrik sistem inşaatlarının uygulanmasiyle önlenebileceğini söylemektedirler. Oysa ileri ülkeler artık demode bir sistemi bir tarafa bırakmışlar ve daha ileri tekniklerin uyguladığı daha ucuz maliyetlerle konutların elde edildiği yeni sistemlere yönelmiş bulunmaktadır.

Biz bilerek korkunç boyutlara ulaşan konut ihtiyaçlarımızın halâ en klâsik ve en pahalı sistem olan tuğla üstüne tuğla koymak suretiyle karşılıyamayız.

Sosyal Sigortalar Kurumunda İşçi Konutları İnşaatlarında çağdaş sisteme yönelmesi gereklidir.

Bu arada bir noktayada işaret etmek zorundayım. Artık en küçük Anadolu İlinde bile bir işçi konutu 100 metre karenin altında olmak kaydıyle 210-240 lirası arasında ihale edilebilmektedir. Değerli kooperatifçi arkadaşlarım var burada 240 bin TL ye ihale edildiğimi kabul edelim. Kurumun verebildiği 150 binin üstüne kooperatif müteahhitle bir ikili anlaşma yapmaktadır. Araf'ki 90 bin liralık bir anlaşma ile müteahhit kooperatif bağlamakta ve bir takım sorunluluklar yüklemektedir. Fakat Kurum bu gerçeği bile bile bunu resmen bilmediğini, resmen görmediğini haberi

./..

olmadığını söylemek durumundadır. Bu Kurumun bilgisi dışında ve bir ölçüde gayri resmi yapılan anlaşmalar elbette bazı kooperatiflerimizde işçilerimizin aleyhine olmaktadır.

Buna bir çözüm getirmenin yolu da artık aranmalıdır. Kurumun Arsa, Finansman ve proje çalışmalarını daha gerçekçi biçimde yeniden düzenlemek, ilgili servisleri daha ranttabl çalışacak tertibe ulaştırmak ihtiyacındadır.

Maalesef o ilk planlarda bahsedildiği gibi artık bu tablo karşısında konuta yatırılacak paranın böyle yatırım olmuyacağını hiç başka bir şeyle karşılamaya imkân olmayan konut ihtiyacının işçilerde olsun top yekün Türkiye için olsun yapılmasına elden gelen miktar paranın her ne olursa olsun sarf edilmesine yönelmek gayretine işaret ediyoruz. Lütfen ilgililer konut yapımı için sarfedilecek paranın ölü yatırım olmadığını artık kavramalıdırlar. Kurulduğu **gün**denberi beklenen hizmeti yapmayan arsa ofisi de hangi yolla alınacaksa harekete geçirilmeli ve kendi kuruluşunun amacı doğrultusunda çalışmaya sevkedilmelidir.

Sayın Başkan değerli arkadaşlar sigortadan kaçırılan işçi sayılarında giderek artış olduğu bu konudaki takibin yetersiz kaldığı işveren prim borçlarında her yıl kabaran rakkamların bulunduğu Türk lirasının satın alma gücündeki düşmeyi karşılamayan faizlerle milyarlık tahvillere bağlı kalmış meblağların arttığı, bütçe açıklarında iç borçlanmalar yoluyla kurum paralarına el konduğu Kurum Yatırımlarının az evvel hastane için bahsettiğimiz husus dahil bu sebeplerle zamanında yapılamadığı çok önemli konuları benden sonra konuşacak değerli temsilci arkadaşlarım ele alacak görüşlerini sunacaktır. Ülkemizde Sosyal Güvenliğin nüvesi olan Sosyal Sigortalar Kurumunda hizmetin daha iyiye götürebilmesi için kanun kararname gibi mevzuatın çıkmasında değerli hizmetleri geçenlere sigorta işleri konut ve sağlık hizmetlerinde işçiye yararlı olmak için gece gündüz çırpınanlara hizmet edenlerin tümüne Türk-İş Topluluğu adına teşekkürlerimi ve başarı dileklerimi sunuyorum. Sosyal Güvenlik alanında daha iyiye daha güzele ulaşma ümidiyle Genel Kurula başarılar diler hepinize saygılar sunarım.."

Sayın Genel Sekreterimizin konuşması, konuşma metninde de belirtildiği gibi, şu on ana konuda toplanmaktadır:

1- Bütün Sosyal Güvenlik Kuruluşlarının bir elden yürütülmesi,
2- Tarım ve Orman İşçilerinin Sosyal Güvenliği,
3- Danışma ve inceleme Kurulu ile Sosyal Güvenlik Kurulu,
4- Günlük kazanç üst sınırının tesbiti,
5- Ana-babaya sağlık yardımı uygulaması,
6- 506 Sayılı yasanın 110 uncu maddesi,
7- SSK Teşkilât Kanunu,
8- 506 Sayılı Yasanın yenileştirilmesi ve yurt dışındaki işçilerimizin sosyal güvenliği,
9- İlâç Fabrikası,
10- İşçi Konutları.

Yönetim Kurulumuzun, 20.6.1977 tarihindeki toplantısından bugüne kadar geçen süredeki durumu bu başlıklar altında şöyle özetliyebiliriz:

1- Bütün Sosyal Güvenlik Kuruluşlarının Bir Elden Yürütülmesi:

29 Ağustos 1977 tarihli Tercüman Gazetesinde T.C. Emekli Sandığının Sosyal Güvenlik Bakanlığına bağlanması ile ilgili Kararnamenin hazırlanarak Cumhurbaşkanı'nın onayına sunulduğu ve T.C. Emekli Sandığı'nın da Sosyal Güvenlik Bakanlığına geçmesile Türkiye'deki Sosyal Güvenlik Kuruluşlarının tek çatı altında toplanmış olacağı haberi çıkmıştır.

Ancak henüz bu husus gerçekleşmemiştir.

Anayasa Mahkemesinin şekil yönünden iptal ettiği 506 Sayılı Yasanın geçici 20 nci maddesi kapsamına giren Bakanlıklar, Sigorta Şirketleri, Ticaret ve Sanayi Odaları ile Borsalar veya bunların teşkil ettikleri birliklerin personelinin yeniden 506 Sayılı Kanun kapsamına alınması hususunda bir çalışma yapıldığı da müşahade edilmemektedir.

2- Tarım ve Orman İşçilerinin Sosyal Güvenliği;

24.8.1977 tarihli Resmî Gazete'de yayınlanan 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 3 üncü maddesinin Bazı Fıkralarının Değiştirilmesi Hakkında (2100 Sayılı) Kanun'un 1 inci maddesi ile 506 Sayılı Kanun'un Sigortalı sayılmıyanları kapsayan 3 üncü maddenin I.inci bendinin (A)

./..

fıkrasının "Tarım işlerinde çalışanlar" istisnasının istisnalarını belirleyen parantez içindeki ibareye "Orman işleri ile kamu veya özel sektöre ait tarım işlerinde ücretle çalışanlar" ibaresi de ilâve edilmek suretiyle Orman işleri ile Kamu ve Özel Sektöre ait tarım işlerinde çalışanların sosyal sigortalardan yararlanmaları sağlamıştır.

Yasa, 3 üncü maddesi gereğince "yayımı tarihinden üç ay sonra yürürlüğe girer" hükmü uyarınca 24.11.1977 tarihinde yürürlüğe girecektir.

Ancak yasada 24.11.1977 tarihinden önce bu işlerde çalışmış kimselerin hizmetlerinin değerlendirilmesi hususunda bir borçlanma hükmünün yer almamış olması Sosyal Güvenlik açısından mühim bir noksanlıktır. Bu noksanlığın bir an önce giderilmesi için gerekli çalışmalar yapılacaktır.

Bahsedilen yasa ile ev hizmetlerinde "ücretle ve sürekli olarak çalışanlar" da 506 sayılı kanun kapsamına alınarak, bu suretle güvence altına alınanlar genişletilmiştir. Bunların da eski hizmetlerini borçlanmalarına imkan verilmesi sosyal adalete uygun olacaktır.

3- Danışma ve İnceleme Kurulu İle Sosyal Güvenlik Kurulu

Sosyal Sigortalar Kurumu 30.Genel Kurulunda önerilen Danışma ve İnceleme Kurulu bilindiği gibi gereğince teşkil edilememiş ve hiçbir çalışmada bulunamamıştır.

Bilâhare, bilindiği gibi 15.7.1976 tarih 7/12224 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile teşekkül ettirilen "Sosyal Güvenlik Kurulu"nun kararname uyarınca olağan olarak ayda bir kere toplanması gerekmektedir. Fakat geçen Yönetim Kurulu toplantımızdan bu yana, bu kurulun yine toplandığına şahit olmamaktayız.

4- Günlük Kazanç Üst Sınırının Tesbiti;

506 Sayılı Kanun uygulamasında günlük kazanç üst sınırı, Bakanlar Kurulunun 13.7.1977 tarih 15995 S. Resmî Gazetede yayınlanan 7/13397 sayılı kararı ile, önerimize yaklaşık olarak, 1 Temmuz 1977 tarihinden itibaren 200.-liradan 280.-liraya yükseltilmiştir.

./..

Ancak, zamların yapılmasından önce için ve 60.-lira asgarî ücrete göre hesaplanmış günlük kazanç üst sınırının da, asgarî ücretin yeniden tesbitinin müteakip yeniden düzenlenmesinde zaruret bulunmaktadır.

5- Ana-Babaya Sağlık Yardımı Uygulaması;

Üç büyük kentimiz Ankara, İstanbul ve İzmir dışında bulunan ana ve babaların sağlık yardımlarından, en son 1.11.1977 tarihinden itibaren, yararlanmaları hususunda Bakanlar Kurulu'nun 7/13396 sayılı kararı Resmi Gazete'nin 13.7.1977 tarih 15995 sayılı nüshasında yayınlanmıştır.

1912 sayılı yasa ile uygulamanın, kanunun yayımı tarihinden itibaren en geç üç yılda bütün illeri kapsaması zorunluğu nedeniyle, bu üç ilimizde de en geç 22.6.1978 tarihinde uygulamaya geçilmesi beklenilmektedir.

6- 506 Sayılı Kanunun 110 uncu Maddesi;

506 Sayılı Kanunun 110 uncu maddesi ile ilgili olarak Sosyal Sigortalar Kurumu ile yaptığımız temas halen devam edip, iki yıla yakın bir süre içinde halen kesin bir sonuç olınamamıştır.

Bu kanunun 506 Sayılı Kanunun tümü ile ele alınmasında kesin şekle kavuşturulması benimsenmiştir.

7- Sosyal Sigortalar Kurumu Teşkilât Kanunu:

Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğünce hazırlanan ve Konfederasyonumuza 15.7.1977 tarih 623930 sayılı yazıları ekinde gönderilen "Sosyal Sigortalar Kurumu Kanun Tasarısı Taslağı" Konfederasyonumuzca 4.7.1977 tarih 77/2625-29 sayı ile Federasyon ve Sendika Genel Merkezlerimize "Önemlidir" kaydı ile gönderilerek, görüşlerinin bildirilmesi istenilmiştir. Ancak Federasyon ve Sendika Genel Merkezlerimizin bir kısmından cevap alınabilmiştir.

Alınan cevaplar ile bugüne kadar Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Kurullarında Teşekkül eden Mevzuat Komisyonlarının tanzim ettikleri ve Genel Kurullarında tasvibini almış raporlardaki öneriler gözönüne alınarak gerekli değerlendirme yapılmış ve Konfederasyonumuz görüşü ./..

3.10.1977 Tarih 77/3442-16 sayılı yazımızla Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğüne ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bildirilmiştir.

Bu konu raporun Hukuk işlerimiz bölümünde genişce ele alınmıştır.

8- 506 Sayılı Yasanın Yenileştirilmesi ve Yurt Dışındaki İşçilerimizin Sosyal Güvenliği:

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanun, 1.3.1965 tarihinden bu yana yapılan değişikliklerle maddeler arasındaki ilgiler kopmuş ve ayrıca aradan geçen onüç yıla yakın bir sürede günü şartlarına cevap veremez duruma gelmiştir. Bu nedenle kanunun tümünün ele alınıp bir bütün halinde revize etmek zarureti doğmuştur. Bu nedenle bunu gerçekleştirmek için çalışmalarımız devam etmektedir.

Yurt dışındaki işçilerimizin sosyal güvenliği ile ilgili olarak Hükümetimiz Federal Almanya, Belçika ve Hollanda ülkeleri ile olan Sosyal Güvenlik Sözleşmelerinde değişiklik yapılması hususunda temaslar kurmuş bulunmaktadır.

Bunlardan en çok işçimizin bulunduğu ülke olan Federal Almanya sözleşmesi için Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Turhan Kapanlı'nın basında çıkan "10 Milyar Mark'ın transferi konusunda prensip kararına varıldı" başlığı ile çıkan beyanı üzerine "Federal Almanya'da çalışan Türk İşçileri Emeklilik Komitesi"nden alınan yazının bir örneği aşağıya çıkarılmıştır.

"F.ALMANYA DA ÇALIŞAN TÜRK İŞÇİLERİ EMEKLİLİK SORUNU KOMİTESİ"NİN

Ö N E R İ L E R İ

köln 7.9.1977

Son günlerde Sosyal Güvenlik Bakanı sayın Turhan KAPANLI'nın gazetelerde yayınlanan emeklilik primlerinin transferi hakkındaki beyanatlarını emeklilik komitemiz büyük bir dikkat ve titizlikle takip etmiştir.

Emeklilik Komitemiz, Yurt dışındaki işçiler için olan emeklilik kanununun biran önce meclislerden geçirilmesini, İşveren primlerinin de Türkiye ye transfer edilmesi için Alman makamları ile bir

./..

masa başına oturulmasını zaten senelerdir ısrarla talep etmekte ve istemekteydi.

Sayın bakan Kapan'lı beyanatlarında hep 10-12 Milyar DM tan bahsetmekte, fakat Yurt dışındaki işçilerin haklı istek ve talepleri olan emeklilik yasasının çıkmasından hiçbir şekilde söz etmemektedir. Komitemiz ve Yurt dışındaki işçiler, primlerin transferinden önce emeklilik yasasının biran evvel çıkmasını yararlı ve maksata uygun bulmakta ve sadece DÖVİZLERİNE GÖZ DİKİLMEDİĞİNE inanmak istemektedir. 1976 senesinde, Sosyal Güvenlik Bakanı sayın A.M.ABLUM tarafından hükümet teklifi olarak TBMM ne sunulan yasa tasarısının bazı maddeleri şöyle idi:

a) "Talep edildiğinde, Yurt dışında geçmiş hizmetler Türkiyedeki hizmetlerle birleştirilir, emeklilik maaşı Türkiyedeki son kazanç üzerinden hesaplanır." Bu demektir ki, Türkiye de 10 veya 15 sene evvelki kazanç üzerinden emeklilik maaşı tahakkuk edecek ve taban aylığını bile aşmıyacaktır.

b) "Yurt dışında çalışılan memleketin kanunlarına göre emeklilik yaşı geldiğinde tahakkuk edecek emeklilik maaşı hazineye gelir kaydedilir." maddesi vardı.

Sadece bu iki maddeden de görüldüğü gibi, bu yasa teklifi bizim istediğimiz yönde ve bizim yararımıza bir teklif değildi.

Hal böyle iken, biz Yurt dışındaki işçiler, herşeyden evvel hizmet birleştirilmesinden doğacak haklarımızı bilerek, hizmet birleştirme talebinde bulunmayı tabii bir hak olarak görüyoruz.

Kadük olan emeklilik yasa tasarısı, Yurt dışındaki işçilerin emeklilik istek ve taleplerine cevap vermekten uzak, Yurt içindeki ve dışındaki aynı memleketin evlâtları arasında ayrılık yaratarak, temelinden eşitlik prensibine ters düşmüştü.

Eşitlik prensiplerine paralel olarak, Yurt içindeki işçi kardeşlerimizin sahip olduğu haklara, sahip olmak en tabii hakkımızdır. Önerilerimizin ışığı altında, kadük olan emeklilik yasa tasarısı tadil edilerek ivedilikle yasalaşmasında büyük yararlar vardır.

./..

ÖNERİLERİMİZİ BİR DAHA BİLDİRİYORUZ :

1- Çalıştıkları ülke kanunlarına göre malûllük ve yaşlılık aylığına hak kazanmadan Yurda dönenlerin, o ülkede çalıştıkları sürelere ait malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları için, kendilerinden ve işveren tarafından ödenen primlerin, işçinin talebi halinde, SSK na transfer edilmesi ve 506 sayılı SSK YASASI KAPSAMINA ALINMASI.

2- Hizmet birleştirme talebi F.Almanya için yapılmışsa, primlerin Almanya ya transfer edilmesi ve alman emekli yasalarına tabi olunması.

3- Hizmet birleştirme ve tahsis işlemlerinde, geçmiş yıllara göre tayin edilmiş günlük kazanç sınırını aşan prim fazlalıkları hesaba katılmaması, tavan uygulamasını aşan prim fazlalıklarının hak sahibi işçiye iade edilerek, mevcut olmayan kıdem tazminatı hakkımızın kısmen telâfi edilmesi,

4- Emekli aylığının hesaplanmasında öngörülen, son beş yıllık kazanç, Yurt dışında geçen sigortalılık süresine isabet ediyorsa, Yurt dışındaki kazanç nazarı itibare alınarak emeklilik maaşının hesaplanması,

5- 55 yaşını doldurmamış olmakla beraber en az 25 seneden beri sigortalı bulunması ve bu süre içinde 5000 günlük sigorta primi ödemiş olması halinde emekli olunması,

6- Primlerin, Türkiye ye transfer edildiği tarihteki kur üzerinden değerlendirilmesi,

7- Dış ülkelerde prim ödeme gün sayıları, Türkiye de geçmiş hizmetler gibi nazarı itibare alınması,

Bu ÖNERİLERİMİZİN EN KISA ZAMANDA GERÇEKLEŞTİRİLMESİNİ, TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİNDEN ve PARLAMENTERLERİMİZDEN TALEB ve RİCA EDERİZ.

./..

Yazışma adresi:
Macit Altan
Ehrenfeldgürtel 10
5 Köln 30
Deutschland

S a y g ı l a r ı m ı z l a,

"F.Almanya da çalışan Türk İşçileri
Emeklilik sorunu komitesi" adına
Yönetim Kurulu

Haluk TIĞLI	Macit ALTAN	Salih GÜLDİKEN	V.EMRİ
İmza	İmza	İmza	İmza

Not:

Bu yazımızı aşağıdaki adreslere taahhütlü olarak gönderdik. Sayın Cumhurbaşkanımıza - Cumhuriyet Senatosu Başk. - TBMM Başk.- Başbakanlığa - Siyasi PArti Gnl.Başk. - Sosyal Güvenlik Bak. - TÜRK-İŞ Gnl. Başk. - SSK Gnl.Müd. -Sayın Sabri Tığlı - Sayın Kenan Durukan - Sayın Zeki Eroğlu - Sayın Gani Aşık ve Basına "

Bahsedilen Komite Federal Almanya'da çalışan işçilerimiz tarafından kurulmuş en büyük bir kuruluştur.

19-23 Eylül 1977 tarihlerinde Ankara'da Federal Almanya Hükümeti ile Hükümetimiz arasında yapılan görüşmeler kesin bir sonuca bağlanamamış ve bu suretle mevcut Sosyal Güvenlik Sözleşmesi ayni şekilde yürürlükte kalmıştır.

Ayrıca bu toplantı süresince basında çıkan haberlerden F.Almanya heyeti başkanı Alfred Schwarz'ın, İşçi ve İşveren primlerinin tümünün iadesine yasalarının imkân vermediği ve kendi vatandaşlarına tanınmıyan bir hakkın yabancılara tanımayacağını beyan ettiği anlaşılmıştır.

Yetkilinin bu açıklaması üzerinde önemle durup; yurt dışında çalışan işçilerimizin sosyal güvenlikten ülkemiz şartlarına uygun olarak yararlanmasını teminde gerçeklere yaklaşan bir çözüm yolu bulunmalıdır.

./..

9- İlâç Fabrikası

İlâç Fabrikası konusunda hassasiyetle durmaktayız. Bu nedenle Sosyal Sigortalar Kurumuna verilen bu yetkinin, Kurum Teşkilât Kanununda yer almasında zaruret görüldüğünden bu husus Teşkilât Kanunun Tasarısının 2 nci maddesine bir fıkra olarak konulmuştur.

10- Konut Sorunu:

Yönetim Kurulunun Sayın Üyeleri,

Bilindiği gibi konut sorunu, bilhassa son yıllarda toplumumuzun ilgisini çeken, her geçen gün yeni problemler çıkaran önemli bir sorun haline gelmiştir. Yüzeyde önlemlerle değil, ancak köklü ve bilimsel metodlarla bu problemin üstesinden gelinebileceği açıktır.

Ülkemizde önemli ölçülere varan konut açığı olduğu yetkililerce ifade edilmekte ve resmi istatistikler bu ifadeleri doğrulamaktadır. Bu açığın ne suretle kapatılabileceği, konut üretiminin istenen düzeye nasıl ulaştırılacağı ciddi bir çalıştırmayı gerektirmektedir. Bu çalışmaların başlatılarak, vakit geçirilmeden uygulamaya geçilmesi ileride daha büyük sorunların çıkmasını önlemek bakımından zorunludur.

Konut tipinden tutun da, inşaat malzemeleri, arsa satışlarının denetimi, devletin katkı ve teşviki, dar gelirlilere olanak yaratılması, kredi miktarları gibi konular hep bu problemin bölümlerini teşkil eden hususlardır.

Türk-İş, konut sorunları ile ilgili bir araştırmanın hazırlığı içindedir. Bu hazırlık tamamlandığında Türk-İş'in konut sorunlarını içeren görüş ve çalışmaları, teşkilâtımızın bilgisine ayrıca sunulacaktır.

Bugün ülkemizde, konut kredisi veren belli başlı kurumları şöyle sıralamak mümkündür:

1. Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü
2. İmar ve İskân Bakanlığı
3. Bağ-Kur Genel Müdürlüğü
4. Emlâk Kredi Bankası Genel Müdürlüğü
5. Ordu Yardımlaşma Kurumu

./..

Bu sayılanların dışında konut yardımı yapan küçük çapta sandıklar ve yardımlaşma dernekleri vardır. Fakat bunların konuya önemli bir katkısı olduğu söylenemez. Yukarıda sıralamaya çalıştığımız bütün bu kurumlarda, konut kredisi ve konut hizmeti konusunda çok değişik ve uyumsuz düzenlemeler bulunmaktadır. Nitekim bunlardan Emlâk Kredi Bankasının çalışmaları, ticari olarak nitelenebilir. Bu banka aslında konut kredisi sağlamak amacı ile kurulan bir bankadır. Fakat daha çok ticarete yöneldiği, konut kredisi sorununu ikinci plânda bıraktığı da bir gerçektir.

Konut sorunun tek elden yönetilen bir kurum aracılığı ile çözümlenmesine çalışmak bir araştırma ve tartışma konusudur. Diğer taraftan şu anda mevcut kurumların sağladığı olanaklardan bile, konuta en çok ihtiyacı olan dar gelirlilerin faydalanamadığı bilinmektedir. Çalışan sınıflardan bile daha çok gelir seviyesi ortanın üstünde olanların kredi yolu ile konut edinebilmek imkânını bulabildiği bir gerçektir.

Konut sorunun çözümünde çok yönlü bir çalışma yapılmalıdır. Devlet bu çalışmalara ön ayak olmalı, gerekli araştırmaları kısa zamanda tamamlamalıdır. Ülkemizde mevcut tüm devlet kurumlarının, genel müdürlüklerin tatil köyü yarışı içinde bulundukları bilinmektedir. Buna verilen önemin, daha büyük ölçüde konut sorununa verilmesi büyük bir katkı olacaktır.

Köylerde ve şehirlerde konut sorununa yardımcı kaynak olarak bankalar teşekkül ettirilebilir. Bu amaç için kurulmuş ve halen faaliyette olan bankaların ticarete yönelmeleri önlenebilir. Arsa ofisi düşünülebilir. Arsa spekülasyonun önüne geçmek için çareler aranabilir. Hazine arazileri, belediye arsaları ve köy tüzel kişiliklerine ait arazilerin değerlendirilmesi araştırılabilir.

Bütün bunlar üzerinde titizlikle düşünülecek ve incelenmesi gerekli konulardır. Konut sorunu sağlam araştırma temellerine oturtularak ve standardizasyona gidilerek hem ucuz, hem sağlıklı ölçüler içinde çözümlenmelidir.

Türk-İş, işçi yönünden sorunun geliştirilmesi için her türlü çabayı göstermektedir. Sosyal Sigortalar konut politikasının daima yararlı bir yaklaşım içinde bulundurabilmek, işçiyi konut sahibi yapabilmek için

./..

hiç bir gayret esirgenmemektedir. Ama sorunun sadece işçi sorunu olmadığı, ülke sorunu haline geldiği de bir gerçektir. Bu gerçeği bilerek, hedefimizi daha genel bir çizgi içinde tesbit etmemizin lüzumlu olduğuna inanıyoruz.

İşçi konutları için yapılan araştırma sonucu Sosyal Sigortalar Kurumunca verilen kredilerin yeterince kullanılamadığı tesbit edilmiş ve durum 18.8.1977 tarih 77/2932-29 sayılı yazımızla aşağıdaki şekilde duyurulmuştur:

"4792 Sayılı Kanunun 20.nci maddesi gereğince verilmekte bulunan Konut Kredilerinin son yıllarda gereğince kullanılmadığı, hazırlanan raporlardan öğrenilmiştir.

Bu fasilda halen 7.5 milyar lira birikmiş ve beklemekte olduğu bildirilmektedir.

Ülkemizde her yıl daha da pahalılaşan konut, malzeme ve işçiliği bu alandaki zorlukları çoğaltmaktadır, buna bağlı olarak devamlı bir şekilde yükselen kiralar, işçilerimizin sınırlı ve dar imkânlarını zorlamakta ve önemli problemler çıkarmaktadır.

Bütün bunları dikkate alarak Sendikalarımızın Kooperatifler yoluyla işçilerimize konut yaptırması en önemli görevler arasında sayılmalıdır.

Bu konuda Konfederasyonumuz ile Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü arasında müzakereler devam etmektedir. Bu müzakerelerden amaç; işçi meskenleri yönetmeliğinde değişiklikler yaptırmak ve Yapı Kooperatiflerinin daha kolay çalışmasını sağlamaktadır.

Müzakerelerden, olumlu sonuç alınmasına çalışılmaktadır.

Sendikalarımızın, mesken sahibi olmayan işçileri tespit ederek, derhal yapı kooperatifleri kurulmasına yönelmelerini ve öncülük etmeleri veya bu alandaki faaliyetleri desteklemeleri şarttır. Gördüğümüz luzüm üzerine gereğini önemle rica ederiz."

./..

Konut kredisi ile ilgili olarak 150 bin lira olan konut kredisinin, son zamlar gözönüne alınarak 250 bin liraya yükseltilmesi hususu da 3.10.1977 tarih 77/3443-14/27 sayılı yazımızla Sosyal Güvenlik Bakanlığından istenilmiştir. Bahsedilen yazının bir örneği aşağıya alınmıştır.

"Hükümetin aldığı ekonomik tedbirler sırasında demir ve çimento fiatlarına yapılan zamlarla başlayan yapı malzemelerindeki zincirleme fiat artışları sonunda, konut inşaatlarının 150 bin lira kredilerle yapılmasına hiç bir şekilde imkân kalmamıştır. Yapılan araştırma sonucu bugünkü şartlarla inşaatların metrekaresi 3500 ila 5000 liraya malolmaktadır.

Bu itibarla ülkemizin karşı karşıya olduğu ağır konut sorununa bir nebze olsun çözüm getirmeye çalışan işçi yapı kooperatiflerinin başlanmış inşaatlarının tamamlanması ve yeni yapı kooperatiflerinin kurulabilmesi için,

Sosyal Sigortalar Kurumunca verilmekte olan konut kredilerinin 150 bin liradan 250 bin liraya çıkarılması şart olmuştur. Aksi halde inşaat halinde olan işçi konutları tamamlanamayacak ve yeni yapı kooperatifleri kurulamayacaktır.

Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Turhan Kapanlı'nın beyan ettiği 7.5 milyar lira kredinin kullanılabilmesi ve şiddetle ihtiyacı duyulan yeni işçi konutlarının yapılabilmesi için kısa süre içinde konut kredisinin önerdiğimiz ölçüde arttırılmasının teminini arz ve talep ederiz."

TÜRK-İŞ/DGB ORTAK ÇALIŞMA GRUBU TOPLANTISI:

Alman Sendikalar Birliği (DGB) ile 25-30 Temmuz 1977 tarihleri arasında İzmir'de sürekli ortak çalışma gurubu toplantısı yapılmıştır.

Bu toplantıda;

a) Almanya'da istihdam ve işgücü piyasası,
b) Alman Yabancılar Yasası ve son uygulamaları,
c) Almanya'da çalışan Türk işçilerinin emeklilik sorunu,
d) Türkiye'nin AET Assasiye üyeliği ve Türk İşçileri,

./..

e) Almanya'da kurulu derneklerin faaliyetleri
ve diğer konularda karşılıklı bilgi alış verişinde bulunulmuştur.

Uzmanlarımız, F.Almanya'da çalışan işçilerimizin emeklilik sorunları ile ilgili olarak yapılan çalışmaları 28-30 Ağustos 1977 tarihlerinde devam etmiş; ancak çalışmaların yeterli olmaması nedeniyle müşterekten hazırlanacak rapor için 2-6 Kasım 1977 tarihleri arasında Ankara'da tekrar bir araya gelinmesi zorunluğu doğmuştur. Ankara'da yapılacak bu toplantıda Hükümet yetkililerinin yaptıkları toplantı sonucu, Almanya'da çalışan Türk İşçileri Emeklilik Sorunun Komitesi'nin önerileri de gözönüne alınarak bir raporun tanzim olunacağı sanılmaktadır.

TÜRK-İŞ/FNV İLİŞKİLERİ:

Hollanda İşçi Sendikaları Federasyonu (FNV) ile müşterek çalışmalara devam etmek üzere 10.6.1977 tarihinde gönderilen davet yazımıza 1977 yılı programlarının dolu olduğu bildirildiğinden; 12.9.1977 tarih 77-3237 sayılı yazımızla 1978 yılı için Türkiye'de bir araya gelinmesi için davet mektubu gönderilmiştir. Ancak alınan cevabi yazılarımızda 1978 tarihinde seçimleri bulunması nedeniyle 1979 yılında tekrar bir araya gelebilecekleri bildirmektedir.

TÜRK-İŞ/ÖGB İLİŞKİLERİ:

Avusturya İşçi Sendikaları Birliği (ÖGB) ne yapılan davetimiz müsbet karşılanmış olup, aşağıdaki cevap alınmıştır.

"AVUSTURYA SENDİKALAR BİRLİĞİ ÖGB
Hohenstaufangasse 10-12
A-1011 Wien

Sayın
Genel Başkan Halil TUNÇ
Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu
TÜRK-İŞ
Bayındır Sokak 10
Ankara-TÜRKİYE

./..

Sayın Meslekdaşım TUNÇ:

6 Mayıs 1977 tarihli mektubunuzu aldık ve konfederasyonunuz TÜRK-İŞ'in Türk işçilerinin çalışmakta olduğu ülkelerin sendikaları ile mevcut ilişkilerinizi daha da geliştirmek istediğinizi müsbet olarak karşıladık.

Avusturya Sendikalar Birliği, Avusturya'da yabancı işçilerin çalışmaya başladığı tarihten bu yana, bu işçilerin sosyal ve ekonomik haklarını korumayı kendine bir görev saymış olup bu yabancı işçi gruplarının kendi kültürleri açısından da yardımcı olmuştur. Sendikamız özel olarak da yabancı işçilerin tüm sosyal alanlarda Avusturyalı meslekdaşları ile eşit hakka sahip olmaları için büyük çabalar sarfetmiştir. Bu yoldaki taleplerinde de kuruluşumuz muvaafak olmuştur. Bizim çabalarımız sonu 1 Ocak 1976 tarihinde yürürlüğe giren Yabancı İşçi Çalıştırma Kanunu, yabancı meslekdaşlarımızın her hususta korunmalarını ve bir yığın çözüm getirilmiş sorunların yanısıra yabancıların konut sorununa da çözüm getirmiştir.

TÜRK-İŞ ile DGB arasında sürekli bir sendika komisyonunun uzun yıllardan beri mevcut olduğunu ve müsbet bir işbirliğinin yürütüldüğünü biliyoruz. Ayrıca TÜRK-İŞ'in Hollanda Sendikalar Birliği NVV (FNV) ile de DGB ile olduğu gibi benzeri bir işbirliğine giriştiğini de öğrenmiş bulunuyoruz.

Herne kadar Avusturya'da çalışan Türk işçilerinin sayısı Federal Almanya'da çalışan Türk işçilerine oranla çok az ise de, biz bu hususda sizinle bir işbirliği yapmaya hazırız. Böyle bir kooperasyonun gerçekleşebilmesi için lüzumlu ilk adımı atabilmemiz için sizin tarafınızdan önerilen Ekim veya Kasım 1977 içinde ilk buluşmayı uygun görüyoruz. Buluşmamızın kesin tarihi ise mezkür aylar içinde daha ileriki günlerde belirlenir kanaatındayız.

En samimi selamlarımızla,

Anton BENYA
ÖGB Genel Başkanı

Karl HUMMEL
ÖGB Sekreteri

"

./..

Bu yazı üzerine ÖGB ye Aralık 1977 ayı içinde bir araya gelmek üzere gün bildirmeleri hususunda 12.8.1977 tarih/77-3236 sayılı yazımız gönderilmiştir.

SOSYAL GÜVENLİK ALANINDA ÇALIŞMALAR

Hükümetimizin Sosyal Güvenlik Bakanlığı kanalıyle yaptığı Sosyal Güvenlik Sözleşmelerinin günün koşullarına uydurulması amacıyle çalışmalara giriştiği mâlumdur.

Bu hususta ilk girişim Federal Almanya ile 19 Eylül 1977 tarihinde Ankara'da gerekli görüşmeler yapılmıştır. Toplantı tarihinden önce 6.8.1977 tarih 77-3178-12/27 sayılı yazımızla, o güne kadar Konfederasyonumuzca temin edilen bilgi ve belgeler Sosyal Güvenlik Bakanlığına intikal ettirilmiştir.

F.Almanya ile yapılacak görüşmelere Konfederasyonumuzdan gözlemci olarak bir temsilci'nin katılması yolunda teklif beklenilmiş; Ancak böyle bir teklif alınamayınca toplantının başladığı gün "Acele ve Önemlidir" kaydı ile aşağıya örneği çıkarılan yazımız Sosyal Güvenlik Bakanlığına gönderilmiştir.

"SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞINA
ANKARA

Ülkemiz ile F.Almanya arasındaki Sosyal Güvenlik Sözleşmesinde işçilerimiz yararına bazı değişiklikler yapılması hususunda Ankara'da 19 Eylül 1977 tarihinde Hükümetimiz yetkilileri ile F.Almanya Hükümeti yetkilileri arasında görüşmelerin başlayacağı ve bu sözleşmede sağlanması istenilen değişikliklerin, işçilerimizin çalıştıkları diğer ülkelerle olan Sosyal Güvenlik Sözleşmelerinde de gerçekleştirilmesine çalışılacağı başından öğrenilmektedir.

Ayrıca işçilerimizin çalıştıkları ülkelerden henüz Sosyal Güvenlik anlaşması müzakerelerine başlanılan ülkelerle de çalışmaların sürdürüldüğü yine basın kanaliyle bilinmektedir.

./..

Konfederasyonumuzca ışçilerimizin çalıştıkları ülkelerin İşçi Sendikaları Konfederasyonu veya Birlikleri ile yakın temasta bulunulup, işçilerimizin Sosyal Güvenlik sorunları hususunda çalışmalarda bulunulmaktadır. Sosyal Güvenlik Sözleşmelerinin değişikleri ve yeniden yapılması hususundaki toplantılarda, Konfederasyonumuzdan bir temsilcinin yaptığımız temas ve çalışmalarımızın ışığı altında gözlemci olarak katılmasında yarar ummaktayız.

Keyfiyeti bilgilerinize arzederiz."

Bu yazımıza müzakerelerin devam ettiği günlerde adı geçen Bakanlıktan şu yazı alınmıştır:

"TÜRK-İŞ GENEL BAŞKANLIĞI

İlgi: 19.9.1977 gün ve 77.3259.12/27 sayılı yazınız.

Memleketimiz ile F.Almanya arasındaki Sosyal Güvenlik Sözleşmesi müzakerelerine bir temsilcinizin de katılması hususunda Bakanlığımıza gönderilen yazınız incelenmiştir.

Bu müzakerelere F.Almanya'nın gayet kısıtlı bir heyetle katılması sebebiyle heyetimizde aynı oranda dar çerçevede tutulmuştur.

Diğer taraftan, müzakereler 19.9.1977 tarihinde başlamış ve hayli mesafe alınmıştır. Bu nedenlerle halen devam etmekte olan bu müzakerelere temsilcinizin katılmasına imkân görülememektedir. Müzakerelerin safahat ve neticeleri hakkında arzu ettiğiniz takdirde Bakanlığımızca etraflı bilgi verilecektir.

Bundan böyle yapılacak olan Sosyal Güvenlik Sözleşmeleriyle ilgili müzakerelerde bir temsilcinizin bulundurulması için zamanında Konfederasyonunuza gerekli bilgi verilecektir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Turhan KAPANLI
SOSYAL GÜVENLİK BAKANI"

./..

Bu yazının son paragrafında bahsedildiği üzere 3.10.1977 - 7.10.977 tarihleri arasında İstanbul'da yapılan Belçika ile ülkemiz arasındaki Sosyal Güvenlik Sözleşmesi ve İdari Anlaşmanın tadil tasarısı müzakerelerine 29.9.1977 tarih 4.4,3/3-1-9609 sayı ile 10.10.1977- 12.10.1977 tarihleri arasında Antalya-Manavgat'da yapılan Hollanda ile ülkemiz arasındaki Sosyal Güvenlik Sözleşmesi tadil müzakerelerine de 28.9.1977 tarih 4.4,3/3-1-9909 sayı ile Konfederasyonumuzdan bir temsilcinin katılması istenilmiş ve her'iki müzakereye Sosyal Güvenlik Uzmanımız gözlemci olarak katılmıştır.

Belçika ile ülkemiz arasındaki Sosyal Güvenlik Hakkında Genel Sözleşmeye, bu tadil ile Bağ-Kur, T.C.Emekli Sandığı ile Sosyal Sigortalar Kanunu'nun geçici 20 nci maddesi kapsama giren Sigorta sandıkları da dahil edilmektedir. Ayrıca işçilerimiz yararına olarak sözleşmenin 11., 12., 20. ve 26. maddelerinde değişiklik yapılmış yine işçilerimizin yararına olarak 22 nci maddenin 1.paragrafı ile 31 inci maddesi kaldırılmış ve ek 13 maddesi ilâvesi öngörülmüştür.

Hollanda ile ülkemiz arasındaki Sosyal Güvenlik Sözleşmesi de III. Bölüm (Yaşlılık ve Ölüm Aylıkları bölümü) hariç diğer bölümlerde Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesindeki hükümlere uyulması benimsemiş; sözleşmenin 22., 23. ve 33. maddelerinde değişiklik yapılmış, 26.ıncı madde kaldırılır ve ek 34 üncü maddenin ilâvesi öngörülmüştür.

Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile kurulan bu ilişki, yurt dışındaki işçilerimize uygulanan mevzuatta yapılmakta olan değişikliklerin takibi bakımından yararlı olmaktadır.

SOSYAL GÜVENLİK UZMANLIĞINCA YÜRÜTÜLEN DİĞER İŞLER:

Bilindiği gibi Sosyal Güvenlik Uzmanlığı 1.11.1974 tarihinde faaliyete geçirilmiştir. Uzmanlık o günden bu yana, sosyal güvenlik konusunda,

- Yurt içi ve yurt dışında ki, işçilerimizden gelen yazılarda belirtilen sorulara, işçilerimizi tatmin edici bilgileri vermekte,

- Yurt için ve yurt dışındaki işçilerimizin Sosyal Sigortalar Kurumu ile olan ve gecikmiş işlerin çabuklaştırılması hususunda yardımcı olmakta,

./..

- Sosyal Güvenlik Sözleşmeleri hususunda Konfederasyonumuz ile dış ülkeler arasında yapılan görüşmelere katılarak, işçilerimiz yararına Konfederasyonumuzca yapılması gereken hususları tesbit etmekte,

- Sosyal Güvenlik konusunda işçilerimizi aydınlatıcı yayınları (Sigortalılıkta 25 yıl, Malûllük Aylığı, Sosyal Güvenlik kavramı ve uygulaması ile Sosyal Güvenlik ve Sosyal Sigortalar Uygulaması Ders Notları) hazırlamakta,

- Sosyal Sigortalar Kanunu'nun yeniden düzenlenmesi hususunda çalışmalarda bulunmaktadır.

Bu büronun işçilerimiz yararına olan çalışmaları Konfederasyonumuz açısından da faydalı olmaktadır. Zira sorunlarına cevap bulan ve sorunlarının halledildiğini gören işçilerimizin, diğer işçilere bunu duyurdukları alınan yazılardan anlaşılmaktadır. Bu nedenle bu uzmanlığın genişletilmesinde yarar görmekteyiz.

FEDERAL ALMANYA'DA FAALİYET GÖSTEREN TÜRK ÖRGÜTLERİ

Not: Bu rapor, Alman İşçi Sendikaları Konfederasyonu DGB'nin Yabancılar Dairesi, Merkezi Türk Bürosunca hazırlanmıştır.

(Temmuz 1977, Düsseldorf)

==========

(HİZMETE ÖZEL) ve (GİZLİDİR)

1- ATTF. (Avrupa Türkiyeli Toplumcular Federasyonu)

Turmstr. 20. 1000 Berlin 21.

Yayın Organı: Kurtuluş Gazetesi

Siyasal Yönü: Markzist-Leninist Moskova yanlısı

Açıklama: Örgüt ilk 1968 yılında kuruldu. Koyu Moskova yanlısı olup, Doğu Berlin'de bulunan TKP'nin propagandasını yapmaktadır.

Gerek Doğu Berlin'de gerekse TKP'den manevi yardımın dışında maddesel ve parasal yardım gördüğüne dair işaretler bulunmaktadır. Öte yandan Türkiyedeki Sosyalist Siyasal Partiler ve DİSK ile sıkı ilişkileri bulunmaktadır. 10 ilâ 15 adet arasında bölgesel örgütü bulunduğu sanılmaktadır.

2- TDF. (Türkiyeli Demokratik İşçi Dernekleri Federasyonu)

Grieperstr. 13. 4300 Essen

Yayın Organı: İşçi Gazetesi

Siyasal Yönü: Markzist-Leninist-Ulusal Komünist.

Açıklama: Yaklaşık olarak 1974 yılından beri özellikle Ruhr Bölgesinde faaliyet göstermektedir. İlk başta Maoist ve Kıvılcımlı gurupları bu örgüt içinde görülüyordu. ATTF'in aşırı Moskova yanlısı olmasına karşı çıkanlarla, yukarda sözü edilen gurupların birleşmesiyle kuruldu. Türkiye'deki Sosyalist Partiler ve DİSK ile ilişkileri bulunmaktadır. DKP'den yardım gördüğüne dair veriler bulunmaktadır.

./..

3- TBÖK. (Türkiye Barış ve Özgürlük Komitesi)

Auguststr. 14. 4650 Gelsenkirchen
Roosdorfstr. 33a 6000 Frankfurt.

Yayın Organı: Basın Bülteni

Siyasal Yönü: Markzist-Leninist

Açıklama: İlk kuruluşu 1974 yılıdır. Ancak ATTF ve TDF yanlısı TBÖK bünyesinde birleşmesiyle etkin hale gelmiştir. Sovyetlerin cephe örgütü olarak tanımlanan "Dünya Barış Konseyi"nin üyesidir. 50 kuruluşdan meydana geldiklerini öne sürmekteyseler de, şimdiye kadar 37 kuruluşun adına rastlanabilinmiştir. Dernek olmayıp Komite olarak faaliyet göstermektedir ve tüm Markzist-Leninist kuruluşların koordine edildiği bir üst örgüt niteliğindedir. F.Almanya çapında kurduğu çok sayıdaki ve addaki Komitelerde yoğun bir faaliyet içindedir.

4- FİDEF (Federal Almanya İşçi Dernekleri Federasyonu

Lichtstr. 31, 4000 Düsseldorf

Yayın Organı: Almanya Postası

Siyasal Yönü: Markzist-Leninist

Açıklama: ATTF, TDF ve TBÖK örgütlerin Şubat 1977 tarihinde bir araya gelmesiyle kurulmuştur. Halen derneğin 40 üye dernekten oluştuğunu öne sürmekteyse de, gerçekten aktiv olarak 20 üye derneği olduğu izlenmektedir. Bunların bazıları sosyal-demokrat görüşte olan derneklerdir.

Türkiyedeki sosyalist partiler ve DİSK ile sıkı ilişkisi bulunan FİDEF, dışa karşı CHP yanlısı gibi görünmek çabasındadır. Böylelikle demokratik sol'daki tüm kuruluşları kontrol altına alma amacındadır. DKP'den parasal yardım gördüğüne ilişkin kesin veriler bulunmaktadır. TKP'den de yardım görme olasılığı sözkonusudur, ancak bu konuda herhangi bir veriye rastlanmamıştır.

Kamu oyunu etkileme ve düzgün faaliyet açısından en güçlü ve etkili örgüt olduğu söylenebilir.

5- ATIF (Almanya Türkiyeli İşçiler Federasyonu)

Postfach 360171, 1000 Berlin 36

Yayın Organı: Mücadele

Siyasal Yönü: Maocu

Açıklama: Koyu maocu olan bu örgüt, özellikle 1976 yılında yeni üyeler kazanabilmiştir. Üye sayısı ve üye dernek durumuna ilişkin veriler bulunmamaktadır. Türkiyedeki maocu guruplarla sıkı işbirliği içindedir ve "Halkın Sesi" , "Yıldız" gibi maocu yayınları dağıtmaktadır.

./..

6- ATSB (Avrupa Türkiye Sosyalistler Birliği)

Postlagerkarte Nr. 077307 A, 8000 München

Yayın Organı: Basın Bülteni

Siyasal Yönü: Maocu

Açıklama: Üst kuruluş niteliğinde kurulan bu örgüte bağlı dernekler yoktur. 40 ilâ 50 kişiden oluşan ve çoğunluğu Münih ve çevresinde yaşıyan Türk'ler tarafından kurulmuştur.

7- ATÖF (Almanya Türkiyeli Öğrenciler Birliği)

Yayın Organı: Basın Bülteni

Siyasal Yönü: Maocu

Açıklama: Talebe örgütü niteliğindeki bu kuruluş 11 dernekten oluşmaktadır. Bu 11 dernekten kendilerini "Devrimci Proleterler" diye adlandıran, ATIF ile Türkiye'deki maocularla yakın ilişkisi olan 3 dernek Federasyonun yönetimini ele geçirme amacıyla sıkı bir uğranış içindedirler.

8- FAATAB (Federal Almanya Türk Teknik Elemanlar Birliği)
Postfach 16806, 6000 Frankfurt

Yayın Organı:

Siyasal Yönü: Ilımlı Maoist

Açıklama: Örgütün yönetiminde hem sosyal demokratlar, hem de maocular bulunmaktadır. Bu nedenle ılımlı bir politika izlenmektedir. Ve örgütün komünist gurupların eline geçmemesi için çaba sarfedilmektedir.

9- HDF (Türkiye Halkçı Devrimci Federasyonu- Avrupa Hazırlık Kurulu)

Admiralstr. 20, 1000 Berlin 36

Yayın Organı: Basın Bülteni

Siyasal Yönü: Sosyal-demokrat

Açıklama: FİDEF'in kurulması ve Kurultayına CHP'nin katılmasından sonra sosyal demokrat görüşteki dernekler bir üst kuruluşta birleşme çabasına girmişlerdir. Hazırlık Kurulu 16 dernekten oluşmaktadır. 9 dernek daha katılacağını bildirdiği öne sürülmektedir.

Koyu CHP'lilerin toplandığı bu yeni kuruluşta Türk-İş ve DİSK'e karşı tarafsızlık politikası güdülmektedir.

10-(Almanya İşçi Dernekleri Federasyonu)
Nürnberger Str. 2 d, 6450 Hanau/M
Siyasal Yönü: Liberal-sağcı

Yayın Organı: Federasyonun Sesi
Açıklama: Partilerüstü politika güttüğünü öne sürmekle birlikte koyu AP yanlısı bir kuruluştur. Tercüman gazetesince sıkı bir biçimde desteklenen Federasyon 18 üye dernekten oluştuğunu savunmaktadır. Ancak gerçek sayı bunun yarısı kadardır.

./..

11- MİLLİ GÖRÜŞ (Avrupa Türk Birliği ve Milli Görüş)

Florastr. 33-35 , 5000 Köln 60

Yayın Organı: Lider, Milli Görüş, Sebil, Basın Bülteni

Siyasal Yönü: Koyu-İslam, Tutucu-Aşırı

Açıklama: MSP'nin Almanyadaki organı olarak gözüken bu örgüt, TC Dış Temsilciliklerindeki İmam ve bazı memurları tarafından desteklenmektedir.

Sendikalara karşı bir politika izlemekte ve özellikle açtığı "Kur'an kursları"yla genç nesli etkilemektedir. Her cami mescit ve dua yeri, bir şubesi niteliğindedir. Bu bakımdan en yaygın biçimde örgütlenmiş bir kuruluştur.

Bazı durumlarda kaba kuvvete başvurduğu görülmüştür.

12- MHP (MHP-Avrupa Teşkilatı-Bozkurtlar)
Köln

Yayın Organı: Gökbayrak, Yeniden Milli Mücadele, (Türkiyede basılmaktadırlar.) Basın Bülteni

Siyasi Yönü: Ulusal-toplumcu

Açıklama: Bölgesel Şubeleri genellikle "Milliyetçi Türk Birliği" adını taşımaktadır. "Bozkurtlar" olarak da ad almış olan bu MHP örgütü 6 bölge 50 şubeden oluşmaktadır. Üye sayısı 2 ilâ 3 bin arasında olduğu tahmin edilmektedir. Sempatizan sayısının ise 20 bini aştığı söylenebilir.

Anayasa Mahkemesinin kararından sonra, görünüşte kapanmışlardır. "Milli Görüş" dernekleriyle kaynaşmış oldukları, ya da yer altı faaliyete geçtikleri sanılmaktadır. Son zamanlarda başka adlar altında yeniden kurulduklarına ilişkin bilgiler gelmektedir. Ancak genellikle bir suskunluk ve durgunluk dönemine girdikleri söylenebilir.

MALİYE BAKANLIĞI TEBLİĞİNE İTİRAZIMIZ

6 EKİM 1977 GÜN ve 16076 SAYILI RESMİ GAZETEDE YAYINLANAN, MALİYE BAKANLIĞI SERİ: III- 18 NOLU TÜRK PARASI KIYMETİNİ KORUMA HAKKINDAKİ 17 SAYILI VE 7/13948 SAYILI KARARA İLİŞKİN BEDELSİZ İTHALAT İLE İLGİLİ TEBLİĞİ ÜZERİNDE İNCELEMELER YAPAN UZMANLARIMIZ AŞAĞIDAKİ HUSUSLARI TESBİT ETMİŞLERDİR:

1- Yeni Tebliğ, maalesef yurtdışındaki Türk işçilerinin yurda daha çok miktarda döviz göndermelerini, getirmelerini değil, aksine dövizlerini yurtdışındaki bankalarda biriktirerek bir yıl sonra Türk bankalarına yatırmalarını adeta teşvik etmekte, yurda ne gaye ile olursa olsun döviz getirmeyi, göndermeyi önleyici - azaltıcı bir hava getirmekte, yurda döviz gönderenleri, göndermiş olanları ve gönderecekleri mükâfatlandıracağı yerde adeta cezalandırmaktadır.

2- Yeni Tebliğ, bedelsiz ithalât yolunu çok ağır ve tatbiki zor hükümler getirerek yurt dışındaki işçi kardeşlerimize adeta kapayacak hale sokarken, yurt dışına devletin dövizi ile şu veya bu şekillerde geçici olarak dahi gönderilen memurlara izahı mümkün olmayan müdafaası da yapılamayacak geniş imkânlar getirmesi ayrıca çok üzücü ve düşündürücüdür.

Bu tebliğ, gayet açık bir şekilde memur-işçi ayırımı getirmiş, döviz kazanan işçiye adeta ceza verirken devletin dövizini dış seyahatlarda harcayan memurlara şu veya bu görevlilere geniş imkânlar açan kapılar meydana getirmiştir. Anayasanın eşitlik-adalet kaideleri maalesef böyle bir ayırımla zedelenmiştir.

3- Bu Tebliğ, hukukun temel kaidelerinden biri olan ve hiç bir şekilde ihlâli müdafaa edilemeyecek bulunan "müktesep hakkı" kaldırmış, çiğnemiş ve hukuka ters bir şekilde de "makabline şamil" kılınmış, böylece de bundan sonra döviz üzerinde yapılan ve yapılacak hükümet tasarruflarına itimatı adeta temelden yok etmiştir. Artık "yarın, öbürgün açtırdığım döviz hesaplarıma el konmayacağını, yatırdığım dövizlerin yerine bana zorla Türk lirası verilmeye kalkışılmayacağını kim garanti edebilir" sorusu bu Tebliğle Yurtdışındaki her Türk'ün kafasına haklı olarak takılmış bulunmaktadır ki; bu nokta çok önemli ve tehlikelidir.

4- Yeni Tebliğ, yurtdışındaki Türkleri ecnebilerle evlenmeyi cazip ve zahmetsiz maddi yarar sağlar hale getirerek adeta teşvik etmektedir.

./..

5- Yeni Tebliğ, Mahkeme kararıyla eşlerin ayrı yaşamalarını maddi menfaat sağlar hale sokmaktadır.

6- Yeni Tebliğin,yurtdışında binbir güçlükle Türk işçilerinin elde edebildikleri süresiz oturma ve çalışma müsaadelerinin iptalini hiç lüzum yokken ortadan kaldırmasını "kesin dönüş" kaydı ile adeta istemesi, traktör konusu hariç, diğer konularda kesin dönüşü araması çok zarar vericidir.

7- Yeni Tebliğ, zirai alet ve makinalarda üç yıl eski model hakkı tanırken, diğer mesleki alet ve makinaların, yeni ve hiç kullanılmamış olmasını istemekle yurt dışında daha çok döviz bırakılmasını, ayrıca da Türkiyede yurt dışındaki işçilerin çok zor ve ağır şartlar altında kendilerine iş sahası açmalarını adeta getirmektedir.

8- İthal limitlerinin birleştirilmesinde mesleki alet ve makinaların ele alınmaması ve zirai alet ve makinalarda da yeni olma kaydının aranması çok mahzurlu, döviz kaçırıcı ve Türkiyede iş sahasını Türk işçilerine kapayıcı vasıftadır.

9- Yeni Tebliğle, aile fertlerinin traktör ve otomobilde müstakil döviz hesap tutarlarını birleştirmek suretiyle müşterek ithal talebinde bulunmalarını önlemek büyük hatadır ve faydasızdır.

10- Yeni Tebliğ, özel ithal şekillerinde gösterilen yurtdışında Türk vatandaşlarına ait özel işyerlerinde resmi defterlerine kayıtlı sadece sabit tesise ait eşya ve makinaların işyeri nakli dolayısıyla ithaline müsaade etmek, işyerinin yine resmi defterlerinde kayıtlı ve işi icabı hareketli demirbaşların ithaline müsaade etmemek, ayrıca da ortaklarının tamamı Türk vatandaşı olup, yurtdışındaki Türk ortaklıklarının işyeri nakillerini bu konu dışında bırakmak yurt ekonomisine zarar vermekte olup, büyük hatadır.

11- Kesin dönüş tabirleri ev naklihane halinde de kaldırılmalı ve sadece beyan kâfi görülerek pasaporttaki yabancı oturma, çalışma müsaadeleri Konsolosluklarca yabancı makamlara iptal ettirttirmemelidir. Yeni Tebliğde bu hususu önleyici bir hükmün bulunmaması korkunç zarar vericidir.

12- Geçici maddelerde sadece memurlara bu yeni Tebliğle lâyık görülen imkânların, işçilere de uygulanmak istenmemesi ve ağır şartlar tatbikinin istenmesi büyük bir adaletsizliktir. ./..

BU TESBİTLERDEN SONRA YENİ TEBLİĞİN HEM YURDA BÜYÜK DÖVİZ SAĞLAMASI VE HEM DE YURT DIŞINDAKİ İŞÇİLERİMİZİN FERYADINI ORTADAN KALDIRMASI BAKIMINDAN NASIL OLMASI YOLUNDAKİ TEKLİFLERİMİZ AŞAĞIDA MADDE MADDE BUNULMUŞTUR:

1- Bedelsiz ithalâtta döviz hesabına gidilmiş olması doğrudur. Fakat;

a) Bankada belirtilen müddetle döviz tutanlardan gümrük ve sair vergileri döviz olarak istenmemeli, bunlara derhal ithaî hakkı tanınmalıdır.

b) Döviz hesabı açtırmayan ve bankada belirli bir müddet için döviz bulundurmayan işçiye de yılda otuz bin Türk liralık limit gibi bir hakla bedelsiz ithalatı derhal tanımalı ve fakat bunlardan bütün vergi ve resimlerinin karşılığı da topluca döviz bozdurması suretiyle istenmelidir.

c) Bankada kendi adına bir yıl vadeli ve faizi döviz hesabı açtırıp parasını yine kendi adına tutan ve hazineye maletmeyene bedelsiz ithal hakkı tanınırken, bir yıl içersinde ne gaye ile olursa olsun yurduna döviz gönderen bankada saklamayıp resmen bozduran ve böylece dövizini parça parça tamamen yurt hizmetine sokanlara da yılda şu kadar döviz bozduranlara deyip aynı haklar tanınmalı, işçilerin yurda devamlı döviz göndermeleri pirim getirircesine cazip hale getirilmelidir.

2- Geçici maddelerdeki büyük adaletsizlik yani memur-işçi ayırımı süratle giderilmeli, dövizle ödeme, geçici madde kapsamına giren işçilere tahmil edilmemelidir. Birinci geçici maddenin memurlara kapıları ardına kadar açan (c) fıkrası işçilere de aynen tatbik edilerek hukukun temel kaidelerinden başlıcası olan müktesep hak hususuna hürmet gösterilmelidir.

3- Geçici madde dışındaki maddelerde de memur-işçi farkı kaldırılmalı, Anayasanın eşitlik-adalet prensipleri zedelenmemeli, böylece işçilerin devlet memurlarına kötü gözle bakmaları önlenmeli, devlet memurları da ağır töhmetten kurtarılmalıdır.

4- Dövizi yurttan verilerek geçici görevle yurt dışına gidenlerden adeta ulufe manasına gelen bedelsiz ithalat kaldırılmalı veyahutta en asgari şekilde yurtdışında döviz kazanan işçilerden aranan şartların aynısı da bu zevattan istenerek adalet-eşitlik prensipleri eksiksiz uygulanmalıdır. ./..

5- Konsolosluklarda ev naklihanelerinde kesin dönüş tamamen beyanla yaptırılmalı, ilgililerden taahhütname alınarak naklihane pasaportlarına ve Avrupada bir merkezde alfabetik sırada toplanarak bir şekle bağlanmalı ve böylece de yurtdışında çok zor elde edilen yabancı ülke Anayasal hakları "çalışma ve oturma müsaadeleri" lüzumsuz yere iptal ettirttirmemeli, yurda dönen işçilerin icabında tekrar yurtdışında çalışabilme kapıları kapatılmamalıdır.

6- "Müktesep haklara ait eski hükümler devam etmeli, yani bu Yeni Tebliğden önce doğan haklar, eski Tebliğe göre "memurlara geçici maddede maalesef tanındığı gibi" işçilere de tanınmalı ve böylece yurda döviz gönderen, döviz göndermesi istenen büyük bir kitle cezalandırılmamalıdır. "gerek model, gerek silindir, gerekse müddet bakımından müktesep haklara eksiksiz hürmet edilmelidir". Böylece devletin, hükümetin döviz konusunda bundan sonra hiç bir doğmuş hakkı gaspetmeyeceği inancı tescil ettirilmelidir.

7- Yurtdışında yıllardır çalışıp, yurtdışındaki yabancı özel veya resmi kuruluşlardan emekli olmuş, Türk vatandaşlarının emekli aylıklarına yurt dışında kazanılmış döviz nazarıyla bakılmalı, bu haklara ait döviz hesabı açtırmak ve muayyen bir miktar karşılığı bedelsiz ithal hakkı tanıma anlayışı getirilmeli, bu suretle de bu gibi döviz gelirlerinin yurt dışında yabancı bankalarda birikimi tamamen önlenmelidir.

8- Mesleki alet ve makinalarda yeni ve kullanılmamış olma şekli gerçeğe tamamen aykırı olup, yurt dışında daha çok döviz bırakılmasını sağlayacağından derhal eski haline döndürülmeli, yaş tahdidi kaldırılmalı veyahutta en son şekil beş yaş tahdidi konulmalıdır. Traktörlere de eski uygulamalar tekrar ihya edilmelidir.

9- İthal limitlerinin birleştirilmesi, mesleki makina ve aletlere de teşmil edilmeli, böylece yurda dönüş yapan işçilerin kollektif - ortaklaşa güçlü ve verimli işyerleri açabilmeleri sağlanmalı, maddi güçlerinin birleştirilmesine yardımcı olunmalı, hatta birbirlerini tamamlayan üniteler getirerek daha büyük işyerleri açmalarına imkân sağlanarak yurt ekonomisine güç kazandırılmalıdır. Keza, aile fertlerine de bu yolda aynı kapılar zirai alet ve makinalarda olduğu gibi açık tutulmalıdır.

.Ø..

10- Özel ithal şekillerinde hakiki şahıslara tanınan işyeri nakli hakkı, sermayesinin yüzde yüzü yani tamamı Türk vatandaşlarına ait bulunan ortaklıklara - şirketlere de tanınmalı, sabit tesise ait eşya, makina vasfı bunlardan aranmamalı, bütün işyeri demirbaşları nakli istenen işyeri kapsamına alınarak yabancı ülkelere hediye ettirilmemeli veya yok pahasına orada bıraktırılmamalıdır.

11- Yurt dışındaki Türklerin ecnebilerle evlenmeye maddi menfaat yönünden adeta iten bu yola menfaat mukabili sevkeden 21 inci madde muhakkak kaldırılmalıdır. Veyahutta ecnebilerle evlenenlere de Türkle evli bulunan işçilerden aranan hususlar eksiksiz aynen aranmalı, ecnebi ile evlenme cazip hale, kazanç getirir hale getirilmemelidir.

12- Mahkeme kararıyla ayrı yaşama hali, maddi menfaat sağlar halden çıkarılmalı ve Yeni Tebliğin 8.maddesindeki "mahkeme kararıyle ayrı yaşayan eşler bu hükmün dışındadır" kaydı kaldırılmalı, mahkeme kararıyla ayrı yaşama maddeten cazip halden, kazanç sağlar durumdan çıkarılmalıdır.

SONUÇ:

Bu Tebliğ, er geç meydana getireceği zararlar ve istenileni verememesi karşısında değiştirilecektir. Buna inanıyoruz, fakat, değişinceye kadar da yurda döviz sağlaması bakımından fayda değil, aksine çok büyük zarar getirecektir. Buna da inanıyoruz.

Tashih talebinde bulunduğumuz hususlardan 5 önemli madde ki, bunların arasında müktesep hakların korunması da yer almaktadır.

Maliye Bakanlığınca derhal tadil edilmiş ve 16081 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe konulmuştur.

Diğer maddelerinde tashihi için temaslar devam etmektedir.

TÜRK-İŞ'in bu yerinde ve zamanındaki girişimi yurtdışında çalışan işçilerimiz üzerinde çok müsbet etki yapmış birçok teşekkür mektup ve telgrafı alınmıştır.

Bunlardan bir örnek ektedir. ./..

TELGRAF 13.10.1977, 058 235

M.Sadık Şide
Türk-İş Genel Sekreteri
Ankara-Türkiye

Türk işçisinin tabii hakkı olan bedelsiz ithalat hakkının kısıtlanmasına şiddetle karşı çıkmanız Türk işçisi olarak bizi sevince boğmuştur. Bu husustaki mücadelenin devamını candan destekler, başarılar dileriz.
Ahmet Karadavut

Yurddışında çalışan işçilerimizi geniş ölçüde ilgilendiren bu konu hakkında daha ayrıntılı bilgi vermek ve Türk-İş'in faaliyetini duyurabilmek için, yurddışında yayınlanan Türk Gazetelerine beyanat verilmiş ve TRT Türkiyenin Sesi Radyosunun düzenlediği "Yuvarlak Masa" Toplantısına katılarak Türk-İş görüşü anlatılmıştır. Genel Sekreterimizin katıldığı bu program 20 Ekim 1977 Perşembe günü Avrupa'nın pek çok ülkesinde dinlenecek şekilde yayınlanmıştır.

Ayrıca, Batı Avrupa Türk-İş Temsilciliği, DGB Genel Merkezindeki Türk İşçileri Bürosuna ve 12 ayrı yerde bulunan sendika uzmanı-sosyal yardımcılarına birer mektupla beraber açıklama ve tashih raporları gönderilmek suretiyle yurddışındaki işçilerimizin bilgi sahibi olmasına çalışılmıştır.

Maliye Bakanlığı ile ilgili temaslara devam olunmaktadır. Tereddütlü maddelerin tashihi için gerekli takip yapılmaktadır.

UÇAK KAZASINDA ÖLEN SENDİKACILARIMIZ

Macaristan Gıda ve Yardımcı İşçileri Sendikası (EDOSZ) nın davetlisi olarak bir tetkik gezisi ve tecrübe teatisi toplantısı yapmak üzere Budapeşte'ye giden,

(İlhami PARLAKDEMİR, Şeker-İş Genel Sekreteri
Orhan YUMUK, Şeker-İş Konya Şube Sekreteri
Yılmaz KARABULUT, Şeker-İş Erzurum Şube Mali Sekreteri)

Şeker-İş Heyeti, 21 Eylül 1977 Çarşamba günü Türkiye saati ile 20.00 de içinde bulundukları Macar Havayollarına bağlı MALEV uçağının Bükreş'e 60 Km.kala bir tarlaya düşmesi sonucu vefat etmişlerdir.

Uçakta bulunanlardan 24 kişinin hafif sıyrıklarla kurtulmuş olması yanında bu kazada 27 kişi hayatlarını kaybetmişlerdir. Ölenlerin 5 i Türk'tür.

Bu feci olaydan sonra Bükreş'e giden Yaşar Doğualp'in başkanlığındaki Şeker-İş Heyeti, beş Türk'ün cenazelerini özel bir uçakla Türkiye'ye getirmişlerdir.

Görev şehidi üç sendikacı arkadaşımızın cenazeleri düzenlenen kortej tarafından Esenboğa havaalanından alınmış ve Türk-İş'te hazırlanan Katafalk'a konulmuştur. 24-25 Eylül 1977 tarihlerinde ihtiram nöbeti ve ziyaretleri yapıldıktan sonra, ailelerinin isteği üzerine

İlhami Parlakdemir'in naaşı Elazığ'a,
Orhan Yumuk'un naaşı Konya'ya,
Yılmaz Karabulut'un naaşı Erzurum'a gönderilmiştir.

Henüz hayatlarının baharında bulunan bu genç sendikacılarımız, vefatından sonra arkalarında toplam 10 çocuk bırakmışlardır. Bunların en büyüğü 12 yaşındadır.

Şeker-İş, ölen arkadaşlarımızın eş ve çocuklarına yaşamlarını sürdürmeleri için gerekli olan her yardım ve hizmeti yapmada kararlıdır.

Bu feci kaza olayından hemen sonra Bükreş'e giden;
(Ömer Ergün, Türk-İş Genel Mali Sekreteri
Ethem Ezgü, Türk-İş Genel Teşkilatlandırma Sekreteri)
Türk-İş Heyeti, Kaza ile ilgili soruşturma yapmış ve olay hakkında bilgi almıştır.

Şimdi MALEV Hava Yollarından alınacak tazminatın takibine başlanmıştır. Bu hakların alınmasında Türk-İş üzerine düşen görevi yapmaktadır.

Uçak kazasında ölen sendikacılarımıza Allah'tan rahmet, ailelerine ve Şeker-İş camiasına başsağlığı dileriz.

DİSK'TEKİ OLAYLAR:

Yönetim Kurulunun Sayın Üyeleri;

Bilindiği gibi son günlerde DİSK'te önemli bazı olaylar cereyan etmektedir. DİSK Genel Başkanının UDC çağrısı neden gösterilerek başlayan bu olaylar, yönetimde bölünmelere yol açmış ve DİSK iki başlı bir örgüt durumuna girmiştir.

Genel Başkanın kongre çağrısı, Yönetim Kurulunca iptal edilmiş, Genel Sekreter görevden alınmış, yerine getirilen yeni Genel Sekreter, sendikasından ihraç edilmiş, yöneticiler DİSK binasına sokulmamıştır.

Olaylar giderek büyümüş, sendika ve şubelere kadar inmiş ve buralarda da bölünmelere yol açmıştır.

Kısaca özetini yapmaya çalıştığımız bu hareketler şüphesiz ki, Türk-İş'in dışındadır. Ama Türk İşçi Hareketini yakından ilgilendiren bu tartışmalar üzerinde durmamak hatalı bir davranış olur. Zira bütün bu olup bitenler, DİSK'i Türk işçisinin daha iyi tanıyabilmesine yardımcı olmuştur. Gerçekler biraz daha su yüzüne çıkabilmiştir.

Olayların nasıl başlayıp geliştiğine değinmeden önce Türk-İş 10. Genel Kurul raporunda DİSK hakkında söylediklerimizi bir kere daha tekrarlamakta fayda vardır:

"DİSK, felsefesi sakat bir kuruluştur. Tüzüğünden, çalışmalarından, beyanlarından açıkça anlaşıldığı gibi temel espirisi, giderek sendikacılık hakkını ortadan kaldıracak, onu lüzumsuz bir müessese haline getirecek biçim ve çarpıklıktadır. Bu hali gelişmesine engel olmuştur.

Yandaşlarının bütün destek ve gayretlerine, gönüllü hizmetlerine rağmen gelişememiş olmasının birçok nedenleri vardır.

DİSK, kendisini demokrasi düşmanlarının etkisinden kurtaramamıştır. Aşırı solun çeşitli ekolleri, yönetimde söz sahibidirler. DİSK'in amaç ve ilkelerini bunlar yazmış, rotasını bunlar çizmiştir.

DİSK, sendikacılıktan çok, ideolojik bir kuruluş görünümündedir. Çalışmalarının ağırlığı doktrinerdir. İşçinin meselesi ile uğraşmayı, teferruat sayan bir görüşe sahiptir. DİSK, bugüne kadar kanun dışı anarşik eylemlerin hepsinde yer almıştır. Çarpık emelleri uğruna harcadığı işçilerle ilgilenmemekte ve onları kaderleriyle başbaşa bırakmaktadır.

./..

Çalışma Raporumuzdaki bölüm böylece uzayıp gitmektedir. Bu bölümün incelenmesinden DİSK hakkında teşhisimizde yanılmadığımız sonucu çıkmaktadır. DİSK, gerçekten ideolojik bir örgüttür. İşçiyle yakından uzaktan ilgisi yoktur. Birinci plânda daima geçerli olan ideolojidir.

Nitekim son olaylar ve DİSK içindeki kaynaşmaların tamamen siyasal olduğu görülmektedir. Olay, Ulusal Demokratik Cephe (UDC) kuruluşu ve DİSK'in bu cephede liderlik görevini yüklenmek isteyişi ile başlamıştır. DİSK Genel Başkanı, Moskova'dan döner dönmez UDC çağrısında bulunmuş ve ortalık bundan sonra iyice karışmaya başlamıştır.

Basına da yansıyan bilgilere göre DİSK içinde yer alan ve her çeşit sol görüşü benimseyen çeşitli gruplar vardır. Tartışma bu gruplar arasında olmaktadır. Genel Başkan Kemal Türkler ve yandaşlarının TKP yanlısı bir tutumun savunuculuğunu yaptıkları, Genel Başkan Vekili Rıza Güven'in liderlik ettiği grubun ise CHP yanlısı bir politika izlediği yine basına yansıyan haberler içinde yer almaktadır. Ayrıca TİP, TSİP görüşleri yelpazeyi tamamlamaktadır.

Görüldüğü gibi bütün bu olanlarda ideoloji hakimiyeti vardır. İşçi sorunları söz konusu bile edilmemekte, işçinin hiç bir davasına dokunulmamaktadır. Ama kirli çarşaflar hergün kamuoyunun ve işçinin gözleri önüne serilmektedir.

DİSK-KENT'in, Merter Sitesinin hesabı sorulur olmaya başlanmıştır. Bir taraf Genel Kurula gideceğini ileri sürerken, diğer taraf hesapların incelenmesi yapılmadan, Denetim tamamlanmadan Genel Kurul yapılamıyacağını iddia etmektedir. Bir sürü çıkar söylentileri ve ithamları gazete sütunlarını doldurmaktadır. Her suçlamadan sonra bir karşı suçlama ortaya atılmaktadır. Yöneticiler birbirlerini ihanetle suçlamaktadırlar. Tabii burada kasdedilen, ideolojiye ihanettir. Her iki taraf işçiye ihanette birbirlerinden geri kalmadığından işin bu yönü söz konusu, tartışma konusu yapılmamaktadır.

Sayın Üyeler;

1 Mayıs kanlı olayları sırasında çıkarılan Türk-İş bildirisinde "kamuoyu bu olayları unuttuktan ve yasalardan kaçmak imkânı sağlandıktan sonra bu olayların adı "Şanlı 1 Mayıs Mitingi" olacaktır" demiştik. Bu da gerçekleşmiştir. DİSK Genel Başkanı, Temsilciler toplantısında 1 Mayıs mitinginden övgü ile söz etmiştir. ./..

Bu arada DİSK Yöneticilerinin gazete sütunlarına yansıyan bazı beyanlarına kısaca göz atmak yararlı olacaktır:

Kemal Türkler: -"Zorbalıktan şikâyet eder gibi görünenler, bir takım yasa ve tüzük dışı davranışlarla DİSK yönetimini ele geçirme amaçlarından vazgeçmelidirler. Aksi halde hırsız var diye bağırarak kaçanların hırsız durumunda olacaklarını unutmamaları gerekir."

- "Fırtına dinecek,deniz sakinleşecektir. Bu fırtınadan sonra karaya vuranlar olacaktır. Bu bensem, beni de temizleyeceklerdir. Onlarsa, onlar temizlenecektir. DİSK'i ele geçirmek istiyorlar deniliyor. Ben varken kim ele geçirebilir?"

Rıza Güven: -"Yönetim Kurulumuz DİSK Genel Kurulunun bir oldu bittiye getirilmesine karşıdır. DİSK, kişisel yönetimden kurtarılacaktır."

-"Örgütün tüm hesapları ve bağlı şirketlerin hesapları denetimden geçirilmeden Genel Kurula gidilmesi uygun görülmemiştir. Çabamız Kemal Türkler'i de zorbaların elinden kurtaracaktır."

Kemal Türkler:-"İçimize sızan bu bölücü ve parçalayıcı unsurları temizlemeli ve vakit kaybetmeden sınıfsal görevimizi daha etkin bir şekilde yapabilmeliyiz. 1 Mayıs günü Küçük Çekmecedeki evlerinde keyif çatanların bugün hesap verme zamanı gelmiştir."

Göründüğü kadarı ile DİSK Genel Başkanı, Yönetim Kurulunda küçük bir azınlık halinde kalmıştır. Genel Kuruldan gerekli desteği alacağı umudu ile hareket etmektedir. Muhalif grubun katılmadığı Temsilciler Toplantısında duruma hakim olduğu intibaını yaratmaya çalışmıştır. Aslında Temsilciler Toplantısı, istişari bir toplantıdır ve karar alma, teşkilâta yön verme yetkisi yoktur.

Kim kazanır, kim kaybeder, bu bizim dışımızdaki bir sorundur. Türk-İş için önemli olan işçilerin kazanmasıdır.

DİSK'i şüphesiz ki, en iyi DİSK yöneticileri tanır. Bu itibarla raporumuzun DİSK'le ilgili bölümünü DİSK Genel Başkan Vekili Rıza Güven'in 12 Ekim 1977 tarihli gazetelerde yayınlanan demeci ile bitirmek istiyoruz. Rıza Güven, bu demecinde şunları söylüyor:

./..

"Önceki günkü toplantının DİSK Genel Temsilciler Meclisi adıyla kamuoyuna yansıtılmak istenmesi bir aldatmacadır. Yönetim Kurulumuzun erteleme kararından sonra toplantı ve gösteri yürüyüşleri yasasına göre düzenledikleri bir toplantıdır.

Bu toplantıda DİSK Genel Başkanı Sayın Kemal Türkler olsa olsa konuk olarak konuşmuş olabilir. Bu bakımdan yapılan toplantı DİSK'i bağlamaz. Böyle olmasına karşın aldatmacaya devam edilerek bu toplantının DİSK'in Genel Temsilciler Meclisi toplantısı olarak gösterilmek istenmesi, Türkler ve iki sorumsuz arkadaşının içinde bulundukları çıkmazı daha iyi sergilemektedir.

Diğer yandan Türkler, tabanın karar ve söz sahibi olması ilkesini de yörüngesinden saptırmıştır. Kimlerden oluştuğu ilerici basın tarafından belgelenen kalabalığın, Anatüzükte yazılı organlardan biriymiş gibi gösterilmek istenmesi, onların teslim oldukları zorbaların bir düzenlemesidir. Davranışları yukardan aşağı, darbeci, zorbacı girişimlerin doğal bir sonucudur. Toplantıda sloganların kimler tarafından atıldığı ve bu sloganların kimlere ait olduğu ilerici basın ve kamuoyunun gözünden kaçmamıştır.

Genel Kurula gelince, konuya ilişkin Yönetim Kurulumuzun karar ve görüşünü daha önceleri açıklamıştık. Kararları hasıraltı edip lafazanlık etmek, onları sürdürdükleri bu uzun ve tehlikeli yolculuktan kurtaramıyacaktır. Onlar olağan Genel Kuruldan korkmaktadırlar. Genel Başkan, oldu bittiye getirmek istediği bir Genel Kurulda, seçtirmeyi hayal ettiği kadrolara kendi sorumluluğunu yüklemek istemektedir.

Bireysel yönetimi, Pazar günkü toplantıda kendisi vergulamıştır. Dörtler diye saldırdığı kişiler, DİSK Yürütme Kurulunun tâ kendisidir. Kendisi ve yanında taşıdığı kişiler ise, kuruldan kopmuş bireysel girişimler içindeki sorumsuz bir azınlıktır. Bu yüzden işçi sınıfına karşı bir ihanet varsa, bu ihanet kendilerinden gelmektedir."

DİSK Genel Başkan Vekilinin bu demeci, sorunu açıkça ortaya koymaktadır. Buna ilâve edilecek birşey yoktur. Bakalım zaman ne gösterecektir.

HUKUK İŞLERİMİZ

Hukuk Büromuzun 23.5.1977 tarihinden bugüne kadar yapmış olduğu çalışmaları, konuları ve sonuçları itibariyle aşağıda arzedilmiştir.

A - DAVALAR

Bir önceki raporumuzda özet olarak belirttiğimiz davalar, 23.5.1977 tarihinden bugüne kadar aşağıda belirtilen gelişmeler göstermiştir.

1) Ankara 1.Asliye Hukuk Mahkemesinin 1976/28 Esas sayılı dosyası 27.4.1977 tarihinde husumet yönünden RED olunmuş, bu dava davacı PTT Genel Müdürlüğü tarafından temyiz edilmiştir. Dosyamız yargıtaydan dönmemiştir.

2) Tarafımızdan temyiz olunan Ankara 8.Asliye Ceza Mahkemesinin 1976/330 sayılı dosyası da keza Yargıtaydan henüz dönmemiştir.

3) Yine bir önceki raporumuzda sonuçları ve temyiz gerekçeleri belirtilmiş olan İzmir I.Asliye Ceza Mahkemesinin 1975/449 Esas Sayılı Dosyası da temyiz safhasındadır.

4) İzmir-Bornova Asliye Ceza Mahkemesinde görülmekte bulunan 1977/229 Esas Sayılı, 16 Haziran 1975 günü yapılan direnişe iştirak eden işçiler hakkında açılmış bulunan dava, talebimiz üzerine 20 Ekim 1977 tarihine ertelenmiştir.

5) Ankara 3.Asliye Hukuk Mahkemesinde 1976/337 Esas Sayılı Dosya ile Burhan Ulukan ve arkadaşlarının Konfederasyonumuz genel kurulunun iptal edilmesi talebi ile açmış oldukları dava, 3.6.1977 günü yapılan son duruşmasında Mahkemece RED kararı ile sonuçlanmıştır. Karar tarafımızdan tebliğe çıkarılmıştır.

6) Ankara 2.İş Mahkemesinde 1973/1201 Esas Sayılı dosya ile Şinasi Görk'ün Konfederasyonumuz aleyhine açmış olduğu, Akşam Gazetesindeki hizmetleri karşılığı kıdem ve ihbar tazminatı ile ilgili davanın 6 Ekim 1977 günü yapılan duruşmasına bu sefer de gelmeyen tanık Ülkü Arman'ın yeniden ihzaren celbine karar verilmiş ve duruşma 8 Kasım 1977 gününe talik olunmuştur.

./..

7) Toplu basın ceza mahkemesinde 1977/30 Esas sayılı dosya ile açmış bulunduğumuz, basın yoluyla hakaret davası 20 Ekim 1977 gününe ertelenmiştir. Keza, Yeni Haber-İş Sendikası aleyhine Genel Başkanımız Sayın Halil Tunç'a basın yoluyla yapılan hakaret nedeniyle aynı mahkemede açtığımız 1977/73 sayılı dosyanın duruşması da 20 Ekim 1977 gününe ertelenmiştir.

8) Konfederasyonumuz Genel Başkanı Sayın Halil Tunç'a yayın yoluyla hakarette bulunmalarından ötürü VESİKA Dergisi aleyhine açtığımız Toplu Basın Asliye Ceza Mahkemesinin 1977/52 Esas sayılı dosyası 8 Aralık 1977 günü yapılacak duruşmaya talik olunmuştur.

9) Türk-İş İcra Kurulu Üyelerine basın yoluyla hakarette bulunan MEM-DER Yöneticileri aleyhine toplu basın asliye ceza mahkemesinde 1977/51 Esas sayılı dosya ile açmış bulunduğumuz ceza davasının duruşması da 8 Aralık 1977 gününe ertelenmiştir.

10) Ziya Hepbir tarafından, Konfederasyonumuz aleyhine İstanbul I.İş Mahkemesinde 1977/755 esas sayı ile ikame olunan kıdem ve ihbar tazminatı talebini havi dava için usul ve esas yönünden yazılı savunmamız ve delillerimiz dosyaya ibraz edilmiş, dosya hakimlikçe tetkike alınmış bulunmaktadır. 25 Ekim 1977 günü yapılacak olan duruşmada Karara çıkma ihtimali vardır.

11) Bir önceki raporumuzda konusunu belirtmiş olduğumuz Ziya Hepbir'in Ankara 3.Asliye Hukuk Mahkemesinde 1977/259 sayılı dosya ile Konfederasyonumuz aleyhine açmış olduğu dava, son duruşmaya mazereti nedeniyle iştirak etmeyen Davacının talebi üzerine 20 Ekim 1977 gününe ertelenmiştir.

12) Konfederasyonumuzun evvelki tarihlerde vekilliğini yapmakta olan Avukat Önder Aker, Selçuk Ömerbaş, ve Cevza Gürtuna'nın müştereken 19.4.1976 günü SSK Genel Müdürlüğü aleyhine Ankara 2.İş Mahkemesi nezdinde 1977/412 sayılı dosya ile açmış oldukları "Pirim İtiraz Komisyonu Kararının iptali ve 24.040.37 TL. Pirim ölçümlemesinin kaldırılması"na ilişkin davanın duruşma günlerini belirten davetiyeler yukarda isimleri zikrolunan avukatlara tebliğ olunmuş, bunlardan avukat Selçuk Ömerbaş'ın büromuza telefonla bilgi vermesi üzerine davadan haberdar edilmiş olmakla, adı geçen dosya tarafımızdan incelenmiş ve 23.9.1977 günü yapılan duruşmasına iştirak olunmuştur. Bu dava, davalı Kurumun cevabına karşı cevap vermek ve delillerimizi ibraz etmek üzere 4 Kasım 1977 gününe talik edilmiştir.

./..

13) İbrahim Hoyi tarafından Konfederasyonumuz aleyhine İstanbul 3.İş Mahkemesi nezdinde 1977/784 Esas Sayılı dosya ile açılan, Akşam Gazetesinde yayınladığı 60 adet yazı bedeli olan 7500 lira alacağın tahsili talebine ilişkin davaya süresi içinde yazılı olarak yetki itirazında bulunulmuştur. Bu davanın ilk duruşması 7 Kasım 1977 günü yapılacaktır.

B - İCRA TAKİPLERİ

1) Ges-İş Sendikasının Konfederasyonumuza olan toplam 405.000 TL. borcundan ötürü iki ayrı icra takibi yapıldığı ve takip safahatı hakkında daha önceki raporumuzda geniş bilgi verilmiştir. O günden bu yana geçen süre içerisinde borçlu Ges-İş Sendikası, yaptığımız icra takibine itirazda bulunmuştur. Ankara 5.İcra Hakimliğinin 1977/479 numaralı dosyası ile görülmekte olan itiraz talebi 25 Ekim 1977 günü yapılacak duruşmada incelenecektir.

2) Bir önceki raporumuzda belirttiğiniz gibi, Konfederasyonumuzun maliki bulunduğu Türk-İş pasajındaki 6 dükkanın birikmiş kira borçlarının tahsili ve aynı zamanda tahliyesi için önceden yaptığımız icra takibi sonucunda:

Ankara 3.İcra Memurluğunun		1977/776	sayılı dosyasından		7000.- TL.
"	"	"	1977/2777	"	"	28600.- TL,
"	"	"	1977/2779	"	"	3400.- TL,
"	"	"	1977/2780	"	"	5000.- TL,
"	"	"	1977/2778	"	"	6750.- TL,
"	"	"	1977/2775	"	"	19500.- TL,

haciz yoluyla tahsil edilmiş ve bu paralar tahsil edildiği tarihlerde Türk-İş Muhasebe Servisimize intikal ettirilmiştir.

Aynı takibin devamı olarak, İcra Tetkik Mercii Hakimliği nezdinde açmış bulunduğumuz tahliye davaları da sonuçlanmış ve Türk-İş pasajındaki dükkânlardan 1-4-5-6 numaralı dükkanlar için tahliye kararı alınmıştır. Bu Kararlar borçlular tarafından temyiz edildiği için dosyaların Yargıtaydan dönmesini müteakip, dükkânlar boşaltılacaktır. Ancak, 9 numaralı dükkân için yapmış olduğumuz tahliye istemi üzerine 22.9.1977 günü Ankara 3.Nolu İcra Hakimliğinde yapılan duruşmaya borçlu kiracının tebligatı almadığı gerekçesi ile iştirak etmemesi yüzünden duruşma 8 Kasım 1977 gününe ertelenmiştir. O gün yapılacak duruşma neticesinde

./..

de 9 numaralı dükkânın tahliyesi sağlanacaktır.Bu suretle dükkânlardan beşi tahliye ettirilmiş olmaktadır.

3) Bilindiği üzere Oleyis Sendikası, Konfederasyonumuzun son genel kurul tarihinden itibaren aidat borcunu ödememekte, hatırlatmalara rağmen ödememekte ısrar etmektedir. Bu Sendikanın Konfederasyonumuzdan ayrılma kararı almasını müteakip yazılı olarak Noter aracılığıyla birikmiş aidat borçlarını ödemeleri için tarafımızdan ihtarname yollanmış, bu ihtarnamede belirtilen süre dolduğu ve borç ödenmediği için Oleyis Sendikası aleyhine bugüne kadar biriken aidat ve dayanışma fonu alacağı için dava açılacaktır. Bu davanın hazırlık işlemleri tamamlanmıştır.

Oleyis Sendikasının üçüncü şahıslara olan borcundan ötürü Konfederasyonumuzun kefaleti nedeniyle yüklendiği bir milyon lira mali yükünün sona erdirilmesi için aynı sendika aleyhine davalar açılması bakımından idari ve hazırlık işlemleri sonuçlanmak üzeredir.

C- DİĞER ÇALIŞMALAR

1) Evvelki raporumuzda belirttiğimiz ve çalışmalarının özetini sunduğumuz Türk-İş hukukçuları danışma kurulu toplantıları bütün gayretlerimize rağmen tamamlanamamıştır. Şöyleki :

8 Nisan 1977 günü yapılan ilk toplantıda ele alınan konuların bir kısmının görüşüldüğü geri kalan gündem maddelerinin 13 Mayıs 1977 günü yapılacak toplantıda görüşüleceğinin belirtildiği evvelki raporumuzda açıklanmıştı. Türk-İş Hukukçuları Danışma Kurulunun 8 Nisan ve 13 Mayıs 1977 tarihlerinde yapmış oldukları toplantılarda ele alınan konular ve konuların müzakeresi sonucunda beliren görüşler ile konular hakkında Kurul üyelerinin önerileri yazılı olarak tesbit edilmiştir.

Her iki toplantıda da görüşme konusu yapılamayan ve fakat gündemde yer alan diğer maddelerin müzakereleri yapılmak üzere adı geçen kurulun 18 Haziran 1977 günü tekrar toplanacağı, hem üye kuruluşlarımıza hem de Danışma Kurulunu teşkil eden avukatlara yazılı olarak duyurulmuştur. Buna rağmen toplantıya 3 veya 4 avukat arkadaştan başkasının gelmemesi üzerine toplantı yapılamamıştır.

Konfederasyonumuz, Kurul çalışmalarının önemini idrak ederek toplantı yapılamamış olmasına rağmen 22.6.1977 günü yazılı olarak üyemiz kuruluşlara toplantının yapılamadığı belirtilmiş, gündemde yer alan görüşme konusu edilemeyen maddeler üzerinde hiç olmazsa yazılı olarak cevap verilmesini istemiştir.

./..

Üzüntü ile belirtmek gerekir ki, bu talebimize sadece DYF-İŞ Sendikası tarafından yazılı cevap verilmiş, diğer kuruluşların hiçbirinden yazılı rapor bir yana iki satırlık cevap dahi alınamamıştır. Üyemiz kuruluşların gerekli takibatı yapmamaları, Kurulu teşkil eden avukat arkadaşlarımızın da çeşitli nedenlerle toplantılara iştirak etmemeleri böyle bir Kurulun çalışmalarından beklenen faydayı sağlayamamıştır. Yönetim Kurulumuzun evvelki karar dairesinde Türk-İş Hukukçuları Danışma Kurulunu istenen düzeyde çalışabilir hale getirebilmesi için etkili tedbirleri belirleyip karara bağlamasında yarar görmekteyiz.

2) Geçtiğimiz dönem içerisinde yasa tasarıları üzerinde en çok inceleme yapılan konu 4792 sayılı Sosyal Sigortalar Kurumu Kuruluş Kanununun Tadiline ilişkin çalışmalar olmuştur. SSK Kurumunca hazırlanan ve Konfederasyonumuza gönderilen Kanun Tasarısı Taslağı, bir yazı ekinde 4 Temmuz 1977 günü üye teşkilatlarımıza gönderilmiş ve Yasa hakkındaki yazılı görüşlerin 8 Ağustos 1977 günü akşamına kadar Konfederasyonumuza gönderilmesi istenmiştir. Bu Tamimimize üye kuruluşlarımızdan sadece 7 sinden yazılı cevap gelmiştir. Konunun önemine, bu yasanın uygulamada gösterdiği aksaklıklara ve yarattığı hoşnutsuzluklara, Kurum çalışmalarının münhasıran işçiye yönelik olmasına binaen Kurumca hazırlanan Kanun Taslağı titizlikle incelenmiştir. Aşağıda metin olarak sunulan görüş tesbit edilirken üye kuruluşlarımızdan gelen yazılı Raporlar, SSK Genel Kurullarının geriye doğru 7 döneme ait çalışma raporları ve bu genel kurullarda teşekkül ettirilen Komisyon Raporları dikkatle incelenmiştir.

3 Ekim 1977 günlü yazı ile Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve SSK. Genel Müdürlüğüne sunduğumuz 4792 sayılı yasa değişikliği hakkındaki görüş metni aşağıya aynen çıkartılmıştır.

4792 Sayılı Yasa İle İlgili
KURUMCA HAZIRLANMIŞ BULUNAN
KANUN TASARISI TASLAĞI Hakkında
TÜRK-İŞ Konfederasyonu görüşü :

Konfederasyonumuz, adı geçen yasa tasarısı üzerindeki görüşünü tesbit ederken Kurumun, günümüzden geriye doğru 7 döneme ait Genel Kurul çalışmalarında teşkil olunan mevzuat Komisyonlarının raporlarını incelemiş Kurumca hazırlanan taslağı üye teşkilatlara göndererek görüşlerinin bildirilmesi istenmiş, teşkilâtlardan gelen teklifleri genel değerlendirmeye tabi tutmuştur. ./..

Eskiden beri arzulanan, Kurumun daha özerk bir kuruluş haline getirilmesi organlarının yetki ve sorumluluklarının açıkça belirginleştirilip karar ve icra organlarının aktif göreve sevkedilebilmesi, Kurum denetiminin etkili biçimde organlaştırılması, hizmetlerin amaca uygun ifası için gerektiğinde yan kuruluşlar tesis edilmesi ve bu kuruluşların yönetim biçimlerinin belirlenmesi, kurum gelirlerinin sigortalılar yararına dönük ve kuruma risk yüklemiyecek biçimde değerlendirilmesi, gibi genel prensipler, Konfederasyonumuzun görüşünün tesbitinde esas kabul edilmiştir.

SOSYAL SİGORTALAR KURUMU
KURULUŞ KANUNU TASARISI

MADDELER ÜZERİNDEKİ GÖRÜŞLERİMİZ

MADDE 1- Kurumun isminin "İşçi Sigortaları Kurumu" olarak değiştirilmesi gerekmektedir.
Çünkü Kurum, amaçlandığı biçimde sosyal sigortalar niteliğine kavuşturulamamıştır. Çalışanların sosyal güvencelerini sağlamak amacıyla kurulmuş kuruluş, sandık ve iştiraklerin kurum bünyesinde toplanması gerçekleştirilememiştir. Kurum, hâla işçi ve işverene münhasır durumunu sürdürmektedir. T.C.Emekli Sandığı Kuruluşunun - Bağ-Kur - müessesesinin ve benzeri sosyal kuruluşların faaliyetlerini ayrı ayrı sürdürmekte olmaları -Kurum için genel anlamda- Sosyal Sigortalar Kurumu- adını kullanmasına imkân tanımamaktadır. Kaldıki Sosyal Güvenlik Bakanlığının ihdası da, ülkemizde sosyal güvenlik kuruluşlarının birleştirilmesi görüşünü doğrulamaktadır.

Bu itibarla, teşekkülü, finansmanı ve hizmetleri bakımından tamamen işçiye yönelik bulunan kuruluş, adının da "İşçi Sigortaları Kurumu olması" zorunlu görülmektedir.

MADDE 2- Bu maddenin (C) fıkrasında yer alan "ihtiyaç halinde" ve açabilir. ibareleri kaldırılmalı, bugüne kadar en çok şikayet konusu olan sağlık personeli yetiştirilmesinde kuruma kesin ve açık görev verilmelidir. Bu nedenle 2. maddenin (C) fıkrasının, "Sağlık personeli yetiştirmek amacıyla okullar açar" şeklinde değiştirilmesi gerekli görülmektedir.

Ayrıca 2 nci maddenin sonuna bir fıkra eklenmeli ve Kurumun ilâç fabrikaları kurmasının görevleri arasında olduğu açıkca belirlenmelidir.

./..

Hernekadar 506 Sayılı yasanın 1517 sayılı yasa ile değiştirilen 123. maddesinde, ilâç fabrikaları kurulabileceğine dair bir hüküm mevcut isede, kurumun amaç ve görevlerini belirliyen bu teşkilat (kuruluş) kanununda buna açık yer verilmesi gereklidir. Başka bir deyimle 506 sayılı yasanın 123.maddesinin, kanun tekniği bakımından gerçek yer alması gereken bu kuruluş kanununun 2 nci maddesine (D) fıkrası eklenen "ilâç fabrikaları kurar ve işletir." ibaresinin yasaya ilâve edilmesi görüşündeyiz.

MADDE 4- Kurumca hazırlanan taslağın 4.maddesinde "çoğunluğu temsil eden işçi ve işveren kuruluşlarından" bahsedilmektedir. Maddede yer alan "çoğunluk" tabirinin salt çoğunluk olarak anlaşılması ve bu sebeple uygulamada sürtüşmelere sebebiyet verilmesi kuvvetle muhtemeldir. Bu itibarla evrensel hak niteliği kazanmış olan ve uluslararası antlaşmalarda yerleşmiş bulunan "en fazla üyeyi temsil" esası ölçü kabul edilmeli ve 4 ncü maddenin (A) fıkrası aşağıdaki biçimde değiştirilmelidir.

A) "En fazla üyeyi temsil eden İşçi ve İşveren Konfederasyonlarınca seçilecek, işkolu sayısı kadar işçi ve işveren delegesinden" Bu değişikliğin, hem çoğunluk'tan neyin kastedildiğini yoruma meydan bırakmayacak şekilde açıklayacak hem de taslaktaki seçime ilişkin muğlak ifadeye kesinlik kazandıracaktır.

Ayrıca aynı maddenin (E) fıkrası; akademi çevresinden gelecek temsilcilerin- ilgili Bakanlığın tesbitinden çıkartılmalıdır. Bu, Kurumun özlenen özerkliği ve dış etkenlerden uzak tutulması için zorunludur.

Bu nedenle (E) fıkrasının başında yer alan (ilgili Bakanlıkça tesbit edilecek) ibaresi metinden çıkarılmalıdır.

Yine: (E) fıkrasının sonunda yer alan "C.D.E. fıkralarındaki delege sayısı, işçi ve işveren delege toplamının 1/4 ünden fazla olamaz" cümlesi teknik bakımdan hatalıdır.

Çünkü, 4.maddenin (C) ve (D) fıkraları sadece birer temsilciyi kasdettiği halde (E) fıkrası altındaki sınırlayıcı hükmün yalnız (E) fıkrasına ait olması gerekir. Metindeki şekliyle bu ibarenin (C) ve (D) fıkralarını da kapsaması iltibaa meydan verebilir. Bu nedenle, yukarıda belirtilen cümleden (C) ve (D) fıkralarına yapılan yollamanın kaldırılması yerinde olacaktır.

./..

MADDE 5- Bu maddenin ilk cümlesi içinde yer alan "İlgili Bakanın çağrısı" ibaresi yerine "Bakanlığın çağrısı" ibaresinin kullanılması, Kurumun 1 nci maddede belirtilen niteliğinin korunması bakımından zorunlu görülmektedir.

Ayrıca, kurumun işlemlerinin denetlenmesi bakımından, Genel Kurulun olağanüstü toplantıya çağrılması sadece Bakanlığın yetkisine bırakılmamalı, bunun yanısıra 4. maddenin (A) fıkrasında belirtilen delegelerin de olağanüstü toplantı talep etmesinin mümkün olacağı hükümde belirtilmelidir.

Bu zorunluk, kurumun demokratik oluşu prensibinin temel şartıdır. Bu itibarla 5 nci maddenin bütün olarak aşağıdaki şekilde değiştirilmesini gerekli görmekteyiz.

"Genel Kurul, her yıl en geç Mayıs ayı sonuna kadar ilgili Bakanlığın çağrısı üzerine toplanır.

4. maddenin (A) fıkrasında belirtilen delegelerin salt çoğunluğunun yazılı talebi halinde yada ilgili Bakanlığın gerekli görmesi halinde Kurul Bakanlıkça olağanüstü toplantıya çağırılır. Toplantılar için yeter sayı, üye tam sayısının salt çoğunluğudur."

MADDE 6- Bu maddenin (A) fıkrasının sonunda yer alan "Blânçonun veya çalışma raporunun Genel Kurulca onaylanmasıyla, ilgililer İBRA edilmiş olur" cümlesi parantez içinden çıkartılmalı ve Genel Kurulun İBRA yetkisi açıkça ve kesin biçimde belirlenmelidir.

Bu maddenin (B), (C), (D) fıkraları, Genel Kurulun karar organı olma özelliğini belirtecek şekilde ve aşağıdaki biçimde değiştirilmelidir.

B) Genel Kurula sunulan ve Kurumun çalışmalarını ilgilendiren raporlar hakkında görüşünü bildirmek, uygulanmak üzere karar almak,

C) Kurumun geleceği hakkında gerekli ve faydalı gördüğü tavsiyeleri yapmak, Müdürler Kurulunca uygulanmasına karar vermek,

D) İlgili Bakanlığın öhgördüğü konular hakkında karar vermek. Ayrıca 6.maddeye (F) fıkrası eklenmeli ve (F) ilgili Bakanlıkça gösterilecek üç aday arasından Genel Müdürü seçmek.

./..

Genel Müdür, Genel Kurul delege tam sayısının 2/3 oyu ile seçilir. İlk iki turda bu oran sağlanamazsa üçüncü turda en çok oy alan aday Genel Müdürlüğe seçilmiş olur." hükmü yer verilmelidir.

Kurum Genel Müdürünün seçimle göreve getirilmesi, kurumun özerkliğini sağlamada, siyasi çevrelerin baskısından kurtarılmada ve kuruma demokratik görünüm kazandırılması bakımından zorunludur.

MADDE 8- 6. maddede yapılmasını ileri sürdüğümüz değişiklik gereği olarak bu maddenin ilk cümlesinin, "Yönetim Kurulu, Genel Kurul Kararları doğrultusunda karar organı olup, Kurumun en yüksek yönetim ve karar alma yetki ve sorumluluğunu taşır" şeklinde değiştirilmelidir.

Bu maddenin ikinci paragrafının, ikinci cümlesi "...Yönetim Kurulu, üyeleri arasından her yıl bir başkan seçer. Başkanın bulunmadığı hallerde, sadece o toplantı için başkan vekili seçer." şeklinde değiştirilmelidir.

Ayrıca bu maddenin -Çalışma Esasları- başlığını taşıyan ikinci bölümünün ilk paragrafındaki, -beş kişi-, "altı kişi" olarak değiştirilmeli ve Yönetim Kurulunun en az altı kişi ile toplanabileceği esası benimsenmelidir.

Öte yandan; 8. maddenin en son paragrafı -tamamen metinden çıkartılmalıdır. Bu paragraf ile 440 sayılı yasaya yapılan atıf yerine, kurumun özelliklerini daha iyi belirtecek ve işlerlik kazandıracak olan yönetmeliklerin ve aynı tüzüklerin hazırlanması esası benimsenmelidir.

MADDE 9- Maddenin "E" fıkrasında yer alan "hernevi ortaklık ve şirketlere katılma" ibaresi çıkarılmalı, bunun yerine "kuruma risk yüklemeyecek olan ortaklık ve şirketlere" katılma v.s. esası benimsenmelidir.

Ayrıca (F) fıkrasındaki "%15) kaydı kaldırılmalı, iştiraklerin hepsi için yönetim ve denetim organlarına temsilci seçebilmelidir. Yine (J) fıkrasındaki "ücret, ikramiye ve diğer ödemeler" ibaresine "pirim" ibareside eklenmelidir.

Bu maddeye, "Genel Kurulca alınmış olan kararların icrasını yapmak" görev ve sorumluluğu ayrı bir fıkra halinde eklenmelidir.

./..

MADDE 10- Denetleme Kurulunu oluşturacak üyelerin seçim şekli açıkça belirtilmeli, görev süreleri 3 yıl olarak sınırlandırılmalı ve bu özellikler nedeni ile maddeye aşağıdaki şekilde biçim verilmelidir.

"Denetim Kurulu:

a) Denetim Kurulu üç yıl süre ile üç asil, üç yedek üyeden teşekkül eder.

b) Seçilecek denetçileri maliye, hukuk, bankacılık, sigorta ve muhasebe alanlarından birinde tecrübe sahibi olması ve yüksek tahsil yapmış bulunması şartı.

c) Denetim Kurulunun bir üyesi, bünyesinde en çok üyeyi temsil eden, en üst derecedeki işçi kuruluşunun göstereceği üç aday; Denetim Kurulunun ikinci üyesi, aynı şartlara sahip işveren kuruluşunun göstereceği üç adayı Denetim Kurulunun üçüncü üyesi ise Hükümetin göstereceği üç aday arasından, gizli oyla genel kurulca seçilir.

Yedekler aldıkları oy sırasına göre belirlenir.

d) Denetim kurulu kendi aralarında bir başkan seçer, şu kadar ki, denetçilerin her biri genel kurula karşı görevlerinden sorumludurlar.

e) Denetim Kurulu üyeliğinden boşalma halinde (C) Bendindeki seçim esası dikkate alınarak, ayrılan denetim kurulu üyesinin yedeği (İşçi, İşveren, Hükümet adayı) göreve çağırılır."

MADDE 12- Bu maddenin (B) fıkrasındaki Genel Müdür yardımcısı sayısının 4"e indirilmesi rantabl çalışma için gerekli görülmektedir.

MADDE 13- Genel Müdürün seçimine ilişkin olarak, 6.maddede değiştirilmesi görüşünde olduğumuz esaslar yönünde 13.maddeye yeniden biçim verilmeli madde: "Kurumun Genel Müdürü, İlgili Bakanlığın göstereceği üç aday arasından Genel Kurulca, delege tam sayısının 2/3 çoğunluğu ile seçilir. İlk iki turda bu çoğunluk sağlanamaz ise üçüncü turda en çok oy alan aday genel müdürlüğe seçilmiş olur.

Genel Müdürün görev süresi, Genel Kurulca İBRA olunmak kaydıyla 5 yıldır.

Evvelce Genel Müdürlüğe seçilmiş bir kişinin tekrar seçilmesine engel yoktur.

Genel Müdür yardımcıları, genel müdürün teklifiyle yönetim kurulunca atanır..." şeklinde düzenlenmelidir.

./..

MADDE 15- Bu maddeye, 6. maddede ilavesini öngördüğümüz değişiklik teklifi doğrultusunda, -Genel Müdürün, Genel Kurul kararlarına uyma mecburiyetinde olduğuna dair açık ifade getirilmesi gerektiği görüşündeyiz.

MADDE 16- Bu maddenin en son fıkrasının metinden tamamen çıkartılması gerekmektedir. Çünkü maddenin ilk bendindeki, "müesseselerin kuruma bağlı olma" ilkesini ortadan kaldırıcı niteliktedir. İlk ve son bentler arasındaki çelişkinin giderilmesi ve Kurumun, müesseselerden beklediği yararı elde etmesi bakımından, ilk bendin muhafazası son bendin bütün olarak metinden çıkartılması gerektiği görüşündeyiz.

MADDE 17- Taslağın hazırlanmasından kurum personelinin hukuki statüsü belirlenmemiş, hatta bu hususun muğlâk bırakılmasına gayret gösterildiği sonucunu doğuracak ifadeler kullanılmıştır.

Konfederasyonumuz başından beri Kurum personelinin iş yasası anlamında işçi sayılması gerektiği görüşünü savunmuştur. Bu görüşün savunulmasına daha da şiddetli olarak devam edilecektir.

Bu genel görüş istikametinde 17.maddede kullanılan ve kurum personeline "memur" niteliği kazandırmak için ileride gerekçe gösterilebilecek olan "asli ve sürekli görev-atama." ifadelerin madde metninden tamamen çıkartılması ve maddenin "Kurum personeli, iş yasası ve sendikalar yasasında tanımı yapılan işçi statüsündeki işçilerle, sözleşme ile çalıştırılan kimselerdir." şeklinde değiştirilmesinde kesin zaruret görmekteyiz.

MADDE 23- Kurumca hazırlanan bu madde, Anayasa ve çalışma mevzuatı ile ilgili yasaları açık bir biçimde ihlâl etmektedir.

Kazanılmış hakları ortadan kaldırdığı gibi, kurumun işçiye yönelik faaliyetlerinin işçi eliyle yürütülmesindeki yararlara son verilmek istenmektedir.

Kastedilen amaç ile ortaya çıkacak statünün tayini mümkün değildir. Nasıl bir personel statüsü düşünüldüğü açıktırki, konfederasyonumuzun bunu benimsemesine imkân yoktur.

Kurum personeli ve ilişkin teklif taslağındaki ölçü ve ifadelerin temeline ve bütününe karşıyız.

./..

23.ncü maddenin, Anayasal haklar ve Türk-İş temel ilkeleri istikametinde aşağıdaki şekilde değiştirilmesi mutlak zorunlu görülmektedir.

"Kurum personeli hakkında 274 ve 275 sayılı yasalar aynen uygulanır." şeklinde değiştirilmelidir.

Ancak, kurum işyerlerinde grev yapılmasının özellik taşıyacağı takdirden uzak değildir. İşçiye hizmet götürmeyi üstlenmiş bir kurumun grev yapması, işçiye hizmet götürmemesinin kabul edilmesi anlamını taşıyacaktırki, işçiye karşı grev demek olacak olan böyle bir mekanizmanın gerekçesiz ve tartışmasız kabul edilmesi mümkün değildir. Grev noktasına gelindiğinde 275 sayılı yasanın 20/3 maddesi prensip olarak benimsenebilir isede, kurum personelinin toplu sözleşme hakkından uzaklaştırılmasına tahammül edilmesi mümkün değildir.

MADDE 25- Bu maddenin (F) fıkrası, Anayasanın sosyal güvenliğin sağlanmasında devlete yüklediği temel görev istikametinde ve TC. Emekli Sandığı mevzuatında olduğu gibi Devlet Bütçesinden Kuruma yapılacak yardımın kesin olacağı, teminat bakımından mensuplarına güven vereceği anlamına gelecek biçimde açıklığa kavuşturulmalıdır.

MADDE 26- Bu maddenin (D) fıkrasında, konut kredisinden yararlanacak olanlar sayılırken, sigortalı işçilerin yanı sıra "Kurumda çalışan personel" de sayılmıştır. Oysa aynı tasarının 21.maddesinde, Kurumda çalışan personelin sigortalı olması öngörüldüğüne göre, 26/D.de ayrıca bunların tekrarına gerek yoktur. Teknik bakımdan bu ibarenin metinden çıkartılması gereklidir.

Öte yandan, aynı maddede, "bu kanuna göre sürekli gelir ve aylık almakta olanlara" da konut kredisi verileceği belirtilmiştir. Böyle bir ilâveye gerek yoktur. Çünkü bu kredinin esasları 506 sayılı yasada belirtilmiştir. Kaldıki 506 sayılı yasada düzenlenmiş bulunan ve esasen düzenleme yerine 506 sayılı yasa olan konut kredisi konusunda teşkilât yasasına teferruata dair hüküm getirilmesi yersizdir.

./..

MADDE 27- Maddede kullanılan ifade kurum personelinin statüsü konusunda tereddüt yaratabilir.

Bu itibarla maddenin "Kurum personeli, suç sayılan fiillerinden ötürü, Türk Ceza Yasası bakımından Devlet Memurunun tâbi olduğu yargılama usulüne kıyasen tâbi olurlar."
şeklinde değiştirilmelidir.

Kurumca hazırlanan kanun taslağı metinde yer alan ve çeşitli maddelerde zikrolunan -Yönetmeliklerin hazırlanmasında "en fazla üyeyi temsil eden işçi ve işveren konfederasyonlarının yazılı görüşlerinin alınması" mutlaka yasada zikrolunmalıdır.

Ayrıca, çalışma mevzuatımızda yerleşmiş kalıp halini alan "işçi-işveren ibareleri bu taslakta değiştirilmiş ve-İşveren-İşçi - şeklinde kullanılmıştır. Mevzuatımıza yerleşmiş ve alışılmış geleneklerden uzaklaşılmasında yarar görmediğimiz için bu ibarelerin kullanıldığı maddelerde - işçi-işveren- kalıbına uyulması gerektiği görüşündeyiz.

16 MİLYONLUK DAVA

Bundan önceki çalışma raporumuzun 63 ve 64. sayfalarında açıklaması yapılan İzmir I.Asliye Ceza Mahkemesinde 1975/449 sayılı dosyada karara bağlanan duruşma sonucu Temyize başvurulmuş olmasına rağmen bazı işverenler tazminat davaları açmaya başlamıştır.

Bunlardan Madeni Eşya İşverenleri Sendikası MEES'in açtığı dava sonuçlanmış ve Yargıtayca da onanmıştır.

Konuyla ilgili bir gazete haberi aynen şöyledir:

12 Ekim 1977 Dünya

16 Haziran direnişiyle ilgili olarak
TÜRK-METAL, 16 MİLYON LİRA TAZMİNATA
MAHKUM EDİLDİ.

İzmir (A.A.)

Türk-İş'e bağlı Türk Metal Sendikası İzmir Şubesi, 16 Haziran direnişiyle ilgili olarak açılan davada 16 milyon lira tazminat ödemeye mahkûm edilmiştir.

İzmir İş Mahkemesinin bir süre önce aldığı kararın Yargıtay tarafından da onaylandığı açıklanmıştır.

Bilindiği gibi, beş sendikacı bu direnişle ilgili olarak çeşitli hapis cezalarına çarptırılmışlardı.

Türk Metal Sendikası İzmir Şubesi Başkanı, İzmir İş Mahkemesi kararının Yargıtay tarafından onaylandığını belirterek, davanın 8 işyeri adına Madeni Eşya Sanayicileri Sendikasınca açıldığını söylemiştir.

Madeni Eşya Sanayicileri Sendikası MESS, İzmir Bölge Temsilcisi Tacettin Hiçyılmaz, İş Mahkemesi kararının Yargıtayca onaylandığını, ancak tazminatı almamaya kararlı olduklarını belirtmiştir.

Tacettin Hiçyılmaz A.A.muhabirine şunları söylemiştir: ./..

"Bu parayı istersek Türk-İş'e ve bağlı olduğu sendikaya ödettirebiliriz. Ancak, işçinin alınteriyle bir yerde topladığı paraya el sürmeyeceğiz. Davanın açılması için MESS'e yetki veren işveren arkadaşlarımız, bu kararı daha o günlerde almışlardır. Biz işçinin alınterine değil, işçimizi kötü yollarayasal olmayan çabalara itenlere karşı bu davayı açmış bulunuyoruz. Zannediyoruz ki Türk-İş bu karardan bir ders alacak ve bir daha yasal olmayan yollara başvurmayacaktır."

DIŞ İLİŞKİLERİMİZ

Dünya Sendikacılığı ile ilgili gelişmeleri yakından takip etmek ve sendikacılarımıza dünya görüşü kazandırma faaliyetlerimiz aralıksız devam etmektedir.

Bu program gereğince bütün dünya ülkeleri ile temas kuracak şekilde yazışmalarımızı geliştirirken yakın dostluklar kurduğumuz ülkeler ile karşılıklı heyet teatileri yapılmaktadır.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi dünyaya açılma programından amacımız Türk sendikacısına dünya görüşü sağlıyacak ziyaretler yapmasını, hakkında okuyarak bilgi topladığı ülkelerin hiç değilse bazılarını görmesini temin içindir. Bu amaçla düzenlenen tetkik gezileri Kongre veya toplantılar şöyle özetlenebilir:

1-)1-22 Haziran 1977 tarihleri arasında Cenevre (İsviçre) de yapılan Uluslararası Çalışma Teşkilâtı (ILO) Dünya Konferansına Türk-İş'i temsilen Türk-İş Genel Başkanı Halil TUNÇ ve Genel Başkan Danışmanı Kutay Aksel katılmışlardır. Konferansta tesbit edilen yeni prensipler, yeni teknik işbirliği şekilleri, yapısal çalışma gurubunun devam etmesi ve yeni iki yıllık çalışma programı gibi aşağıdaki mevzular görüşülmüştür.

ILO KONFERANSI YENİ PRENSİPLER TESBİT ETTİ

CENEVRE (ILO Haberleri) -- Yıllık toplantısını bugün burada tamamlayan Uluslararası Çalışma Konferansında görüşülen kararlar, sağlık personeli için daha iyi istihdam şartları ve herkese daha sağlıklı iş çevresi gerçekleştirmek üzere hazırlanmıştır.

Konferans, insan hakları konusunda ILO Tüzüğü temel prensipleri olan teşkilâtlanma hürriyeti ve işyerinde ayırım yapılmamasının önemine işaret etmiştir. Konferans, bir kararında teşkilatlanma hürriyetinin ihlâl edildiği ve özellikle insan hayatının tehlikeye düştüğü durumlarda çabuk hareket edebilmek için ILO karar ve önerilerini gözlemek üzere daha etkin yöntemler getirmek lüzumuna değinmiştir.

Buna rağmen Konferansta çoğunluk sağlanamaması yüzünden karar ve tavsiyelerin uygulanmasına ilişkin rapor kabul edilememiş olup bu raporda ayrıca ILO standart ve yöntemlerinin uygulanmadığı durumlar belirtilecekti.

./..

Konferansta teknik işbirliği üzerinde yapılan tartışmaları cevaplıyan ILO Genel Müdürü Francis Blanchard bu duruma değinerek şöyle konuşmuş

"Konferansınız, üzerine düşen ciddi sorumluluğu yakından bilmelidir, sizler bir değerler sisteminin devamı ve Genel Kurul prensiplerinin gözetimine yönelmiş bir heyetsiniz. Konferansın sağladığı bu garanti ortadan kalktığında standartlarla ilgili faaliyetler, ve bu arada ins hakları gelişmek şöyle dursun, büyük çapta zayıflıyacaktır."

Gözetim Yöntemi

ILO Çalışma standartları bir seri karar ve öneriler içinde yer almakt olup bunlar ILO üyesi ülkelere sosyal ve ekonomik gelişmede uygulanac milli politika oluşturmada rehber olacaktır. Konferansın normal çalış sının bir kısmı ülkelerin bu standartları nasıl uyguladıklarını gözle ve gerektiği yerlerde müdahalede bulunmaktır.

126 ülkeden gelen 1.400 den fazla delege, danışman ve müşahidin katıl üç haftalık toplantıda yeni Karar ve Öneriler kabul edilmiş olup, bun üye ülkelerin sağlık personeli istihdamında öteki işçilere uygulanan aynı şartları getirmesi ve çevre kirliliği, gürültü ve sarsıntıdan do iş tehlikelerine karşı ülke çapında tedbir almasını teşvike yönelikti

Görüşmelerin birinci bölümünde gelecek yıl tamamlanacak olan iş idare konusunda teklif olunan standartlar ve teşkilatlanma özgürlüğü ve kam hizmetlerindeki şartları tesbit edecek olan yöntemler ele alınmıştır.

Yeni Teknik İşbirliği Şekilleri

Dünya'daki en fakir işçilere yardım amacı ile yapılan teknik işbirliğ en etkin biçimde gerçekleştirme yolları delegeler tarafından tartışı olup bu delegelere verilen bir ILO raporunda bugün dünya yüzünde 1.0C milyon insanın hala haftada 3 dolarla yaşamaya çalıştığı açıklanmıştı

Bu arada Ürdün Veliahtı bir teklif yapmış ve işgücü ihraç eden ülkel işgücü kaybını karşılamak üzere Uluslararası bir fon kurulmasını ist tir. Kaynağını genel olarak işgücü ithal eden ülkelerden alacak olan işgücü ihraç eden ülkelere uygulanacak ve kısmen sosyal projelerde k nılacaktır.

./..

Dünkü genel görüşmelere cevap veren Genel Müdür Blanchard, teknik işbirliğinin yalnız zengin ülkelerden fakir ülkelere giden tek yönlü yol olmadığını söylemiştir; gerçekten bugün dünyanın her yerindeki müşterek kalkınma politikalarına uygun olarak teknik diyalog kurulmalıdır.

ILO'nun dünya yüzündeki personelinin ekonomik ve sosyal işlerle uğraşan bölgesel ve milli kuruluşlarla olan işbirliğini artırmaları gerekir.

Bu çalışmalarda kitle fakirliği, çalışma şartlarının ıslahı ve devlet-işveren işçi münasebet ve işbirliğinin güçlendirilmesi üzerinde özellikle durulmalıdır.

Konferansta alınan ayrı bir karar ILO'nun üye ülkelerdeki bu üçlü işbirliğinin güçlendirmesini öngörmekte olup bu güçlendirme teknik işbirliği uygulanmasını ve ILO Karar ve Önerilerinin gözönünde tutulmasını amaçlamaktadır.

Yapısal Çalışma Gurubu Devam Edecek

Konferans Yapısal Komitesi dört hususu ele almış olup, bunlar: ILO Tüzüğünün İcra Kurulunun yapısı ve ILO Tüzüğünün tadili konusu ile ilgili 7 ve 36 ncı maddeleri, hükümet kuruluşları dışındaki guruplar, karar alma yöntemleri ve nisap (çoğunluk) konularıdır. Bunların dışında üç konu daha görüşülmek istenmişse de bu mümkün olamamıştır.

Komite önünde Yapısal Çalışma Gurubunun daha önce hazırlamış olduğu rapor, konferans gündem maddelerine ilişkin olmayan Konferans Tüzüğü 17 nci maddesini değiştiren İcra Kurulu tadil teklifi ve İsveç İşverenleri ve Kanada hükümet üyeleri tarafından sunulan iki tadilat teklifi bulunmakta idi.

Komite önünde bundan başka 77 ler Gurubu adına Mısır hükümet delegesinin sunduğu ve birçok hükümet, işveren ve işçi delegelerince desteklenen karar taslağı bulunuyordu.

Komite, toplantıları sırasında bu tekliflerin bazılarını gözden geçirmiş, fakat bir anlaşmaya varamamıştır.

./..

Bu arada Komite raporu benimsenmiştir. Bu rapor üç taraflı Yapısal Çalışma Gurubu önerisinin yenilenmesini ve tüm yapısal sorunların özellikle önceden Komite önüne gelenlerin incelenmesini ve böylece son raporun Konferansın gelecek toplantısına sunulmasını teklif etmiştir.

ABD hükümeti delegesi kendisini Komite raporundan ayırdığını bildirmiştir.

İki Yıllık Çalışma Programı

Konferans gelecek iki yıl, yani 1978-79 yılları için 169 milyon dolarlık çalışma programı onaylamıştır. Bu rakkam 1976-77 yılı için onaylanan 160.6 milyon dolarla orantılıdır.

Buna göre onaylanan program ILO'nun kitle fukaralığı ve sağlıksız çalışma şartlarına karşı olan devamlı mücadelesine ve sağlam işkolu ilişkileri ve insan haklarını geliştirme gayretlerine yeni hız vermektedir.

Bütçeye 1978-79 yılları teknik yardım programları için dışarıdan 86 milyon dolar ek tahsisat geleceği umulmaktadır.

Program ve bütçe tekliflerini Konferans Mali Komitesine sunan Genel Müdür Blanchard şöyle konuşmuştur:

"ABD'nin çekilmesi ihtimalini hesaba katmamazlık edemezdim. Kanımca bu durum gerçekleşse bile bugünkü program ve bütçe genel çerçevesi içinde hareket etmeli fakat masrafları duruma göre İcra Kurulunun gelecek Kasım ayındaki oturumunda tesbit edeceği önceliklere uygun olarak kısmak üzere hızlı ve acil tedbir almalıyız."

ABD üyelikten çıkmak için iki yıllık resmi ihbarı yapmış olup üyeliği bu yıl 5 Kasım tarihinde sona ermektedir.

ILO Genel Müdürü Blanchard dün ILO üyesi 135 üye ülkeye hitaben:

"ILO'nun gelenek, prensip ve yöntemlerine saygıyı sürdürmek, dünya çapındaki karakterini güçlendirmeye yorulmadan birlikte çalışmak ve gelecekteki imkânlarını sürdürerek artırmaya uğraşmak" için yaptığı ciddi çağrıyı bugün de tekrarlamıştır...

2) 25 Eylül - 3 Ekim 1977 tarihleri arasında Romanya İşçi Sendikaları Birliği Merkez Konseyinin daveti gereğince Teşkilatımızdan Türk-İş Genel Mali Sekreteri Ömer Ergün ve Türk-İş Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Ethem Ezgü Romanya'ya gitmişler ve yapılan görüşmelerde karşılıklı işbirliği konusunda fikir teatisinde bulunmuşlardır.

./..

3) 3-6 Ekim 1977 tarihleri arasında Türk-İş Heyetini teşkil eden Türk-İş Genel Mali Sekreteri Ömer Ergün ve Türk-İş Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Ethem Ezgü Bulgaristan'ın Varna şehrine yaptığı ziyarette Bulgaristan İşçi Sendikaları Birliği Merkez Konseyi ile 40 kişilik Bulgar Sendika heyetinin Türkiye'yi ziyareti hakkında görüşme yapmışlardır.

4) 28 Eylül - 16 Ekim 1977 tarihleri arasında AFL-CIO ve AAFLI Genel Merkezlerini ziyaret etmek ve karşılıklı görüşmelerde bulunmak amacı ile teşkilatımızdan Türk-İş Genel Başkanı Halil Tunç ve Genel Başkan Danışmanı Kutay Aksel Washington'a (ABD) gitmişlerdir.

ULUSLARARASI SENDİKA HABERLERİ

ICFTU - OATUU Görüşmeleri :

Afrika Sendikalar Teşkilatı Birliği - OATUU - Genel Sekreteri Denis Akumu'nun 19 Ağustos tarihinde Brüksel'de ICFTU Genel Merkezi'ni ziyareti sırasında müşterek konular üzerinde geniş çapta görüşmeler yapılmış, bu arada özellikle gelecekte Afrika'da yapılacak ortak sendikal eğitim programları üzerinde durulmuştur.

AFRİKA

Birleşmiş Milletler Irk Ayırımı Konferansı:

"İsteklerimiz karşılanmadığı ve yasaklama emirleri kaldırılmadığı, ve sendikal haklar tesis olunmadığı takdirde harekete geçmeye hazırız. "Bu sözler ICFTU Genel Başkanı Dr. P.P Narayanan tarafından Birleşmiş Milletler Irk Ayırımına Karşı Dünya Konferansında yaptığı konuşmada söylenmiştir. Dr. Narayanan 22-26 Ağustos tarihlerinde Nijerya'da Lagos'ta toplanan Konferans'a hitaben "Afrika'da maden işçileri durumlarından şikâyet edince Güney Afrika polisi onlar üzerine ateş etmeye çağırılır ve böylece trajik ölüm olayları sayısı artar. İşgücü ucuz olan yerde hayat da ucuzdur." demiştir. ICFTU'nun Güney Afrika Özel Koordinasyon Komitesi Güney Afrika'da yatırım yapan şirketlerin bir listesini hazırlamıştır.

ICFTU ve üye kuruluşları bu şirketlerin herbirini ortaya çıkararak durumlarını açıklamaya davet ediyordu zira bu şirketlerin durumları iç açıcı değildi: Bunlar içlerinde espiyon barındırıyor, kötü şöhretli Güney Afrika güvenlik teşkilatı BOSS ile işbirliği yapıyor, sendikalara ilgi duyan işçilere zulüm ediyor, atölye şeflerini işten çıkarıyor, barışçı işçi gösterilerine karşı polise başvuruyordu. ./..

Bu şirketler, ya münasip bir ahlâk kuralına tam olarak uymalı veya iş hayatından, çekilmelidirler, demiş, "mücadelenin devam edeceğini" söylemiş "işveren ve yatırımcı sermayedarlara tazyik yapılacağını" belirtmiş, Güney Afrika'da yatırım yapan bu gibi şirketlere verilen döviz müsaadelerinin iptali, Güney Afrika için mevcut ihracaat garantilerinin kaldırılması için Hükümetlere baskı yapılacağını" belirtmiş bunun halen Norveç Hükümetine uygulanmış olduğunu İsveç Parlamentosu'na bu konuda çağırıda bulunulduğunu ifade ederek işyerlerinde bu konuda direnişe geçileceğini, boykotlar yapılacağını, her alanda Güney Afrika'nın yalnız bırakılması için kampanya açılacağını ve bu arada Güney Afrika işçilerine hertürlü yardımın yapılacağını açıklamıştır...

Nijerya Sendikaları Resmen Kayıtlarını Yaptırabiliyorlar:

Nijerya Federal Hükümeti ülke'de 70 işkolunu temsil etmek üzere geçende yeniden kurulan sendikaların kayıt yaptırmalarını onaylamıştır. Bu arada sendikaların otomatik Check-off sistemine göre aidat ödemeleri kabul edilmiş olup sendikalara üye olmak zorunlu değildir. Aidat ödemek istemiyenler sendika'dan ayrılabileceklerdir.

ASYA

Michael John:

Kıdemli ve tecrübeli Hindistan Sendika Lideri Michael John 3 Ağustos tarihinde Jamshedpur'da 74 yaşında ölmüştür. Kendisinin sendikacılık hayatı 1920 yılında Hindistan Kalay Şirketi işçileri sendikası kurduğu vakit başlamıştır. Mahatma Gandhi'nin hayranlarından olan John işçi hareketinin günlük siyasi meselelerden ayrı duramıyacağına inanırdı. Böylece ülkesinin bağımsızlık mücadelesinde önemli rol oynamış ve yürüttüğü faaliyetler sonucu tutuklanmıştır. 1945 yılında hapisten çıkınca Bihar Millet Meclisine girmiş, ve ayrıca Jamshedpur bölgesindeki sendikalara liderlik etmiştir. Kendisi ayrıca Hindistan İşçi Sendikaları Federasyonu -INTUC- un kurulmasına yardım etmiş olup INTUC, ICFTU üyesi bir kuruluştur. Ayrıca 1952-53 ve 1960-62 yıllarında INTUC Genel Başkanlığı görevinde bulunmuştur. Michael John gerek ICFTU ve gerekse kurucularından olduğu Asya Bölgesel Teşkilâtı ARO da faal görevler yapmıştır. Kendisi ayrıca Hindistan Ulusal Metal İşçileri Federasyonu ve Hindistan Ulusal Maden İşçileri Federasyonu Başkanlığı ve Uluslararası Metal İşçileri Federasyonu ve Maden İşçileri Federasyonu Başkan Yardımcılığı yapmıştır.

./..

ICFTU Genel Sekreteri Otto Kersten INTUC'a gönderdiği başsağlığı mesajı'nda Michael John'nun "ulusal ve uluslararası sendikacılık hareketindeki olağanüstü hizmetlerini" belirtmiştir.

Bayan Ela Bhatt'a Ödül verildi :

Hindistan'ın Ahmedabad şehrinde kendi hesabına çalışan kadınları teşkilâtlandırma faaliyetleri ile tanınan Bayan Ela R.Bhatt Ramon Magsaysay Vakfı'nın 1977 yılı bölge kalkınması ödülünü almıştır. Ödüle ilişkin yazıda şöyle denilmektedir: "Bayan Bhatt ve mesai arkadaşları bölge'de en fakir ve en zayıf olanlara büyük önemde kalkınma sağlamaya çalışmaktadırlar." Bu kişiler "Mahatma Gandhi tarafından ilân edilmiş olan gerçekçilik, yumuşaklık ve kendi kendine yardım prensiplerini hakikat haline getirmişlerdir." Kendi Hesabına Çalışan Kadınlar Derneği (SEWA) 1972 yılında kurulmuş ve o tarihte Bayan Bhatt Dernekte Genel Sekreter olarak çalışmış olup adı geçen kuruluş iş becerileri öğrenimi, çocuklara günlük bakım, sağlık ve doğum yardımları vermekte ve bir kooperatifçilik bankası açmış bulunmaktadır.

Sri Lanka Sendika Başkanı Parlamento'ya seçildi :

Seylan İşçi Sendikaları Federasyonu CWC Başkanı S.Thondaman Sri Lanka Millet Meclisine seçilmiştir. Kendisi böylece 25 yıla yakın bir ayrılıktan sonra parlamento'ya dönmektedir, ve 1947 den 1952 yılına kadar ilk Seylan parlamentosu'nda üyelik etmiştir. CWC kuruluşu ICFTU üyesi olup, Genel Sekreter Otto Kersten S.Thondaman'a uluslararası bir sendika hareketi adına tebriklerini göndermiştir.

Japon Sendikaları Genel Kurulları :

ICFTU Genel Sekreteri Otto Kersten Japon Posta İşçileri Sendikası Zentei'ye yıllık genel kurulu münasebetiyle tebriklerini göndermiştir. Kersten mektubunda ICFTU üyesi Zentei'nin "dünya çapındaki işçi ve insan haklarını koruma mücadelesinde aldığı önemli yeri" belirtmiştir.

Kersten ayrıca Japon enerji işçileri federasyonu Denroren'e yolladığı mesajda "üyelerimizin demokratik haklarına tam saygınlık kazandırmak üzere yaptığı mücadeleyi" övmüştür. Denroren Domei Sendika Merkezinin bir parçasını oluşturmakta ve ayrıca Domei de ICFTU üyesi bulunmaktadır.

./..

Hiroşima ve Nagazakide Nükleer Silahsızlanmayı Anma :

Japonya'nın Hiroşima ve Nagasaki şehirlerinde 6 ve 9 Ağustos tarihlerinde Atom Bombasını Anma törenleri yapılmış ve bu arada ICFTU Tokyo temsilcisi Eiichi Ochai her iki şehrin belediye reislerine gönderdiği mesajda nükleer denemelere karşı ve dünya çapında nükleer silahsızlanmaya yönelik mücadeleyi desteklemelerini önermiştir.

AMERİKA

Kolombiya'da grev kampanyası :

Kolombiya'da bu Eylül ayı için ICFTU üyeleri CTC ve UTC ile ülkenin diğer Sendika örgütleri olan CSTC ve CGT müşterek olarak grev kampanyası hazırlamışlardır. Adı geçen ICFTU üyesi sendikalar bu karara Cumhurbaşkanı Alfonso Lopez Michelsen ile bir süre mektuplaştıktan sonra varmışlardır. Sendikalar Kolombiya Cumhurbaşkanına isteklerini içeren bir liste vermişler bu listede ücret, yönetime katılma, ve ILO Kararlarının uygulanması ile birlikte çok sayıda konu ele alınmış bulunmaktadır. Bu isteklere karşı Cumhurbaşkanının verdiği cevabın şekli ve takındığı olumsuz tavır Kolombiya işçi kuruluşları ile hükümet arasındaki ilişkilerin geleceği bakımından iyi olmadığı sonucuna varılmıştır. Bu arada teşkilatlanma hürriyeti ve toplu sözleşme konularındaki ILO kararlarının uygulanması ile ilgili olarak Cumhurbaşkanı bunların "köklü bir devrim gerektirdiği" ve bunların "bir günde uygulanamıyacağı" kanısında olduğunu belirtmiştir. Halbuki Kolombiya adı geçen Kararları onaylayan ilk ülkelerden biridir. ICFTU Kolombiya'daki olayları yakından izlemekte olup bu ülke bugün Latin Amerika'da ayakta kalan dört demokratik ülkeden biridir, öteki ülkeler Kosta Rika Meksika ve Venezuellladır. ICFTU ile Amerikalararası Bölgesel Kuruluşu-ORİT arasında yeni bir inceleme programı hazırlanmıştır.

Peru'lu Sendikalar Grevcilerin Serbest Bırakılmasını Sağladı

Son genel grev'den beri tutuklu olan Peru'lu işçilerin çoğu ICFTU üyesi Peru İşçi Sendikaları Federasyonu CTP'nin Cunta hükümeti nezdinde yaptığı girişim sonucu serbest bırakılabileceklerdir. CTP'nin üye kuruluşları Genel Sekreterleri 22 Ağustos tarihinde Lima'da yaptıkları toplantıda 19 Temmuz'da yapılan 24 saatlik grev'den sonra tutuklanan sendika liderlerinin serbest bırakılmaları için gerekli baskının yapılması hususunda CTP yetkililerinin teklifini kabul etmişlerdir.

./..

Bilahare cunta hükümeti başkanı General Francisco Morales Bermudez ile yapılan toplantıda CTP Genel Merkezi CTRP, CGTP ve CNT federasyonları genel sekreterlerinin serbest bırakılmalarını sağlamış, ve diğer tutukluların durumlarının da gözden geçirileceklerine dair söz almıştır.

Şili Konferansı :

Sosyalist Enternasyonal, 29-31 Ağustos tarihleri arasında Roterdam'da "Şili'nin Geleceği" üzerine bir konferans düzenlemiştir. Açılış oturumuna Sosyalist Enternasyonal Başkanı Willy Brandt başkanlık etmiş olup konferans'a Şili'den yedi muhalefet partisi ve CUT Federasyonu katılmış ayrıca ICFTU bu konferansta Amerika İşleri Başkanı Enzo Friso tarafından temsil edilmiştir.

Sendika'lar Şili Denizcilerinin Ziyaretlerini Kınıyorlar

Şili donanması okul gemisi Esmeralda'nın bazı Latin Amerika ülkelerini ziyaret etmek istemesi Amerikalararası Bölgesel Teşkilatı ORIT ve Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu ICFTU tarafından kınanmıştır. ORIT Panama, Ecuador, Kosta Rika, ve Venezuella'daki üye kuruluşlara gönderdiği genelgede "temsil ettiğiniz işçilerin ülkelerimiz limanlarına bu geminin uğramasını" kınadığını ifade etmek görevimizdir, denilmektedir.

Kanada sendikaları İngiliz Kolombiyasına karşı yapılan şikâyetleri ILO'ya getirdi.

Kanada eyaletlerinden biri olan İngiliz Kolombiyası hükümetinin son günlerde sevkettiği bir kanun teklifi ILO'nun Kanada tarafından onaylanan bir Kararını ihlâl etmekte olduğu gerekçesiyle ICFTU üyesi olan Kanada İşçi Sendikaları Konfederasyonu (CLC) ILO nezdinde şikayette bulunmuştur. Bahis konusu Kanun teklifi Notre Dame Üniversitesi ile bu üniversitenin Fakülte Derneği arasındaki toplu sözleşmeleri iptal etmekte ve ayrıca Fakülte Derneğinin üniversite personeli adına toplu sözleşme görüşme yetkisini ortadan kaldırmaktadır. CLC bu yetkiyi kaldırmanın ILO'nun teşkilâtlanma hürriyetine ilişkin 87 sayılı kararını ihlâl ettiğini ileri sürmekte olup ayrıca bu ILO kararı Kanada tarafından da onaylanmış bulunmaktadır. Adı geçen sendikalar kanun teklifinin ayrıca ILO'nun toplu sözleşme üzerinde çıkan 98 sayılı Kararını da muhtelif yönlerden ihlâl ettiğini bildirmişlerdir.

./..

Kanada bu Kararı henüz onaylamamıştır. CLC, İLO'dan teklifte sözü edilen "ihlâl edici bölümün Kanun'dan çıkarılması için gereken hukuki ve moral teşebbüslerde bulunmasını istemiştir."

ORTA DOĞU

Türk Sendikaları Hükümetten Bazı Taleplerde Bulundular

Türkiye'de kurulan yeni hükümet ICFTU üyesi TÜRK-İŞ Konfederasyonu'ndan bir seri talep listesi almıştır. Türk-İş Başbakan Demirel'in sağ koalisyonuna karşı olduğunu gizlememektedir ve bilindiği gibi bu koalisyon Adalet Partisi Milli Selamet Partisi ve Milliyetçi Hareket Partisi'nden oluşmaktadır. TÜRK-İŞ Politikası, Genel seçimlerden sonra yapılan Yönetim Kurulu toplantısında yeniden tekrarlandığı üzere Adalet Partisi ile Genel seçimlerde daha çok sandalye kazanan Ecevit'in Cumhuriyet Halk Partisi arasında bir koalisyonu öngörmektedir. Bu arada 12 Temmuz tarihinde yaptığı basın toplantısında TÜRK-İŞ Genel Başkanı Halil TUNÇ "Milliyetçi Cephe" hükümeti döneminin daha uzaması karşısında Türk sendikal hareketinin duyduğu derin kaygıyı belirtmiş ve bu koalisyon'un ülkenin ekonomik sosyal ve siyasal sorunlarının başlıca kaynağı olduğunu ifade etmiştir. TUNÇ, Adalet Partisi Cumhuriyet Halk Partisi ile bir koalisyona gitmediği takdirde genel grev yapılmıyacağına dair söz vermemiştir. Hükümete çok sayıda dış ve iç sorunları kapsayan bir muhtıra verilmesine TÜRK-İŞ Yönetim Kurulunun 9-11 Ağustos tarihleri arasında yapılan toplantısında karar verilmiştir. Hükümetin bu taleplere vereceği cevap tatmin edici olmadığı takdirde genel grev ihtimali belirecektir.

AVRUPA

Çekoslovakya'nın İşgali Yıldönümü :

21 Ağustos tarihi Çekoslovakya'nın Varşova Paktı ülkeleri tarafından işgal edilişinin yıldönümüdür. Dubçek rejiminin yıkılmasına değinen ICFTU Genel Sekreteri Otto Kersten Çekoslovakya'da medeni hakları korumak üzere güçlü bir hareketin başladığından memnun olduğunu belirtmiştir. Kersten ayrıca yeni hürriyet kampanyasının vatandaşlar üzerinde giderek artan baskı ve ayrıcalık önlemlerine karşı da mücadele etmesi gerektiğine değinmiş ve ayrıca ICFTU'nun ILO nezdinde Çekoslovakya'yı şikâyet ettiğini de belirtmiştir. Bu şikayet halen ele alınmış olup bu ülke yetkililerinin istihdam'da ayırım yaptığını ve Çekoslovakya'nın da imzası bulunduğu ILO Kararlarının böylece ihlâl edildiğini belirtmektedir. ./..

Bu arada Uluslararası Genel Af Kuruluşu Çekoslovak İçişleri Bakanına müracaat ederek 77 Sayılı medenî haklar Beyannamesine adı karışan 5 kişinin davasına Genel Af Kuruluşundan bir müşahit gönderilmesini önleyen bir kararı protesto etmiştir.

İngiliz Sendikasının Genel Kurulu :

ICFTU üyesi olan İngiliz TUC Konfederasyonu Yıllık Genel Kurulunu 5-9 Eylül tarihleri arasında Blackpool'da yapacaktır. ICFTU Genel Kurul'da Genel Sekreter Otto Kersten tarafından temsil edilecektir.

İspanya'da Gençler İçin Sendika Eğitim Kursu :

ICFTU gençlik için hazırladığı programa İspanya'daki üye kuruluşu olan UGT'nin işbirliği ile UGT genç üyeleri için özel bir eğitim programı koymuştur. Adı geçen kurs 5-10 Eylül tarihleri arasında Madrit'te yapılacaktır. İlk dört gün zarfında kursa İspanyol delegeler katılacak ve konu olarak sendikal kuruluşlar, işkolu demokrasisi, toplu sözleşme, sendikal eğitim, ve eğitim programları v.s. gibi konular işlenecektir. Kurs'un son iki gününde ICFTU'ya üye kuruluşlardan ve ITS'lerden temsilciler katılacaktır. Programın bu bölümü sırasında tartışmalar daha çok uluslararası nitelikteki sendikal konulara tahsis edilecek ve bu konular örneğin çok uluslu şirketler üzerinde sendikal stratejiler, uluslararası çalışma genel kurulları, uluslararası ve Avrupa sendika hareketi v.s. gibi hususlar olacaktır. ICFTU Ekim ve Aralık aylarında Alman üye kuruluşu DGB ile genç İspanyol sendikacılarınınkine benzer iki program hazırlıyacaktır. Bu kurslar DGB gençlik kolu tarafından yönetilecektir.

ULUSLARARASI İŞKOLU SEKRETERYALARI :

Taşıt İşçileri Genel Kurulu :

Uluslararası Taşıt İşçileri Federasyonu (ITF) 32 nci Genel Kurul'unu 21-29 Temmuz tarihleri arasında Dublin'de yapmıştır. Burada alınan kararlararasında taşıma işkolunun özellikle piyasa imkânı, alt yapı kapasitesi ve taşıma kapasitesi gibi konularda devlet müdahalesi ve koordinasyonu için çağırı yapılması da bulunmaktadır. Genel Kurul'da ayrıca çok uluslu şirketlerin taşıma faaliyetlerine ilgi gösterilmiş, ve ITF ile diğer Uluslararası İşkolu Sekreteryaları- ITS'ler arasında daha olumlu işbirliği yapılarak taşıma işlerini kendi araçları ile yapan üretim şirketlerinde çalışan işçilere ITF standartlarına uygun çalışma şartları tanınması istenmiştir. ./..

Genel Kurul'da alınan başka bir kararla demiryolu işçilerinin çalışma şartları üzerinde hukuki ve bağlayıcı bir ILO kararı olması istenilmiştir. Alınan diğer kararlar grev sonucu sendika liderleri mahkemeye sevkedilmiş ve belki bu yüzden liderleri tutuklanacak olan Fiji Dok işçilerinin desteklenmesi ve 1975 yılında yaptıkları grev sonucu Japon Demiryolları İdaresince mahkemeye verilen Japon demiryolları sendikalarına destek sağlanması ile ilgili kararlardır. Bu arada İspanyol Demiryolları İdaresi demokratik işçi kuruluşlarını ve UGT Taşıt İşçileri Federasyonunu tanımaya çağırılmıştır. Ayrıca yabancı bayraklı gemilerde çalışan denizcileri korumak üzere daha çok tedbir almak için karar verilmiş, ve üye kuruluşlar gerekli koruma araçları ile teçhiz edilmemiş atom gücü ile çalışan ticaret gemilerini yasaklamaya çağırılmışlardır. Bundan başka ITF Sekreteryası ülkeler ve uluslararası karayolu taşımacılığı için uluslararası bir anlaşma taslağı hazırlamaya davet edilmiştir.

DÜNYA SENDİKACILIĞINDAKİ GELİŞMELER

Sayın Üyeler,

ILO Teşkilâtının yayınladığı "Social and Labour" adlı bültende çeşitli ülkelerdeki iş ve işçi ilişkileri, işçinin yönetime katılması gibi konulara yer verilmiştir. Bu konulardan sizlere iletilmesinde yarar gördüklerimizi raporumuza almış bulunuyoruz. Arkadaşlarımızın ilgisini çekeceğini umarız.

BELÇİKA: Belçika Ekonomik Konseyi, Belçika Kraliyetinin emri ile sahip olduğu bilgileri Çalışma Konseyine aktarmaktadır. Ancak kamu görevlileri Kraliyetin emrini uygulamada isteksiz davranmakta olduğundan işçi-yönetim ilişkileri zarar görmektedir.

Bu durumun düzeltilmesi için Çalışma Konseyi toplantılarına şimdiye kadar katılma yetkisi bulunmayan müfettişlerin girebilmelerini sağlamak üzere Kraliyet emrinde değişiklik yapılması öngörülmektedir. Böylece teftiş görevinin etkinliği sağlanacak, Kraliyet emrinin savsaklanması önlenecek, ekonomik ve mali bilgilerin Konseye zamanında ulaşması mümkün olacaktır.

İRAN : İran'da işçilerin işyerleri kârından pay alması ile ilgili bir düzenleme yapılmıştır. İşçinin kârdan alacağı pay, işçinin ücreti, kıdem, işdeki disiplin ve işe gelmediği günlere göre hesaplanır. Burada sayılan her faktör, hesaplamada kat sayı olarak ifade olunur ve bu kat sayılar birleştirilerek elde edilen rakkam, işçiye ödenecek kârın hesabında kullanılır.

Bu kârları işyerinde kurulan iki işçi ve üç işveren temsilcisinin katıldığı komite tesbit eder. Komitelerin kararları kesin ve bağlayıcıdır.

İSRAİL : İsrail'de bir şirkette, yönetimin isteği üzerine bir işçinin iş verimini ölçmek üzere yöntem hazırlanmıştır. İşçi, kendi çalışmasının bu yöntemle ölçülmesine karşı çıkmış, bunun üzerine işveren tarafından işi askıya alınmıştır. Durumu öğrenen 18 işçi toplu olarak istifalarını vermişler işveren bu istifaları kabul etmiştir.

./..

Ulusal İş Mahkemesi bu istifaların yürürlükte olmadığını, istifa dilekçesine 18 kişinin imza atmasını bir dayanışma ve istifayı da toplu istifa olarak nitelemiş, sorunun taraflar arasında görüşülerek çözümlenmesini karara bağlamıştır. Ancak, İsrail Yüksek Mahkemesi, bu karara katılmamıştır.

JAMAIKA: Hükümet, işçinin yönetime katılması konulu bir Danışma Komitesi kurmuştur. Komiteye hükümet, işveren ve sendika yetkilileri katılmışlardır. 1975 yılında kurulan bu komite raporunu 1976 yılı sonunda vermiştir. Komite raporunda işçilerin yönetime katılması ile ilgili çeşitli öneriler arasında şunlar da yer almaktadır:

- Devlet kuruluşlarında ve Devletçe yönetilen müesseselerin Müdürler Kurulunda işçilerin yüzde 30-50 oranında temsil edilmesi, bu kişilerin o müessese işçileri tarafından seçilmesi esas olmalıdır.

- İşçi temsilcilerinin katıldığı yönetim ve işçinin yönetime katılması konularını işleyen eğitim ve öğretim programları için ulusal bir fon kurulmalı 20 ve daha çok kişi çalıştıranlarca bu fon finanse edilmelidir.

YENİ ZELENDA : Yeni Zelenda'da çıkarılan bir tadil yasası ile, iş veriminin azaltılması gibi davranışlar grev kapsamına alınmıştır. İşçilerin greve gitmesi nedeni ile grev yapmayan işçilere iş verilememesi halinde eskiden bir haftalık ihbar süresi mevcuttu. Bu süre de yeni yasa ile kaldırılmıştır.

Grev ihbarları 14 günden az olmamak üzere yapılır. İhracata yönelik grevlerde grev ve lokavt ihbarları için özel hükümler getirilmiştir. Yeni yasaya göre bir nevi uzlaştırma kurulu niteliğindeki İşkolu Komisyonuna taraflardan biri katılmasa da komisyon çalışmasına devam eder.

İşe alınan bir işçinin 14 gün içinde sendikaya üye olmak koşulu kaldırılmıştır. Ancak bu konuda Çalışma Bakanlığının oya başvurma yetkisi vardır. İşçilerin yüzde ellisi isterse, bu koşul sözleşmelerde yer alabilir.

PERU : Peru hükümeti, 1 Şubat 1977 tarihinde özel sektördeki sanayi toplumları için bir hukuki kararname çıkarmış, sanayi kuruluşları sisteminde önemli değişiklikler yapmıştır. Kısa adı IC olan sanayi toplumunun yasal tarifi "hükmi şahsiyeti olan ve sınai bir işyerinde full-time olarak çalışan devamlı işçilerden oluşan toplu bir kuruluş" olarak yapılmaktadır.

./..

İSPANYA : İspanya'da 1975 ve 1976 yılında çıkarılan ve "hukuk sistemini Batı Avrupa mevzuatına göre ayarlamayı amaçlayan" yasalar, iş hayatına yeni düzenlemeler getirmiştir. Bunları kısaca gözden geçirelim:

Toplu iş sözleşmesi uyuşmazlıklarının çözümlenmesine ve greve açıklık getirilmiş ve uzlaşma gayret ve yolları başarısızlığa uğrayınca greve başvurulabileceği özellikle belirtilmiştir. Grev kararı işçilerin en az yüzde 75'inin katıldığı toplantıda çoğunlukla verilebilmektedir. Yüzde 25 oranındaki üye isterse gizli oy yaptırabilir.

Siyasi grevler, sempati grevleri, kademeli grevler, yönetim düzenini bozmak amacı ile sadece kilit yerlerde yapılan grevler, yasaklanmıştır. Bir sözleşmenin devamı sırasında grev yapılamayacağına dair bir hüküm sözleşmeye konulabilir.

Hükümet, milli ekonomiye zarar verdiği gerekçesiyle iki ay süre için veya zorunlu tahkim yolu ile süresiz olarak grevi erteleyebilir.

İSVEÇ : İsveç'te 1 Temmuz 1976 tarihinde yürürlüğe giren bir yasa ile en az 25 kişi çalıştıran şirketlerde, işçilerin yönetim kuruluna temsilci gönderme hakkı tanınmıştır. Eskiden en az 100 işçi çalıştıran yerlerde bu hak tanınıyordu. Yeni kanuna göre en az 25 kişi çalıştıran işyerlerinde işçiler, iki asil ve iki de yardımcı üye seçebilmektedirler. Banka ve sigortalar ayrı bir yasaya tabi olduklarından bu hükümler oralarda uygulanmaz.

Yönetim kuruluna seçilen temsilciler, kurulun sendikalarla yaptığı görüşmeler, toplu sözleşme, grev gibi uyuşmazlıklarda toplantılara katılamazlar.

TANZANIA : Tanzanıa'da işçilerin yönetime katılmasının kapsamını genişleten bir yasa 1976'da yürürlüğe girmiştir. Buna göre resmi anonim şirketler, şirketler ve holdingler ve bunların şubelerinde yönetim kurulu üyelerinin yüzde 40'ı işçilerden (bazıları şirket şubelerince seçilmektedir.), yüzde 60'ı Bakan tarafından diğer kişilerden seçilmektedir. Doğrudan üretimle ilgili şirketlerde yönetim kurulu değil, yönetim komiteleri bulunmaktadır. Yarı resmi şirketler, bu komiteler tarafından yönetilen şirketlerdir. Şirket Başkanı Bakan tarafından seçilmekte, diğer üyeler, yukarıdaki oranlara göre tesbit edilmektedir. Oranların hesabında Bakanın seçtiği Başkan ve Genel Müdür, işçi olmayan yüzde 60 kontenjanın içinde sayılmaktadır.

./..

TUNUS : Tunus Bakanlar Kurulu, 13 Ocak 1977 tarihli toplantısında Sosyal İşler Bakanlığınca hazırlanan şirketlerde sosyal strateji konulu raporu görüşmüştür. Bakanlar Kurulunun temelde tesbit ettiği stratejilerden en önemlileri şunlardır:

- İşçi komitelerinin ve ortak komisyonların şirket içinde dialog ortamı olarak etkinliğini artırmak,
- Eğitim ve yayın yolu ile iş kazalarını önleme ve sağlık tedbirlerini geliştirmek,
- Şirket içinde eğitimi etkinleştirmek, yönetimi teşvik amacı ile eğitim vergisi iadesi yapmak,
- Eğitim için işçiye izin verme prensibini teşvik etmek,
- İşverenleri ucuz mesken yapımına yöneltmek,
- Sosyal hizmet ve çalışma şartlarını geliştiren şirketleri ödüllendirmek,
- En iyi işçiye ödül vererek üretkenliği arttırmak.

EĞİTİM FAALİYETLERİ

Mayıs 1977 Tarihinden günümüze kadar olan süre içinde sendikalarımızla önceden plânlanmış seminer ve konferanslar yapılmış ve bu program 15.Ekim.1977 Tarihinde sona ermiştir.

Bu sürede yapılan başlıca faaliyetler şunlardır:

- Eskişehir Sümerbank Teksif işçileri için 3 günlük kadınlar semineri düzenlenmiş, bu seminere 350 bayan işçimiz katılmıştır.

- 13 Haziran'da başlayan 15.Temmuz'da sona eren Şeker-İş Sendikamızın 19 şubesinde birer günlük konferans düzenlenmiştir. "Sosyal Politika, İş Hukuku ve Türk-İş İlkeleri" konuları, Eğitim Büromuz Uzmanları ve Üniversitelerden çağrılan bilim adamlarıyla müşterek verilmiştir.

- 10/30.Haziran.1977 Tarihleri arasında Konfederasyonumuz Eğitim Müdürü Hidayet ALTINAKAR Kıbrıs Türk Federe Devletinde Türk-Sen'e bağlı işçilerin bulunduğu işyerlerinde seri konferanslar vermiştir. Yetki dönemlerinde özellikle Türk-Sen'i bölmeye yönelik çalışmaların yoğunlaşması üzerine düzenlenen bu program, işyeri temsilcisi ve üyelerimizin Türkiye de ve Kıbrıs'da sapık ideolojileri kendilerine bayrak yapanların faaliyetleri hakkında uyarılmaları ve Türk-Sen'de bütünleşmeleri konusunda son derece yararlı olmuştur.

- 18/22.Temmuz.1977 Tarihlerinde Şeker-İş Şube Sekreterleri ve 26Temmuz - 1 Ağustos tarihlerinde de Şube Malî Sekreterleri için Kızılcahamam'da AAFLI ile müşterek iki seminer düzenlenmiştir. Bu seminerlerde "İşçi-Politika, Sendika Parti İlişkileri" ile "Dünya Politikası içinde Türkiye ve Kıbrıs sorunu" ve Kooperatifçilik konuları işlenmiştir.

- 9/11.Ağustos.1977 Tarihlerinde Erzurum Demiryolları İşçileri Sendikası ile AAFLI Projesinden "Sendikal Sorunlar ve Kooperatifçilik" konulu yönetici ve temsilci semineri yapılmıştır.

- Aynı tarihlerde Malatya Sümerbank işçileri için Teksif'le müşterek bir konferans düzenlenmiştir. 3 günlük bu konferansa tüm grevdeki işçiler katılmıştır.

- Tezbüro-İş Sendikamızın önceden programlanmış seminer dizisinden olmak üzere;

  a- 20/22.Eylül.1977 Tarihlerinde Istanbul,

  b- 4/6 Ekim. 1977 Tarihlerinde Antalya,

  c- 11/13 Ekim 1977 Tarihlerinde İzmir,

  d- 15/17 Haziran 77 Tarihlerinde Trabzon'da

  "Sendikal Sorunlar ve Kooperatifçilik" seminerleri yapılmıştır.

- Bu süre içinde Eğitim Uzmanımız Dinç YAYLALIER Maden Federasyonunun Erzurum'da düzenlediği seminere katılmış, 11/12.Ekim.1977 Tarihlerindeki bu seminerde "Türk-İş İlkeleri ve Sendikacılık Hareketleri" konuları işlenmiştir.

- Teksif Sendikamızın son "Kadınlar Semineri" de 27 Eylül - 1 Ekim 1977 Tarihlerinde Aydın'da yapılmıştır.

Mart 1978 Sonuna kadar yapılacak çalışmaların programı hazırlanmış olup bağlı kuruluşlarımızla 1977 - 1978 Dönemi içinde yapacağımız çalışmaların ve genel ilkelerin tesbiti için, sendika ve federasyonlarımızın Eğitim Sekreterleri ve Eğitim Müdürleri toplantıya çağrılmış bulunmaktadır.

TEŞKİLÂTLANMA ÇALIŞMALARI

Bugün her sendikal konudan daha önde yer alması gerekli olan ve giderek büyük bir sorun teşkil edecek olan TEŞKİLATLANMA konusunda çalışmalarımızın yeterli olduğunu söylemek mümkün değildir.

Yeterli olduğunu söyleyebilecek kapsam ve nitelikte bir çalışma neden yapılamıyor?

İşte bu sorunun cevabı, Yönetim Kurulumuzda açılacak tartışma sırasında ortaya çıkacaktır.

Bu girişten sonra konuya geçmek istiyoruz.

Türk-İş Yönetim Kurulunun Değerli Üyeleri,

Türk-İş Topluluğunun Teşkilâtlar listesine bakıldığında 5 ilâ 6 teşkilât hariç hepsinin Teşkilatlanma ile ilgili problemleri olduğu görülecektir.

Bu bir gerçektir. Ancak bu gerçek karşısında Teşkilatlarımızın ne yaptığı önemlidir. Şimdi bu noktada;

Türk-İş Bölge Temsilcileri toplantısındaki tutanaklara beraberce bir göz gezdirelim...,

12/13 Ekim 1977 tarihlerinde Ankara'da yapılan ve Sekiz Bölge Temsilcisinin katıldığı bu iki günlük toplantıda şu hususlar dile getiriliyordu.

- Mahalli Teşkilâtlar ile Temsilciliklerimizin arasında gerekli irtibat yoktur.
- Mahalli Teşkilât yöneticileri arasındaki kişisel kırgınlıklar sebebiyle teşkilâtlar arasındaki sürtüşmeler çok zararlı olmaktadır.
- Bölge Temsilciliklerinde düzenlenen toplantılarda iştirak tam olmuyor.
- Bir teşkilât için çok önemli olan bir konu, diğer bir teşkilâtı neredeyse ilgilendirmiyor. Bütün gayretlere rağmen dayanışma sağlanamıyor.
- Mahallî teşkilâtlar, meselelerini temsilciliklere çok geç intikal ettirdiklerinde gerekli yardım yapılamıyor .

./..

- Sendikalarımız arasındaki sağ-sol görüş değerlendirmeleri yüzünden Teşkilâtımız arasındaki dirsek teması zayıflıyor. Bu gelişme tehlikelidir

- Teşkilatlar birbirlerine karşı olsun, Türk-İş Bölge Temsilcilikleri ne karşı olsun ilgisizdirler.

- Ortaya çıkan huzursuzlukların tek sebebi olarak Türk-İş'in gösterilmesi ve bütün olaylarda Türk-İş'in suçlanması alışkanlık haline getirilmiştir.

- Bütün bu olanlar, Türk-İş'in itibarını sarsmakta, resmî daireler ve idarecileri karşısında zayıflatılmasına sebep olmaktadır. Bu tehlikeli bir gidiştir.

TÜRK-İŞ BÖLGE TEMSİLCİLERİ TOPLANTISI'nda tespit edilen konular bunlardan ibaret değildir. Geniş kapsamlı bir gündem ile yapılan müzakerelerde ortaya konan mevzular ayrı ayrı ele almaya değer ağırlıktadı

TÜRK-İŞ Bölge Temsilcileri toplantısı aşağıdaki gündeme göre çalışmalarını sürdürmüştür.

1- Açılış ve Genel Konular Hakkında açıklama
2- Bölgelerdeki Durumun Tespiti
3- Teşkilâtlanma Çalışmaları
4- Kritik Durumdaki İşkolları
5- Diğer Konfederasyonların Faaliyetleri
6- Teşkilâtlanma konusunda öneriler
7- Bölgelerin eğitim ihtiyacı ve talepleri
8- İşkolu yetkilerinin yenilenmesinde alınacak tedbirler
9- TÜRK-İŞ Bölge Temsilciliği Yönetmeliği Hükümleri
10- Bölge Temsilcilikleri arası koordinasyon
11- 1978 yılı Teşkilâtlanma Programı
12- Kapanış

Gündemin ilk yarısı bir tam günde müzakere edildikten sonra şu hususlar tespit edilmiştir.

- TÜRK-İŞ Topluluğu Teşkilatlanma bakımından dar bir boğazdadır. Yöneticiler gayretli gözükmemektedir.

- Son zamanlarda MİSK ve HAK-İŞ bağlı bulundukları partilerin desteğiyle teşkilatlanmaya hız vermiş bulunmaktadır.

./..

Bu kuruluşlar daha çok TÜRK-İŞ bünyesinden bazı koparmalar yapmaktadır. Özellikle Ege Bölgesi ve Güney illerinde dikkati çeken faaliyetleri vardır.

- Bölge Çalışma Müdürlükleri ve Bazı Müessese Müdürlükleri MİSK ve HAK-İŞ'in teşkilatlanmasına açıkca destek olmaktadırlar.
- Bu durumlar dikkate alınarak mücadelenin ana hatları tespit edilmelidir.
- Teşkilâtlanma için gerekli para ayrılmalı ve program gereğince sarfedilmelidir.

Gündemin ikinci yarısındaki maddelerin müzakeresinden sonra'da şu hususlar tespit edilmiştir:

- Genel bir eğitim programı uygulanmalıdır. Ancak bugünkü eğitim noksanlığı yanında eğitim yanlışlığı da dikkate alınarak yeni bir program yapılmalıdır.
- Yetki prosedürlerinde, uyuşmazlıklarda teşkilatların ve temsilciliklerin hemen haberdar edilmesine özen gösterilmelidir. Her olayda TÜRK-İŞ Topluluğu zamanında bilgi sahibi edilerek ihtiyaç olan dayanışma sağlanmalıdır.
- TÜRK-İŞ İcra Kurulu ve Yönetim Kurulu Üyelerinin Bölgelere daha sık uğramaları ve gelen yetkilinin mahalli sendikacılarla toplantı yapması TÜRK-İŞ çalışmaları hakkında bilgi vermesi temin edilmelidir.
- Haberleşmenin daha iyi sağlanması için bir yayın organının zaman geçirmeden çıkarılması sağlanmalıdır.

Bölge Temsilcilikleri çalışmalarında koordinasyonun sağlanması üzeüzerinde de durulmuş ve müzakereler sonunda, Bölge Temsilcilikleri İnterlandında aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır.

M A L T R A P O R

1.6.1977
30.9.1977

Sayın Yönetim Kurulu Üyeleri;

Genel Kurulumuzdan bu yana geçen 19 Aylık hesap durumunu bilgilerinize sunuyoruz.

Onbirinci dönem başlangıcı 1 Mart 1976 ile 30.9.1977 tarihlerini kapsayan bu rapor muhasebe hesap planımıza göre tüm işlemleri kapsayacak şekilde hazırlanmıştır.

Gerek rapora açıklık getirmek gerekse tetkik kolaylığı sağlamak bakımından gelir ve gider kalemleri ayrı ayrı izah edilmiştir.

GELİRLER:

a-Aidatlar

Türk-İş hizmetlerinin yerine getirilmesi için tek ana kaynak aidat gelirleridir. Son genel kurulumuzda aidatlar. 2.-TL.ye çıkarılmış ve yapılacak hizmetler buna göre planlanmıştır. Tahmini Bütçe ile ongörülen aidat gelirleri ile fiili aidat tahsilleri arasında büyük farklılıklar bulunmaktadır. Aidatı ödenen üye sayısı 1.350.000 rakkamını bulmamıştır.

Daha önceki raporlarımızda da belirttiğimiz gibi aidatların gerçek üye sayısı üzerinden tahsili ile aksaklıkların giderilmesi bakımından Çek-Off Sistemine gidilmesi gereklidir. 31.5.1977 tarihli yönetim kuruluna sunulan mali raporda açıklanan ilk uygulama ile ilgili Teşkilâtımızdan istenilen malûmat henüz cevaplandırılmamıştır.

Türk-İş bir hizmet müessesesidir. Maalesef tüm fiatların olduğu gibi hizmetlerinde maliyetleri günden güne artmaktadır. Hizmeti gereği gibi sunabilmek içinde, öngörülen mali imkânlarda bir aksaklık bulunmaması, düzenli işler bir aidat müessesesinin varlığı gereklidir. II. Dönemde yapılması planlanan hizmetlerin tamamı olmasa da büyük bir kısmının yerine getirilmesi ancak aidatların düzenli olması ve gerçek üye sayısı üzerinden yatırılması ile mümkün olacaktır.

İlgili Ay	Fiilen tahsiledilen Aidat
1976 - Mart	.894.292.50
1976 - Nisan	1.482.900.-
1976 - Mayıs	892.140.-

./..

1976 -	Haziran	1.632.075.-
1976 -	Temmuz	1.556.660.-
1976 -	Ağustos	1.676.170.-
1976 -	Eylül	1.347.360.-
1976 -	Ekim	434.140.-
1976 -	Kasım	1.419.080.-
1976 -	Aralık	581.250.74
1977 -	Ocak	2.117.000.-
1977 -	Şubat	846.064.-
1977 -	Mart	1.729.529.15
1977 -	Nisan	988.871.26
1977 -	Mayıs	824.440.-
1977 -	Haziran	1.680.144.-
1977 -	Temmuz	1.059.800.-
1977 -	Ağustos	903.500.-
1977 -	Eylül	1.345.260.-
		23.410.676.65

II. Dönem Tahmini Bütçemizde 2.700.000.-TL. olarak tesbiti yapılmış olan aylık aidat gelirimiz bu rakkamı bulmamıştır. Aidat gelirleri tahmini bütçe ile olduğu kadar aylar itibariyle de büyük farklılıklar göstermiştir.

Bu bakımdan Türk-İş'e parasal rahatlık sağlıyacak tedbirlerin alınmasında sonsuz yararlar görmekteyiz.

30 Eylül 1977 tarihi itibariyle aidat ödeme cetveli aşağıya çıkarılmıştır.

./..

SENDİKANIN ADI	10.DÖNEM İÇİN ÖDEDİĞİ	II.DÖNEM İÇİN ÖDEDİĞİ	TOPLAM	EYLÜL 977SONU AİDAT BORCU
Ağaç-İş Sendikası	2.125.-	285.000.-	287.125.-	-
Ar-İş "	-.-	-.-	-.-	19 Ay
Basın-İş "	22.000.-	75.600.-	97.600.-	1 Ay
Çimse-İş "	-.-	657.000.-	657.000.-	2 Ay
Deri-İş "	10.200.-	147.900.-	158.100.-	4 Ay
Dok Gemi-İş "	-.-	233.220.-	233.220.-	2 Ay
Hava-İş "	-.-	180.000.-	180.000.-	1 Ay
Haber-İş "	21.500.-	-.-	21.500.-	19 Ay
Kauçuk-İş "	50.000.-	33.600.-	83.600.-	11 Ay
Koop-İş "	-.-	174.310.-	174.310.-	-
Kristal-İş "	-.-	136.00.-	136.000.-	1 Ay
Likat-İş "	425.-	216.360.-	216.785.-	1 Ay
Petrol-İş "	-.-	980.000.-	980.000.-	1 Ay
Sağlık-İş "	55.000.-	534.450.-	589.450.-	-
Selüloz-İş "	93.987.50	280.000.-	373.987.50	5 Ay
Su-İş "	-.-	120.576.-	120.576.-	7 Ay
Şeker-İş "	-.-	768.000.-	768.000.-	-
Tarım-İş "	-.-	1.016.000.-	1.016.000.-	1 Ay
Tek Gıda-İş "	-.-	4.660.000.-	4.660.000.-	2 Ay
Teksif "	-.-	2.440.000.-	2.440.000.-	4 Ay
Tezbüro-İş "	-.-	210.000.-	210.000.-	5 Ay
Türk Harb-İş "	-.-	1.159.200.-	1.159.200.-	1 Ay
Türk Metal "	-.-	1.550.000.-	1.550.000.-	3 Ay
Türk-Sen	-.-			
Tümtis "	11.925.-	-.-	11.925.-	19 Ay
TGS. "	17.425.-	52.000.-	69.425.-	6 Ay
BİF Federasyonu	70.000.-	-.-	70.000.-	19 Ay
DYF-İŞ "	-.-	963.200.-	963.200.-	3 Ay
Maden "	223.657.70	3.041.085.45	3.264.743.15	3 Ay
Tes-İş "	-.-	748.000.-	748.000.-	2 Ay
Ulaş-İş "	-.-	294.000.-	294.000.-	5 Ay
Yol-İş "	-.-	1.233.000.-	1.233.000.-	1 Ay
Gıs-İş Sendikası	382.925.-	-.-	382.925.-	10 Ay
Genel-İş "	133.330.-	-.-	133.330.-	
Oleyis "	127.675.-	-.-	127.675.-	21 Ay
TOPLAM...	1.222.175.20	22.188.501.45	23.410.676.65	

./..

Yukarıdaki aidat cetvelinin tanziminden sonra 1-30 Ekim 1977 tarihleri arasında yapılan aidat tahsilatlarını gösterir cetvelde ayrıca rapor ekleri dışında sunulmuştur.

DAYANIŞMA FONU

1973 yılında uygulamaya başlanan dayanışma fonu hesabı aidatlar hesabında olduğu gibi düzenli işlememiştir.. Arzulanmadığı halde aidatların zamanında ve gerçek üye sayısı üzerinden yatırılmaması neticesi mali sıkışıklığa düşülmüş hizmetlerin aksamaması bakımından dayanışma fonu hesabı Türk-İş hizmetlerinin görülmesinde kullanılmıştır. Teşkilâtımızında bu Fona borçlarını biran önce ödemeleri gerekmektedir. Türk-İş olarak bu fonun maksadına kullanılmasına diğer hizmetler için kullanılmamasından yanayız. İmkânlarımızın el verdiği ölçüde bu fon en kısa zamanda banka hesabında bloke edilecektir; bu cümleden olarak dayanışma fonu hesabına son yönetim kurulu toplantımızdan bu yana 200.000.-TL. yatırılmıştır. İleride dayanışma fonu için toplanmış olan fonun tamamı hesapta bloke edilmiş olacaktır.

Bu fona 30.9.1977 tarihine kadar üye Kuruluşlarımızın yatırdığı miktarlar aşağıya cetvel olarak çıkarılmıştır.

./..

SENDİKANIN ADI	1973	1974	1975	1976	1977	TOPLAM
Ağaç-İş Sendikası	6.000.-	6.000.-	6.000.-	15.000.-	15.000.-	48.000.-
Ar-İş "	505.-	505.-	-.-	-.-	-.-	1.010.-
Basın-İş "	2.100.-	2.100.-	2.100.-	4.200.-	-.-	10.500.-
Çimse-İş "	15.000.-	15.000.-	-.-	-.-	-.-	30.000.-
Deri-İş "	-.-	-.-	-.-	-.-	-.-	-.-
Dok Gemi-İş "	6.660.-	6.666.-	6.660.-	13.320.-	-.-	33.306.-
Hava-İş "	4.167.-	2.989.58	4.500.-	-.-	-.-	11.656.58
Haber-İş "	-.-	-.-	-.-	-.-	-.-	-.-
Kauçuk-İş "	-.-	-.-	-.-	-.-	-.-	-.-
Koop-İş "	4.300.-	4.000.-	4.000.-	8.862.-	-.-	21.162.-
Kristal-İş "	4.000.-	4.000.-	4.000.-	8.000.-	-.-	20.000.-
Likat-İş "	6.000.-	6.000.-	6.000.-	12.020.-	-.-	30.020.-
Petrol-İş "	19.500.-	19.500.-	-.-	-.-	-.-	39.000.-
Sağlık-İş "	11.400.-	11.400.-	11.400.-	26.050.-	-.-	60.250.-
Sellüloz-İş "	9.000.-	9.000.-	9.000.-	20.000.-	-.-	47.000.-
Su-İş "	5.024.-	5.024.-	-.-	-.-	-.-	10.048.-
Şeker-İş "	12.550.-	13.100.-	13.100.-	32.000.-	36.000.-	106.750.-
Tarım-İş "	-.-	-.-	-.-	-.-	-.-	-.-
Tek Gıda-İş "	-.-	-.-	-.-	-.-	-.-	-.-
Teksif "	80.000.-	80.000.-	80.000.-	160.000.-	-.-	400.000.-
Tez Büro-İş "	4.770.-	4.770.-	-.-	-.-	-.-	9.540.-
Türk Harp-İş "	-.-	-.-	-.-	-.-	-.-	-.-
Türk Metal "	30.100.-	30.100.-	-.-	-.-	-.-	60.200.-
Türk-Sen "	-.-	-.-	-.-	-.-	-.-	-.-
Tümtis "	-.-	-.-	-.-	-.-	-.-	-.-
TGS "	2.000.-	-.-	-.-	-.-	-.-	2.000.-
BİF Federasyonu	-.-	-.-	-.-	-.-	-.-	-.-
DYF-İŞ "	-.-	-.-	-.-	-.-	-.-	-.-
Maden "	26.843.-	20.423.75	-.-	-.-	-.-	47.266.75
Tes-İş "	33.000.-	22.000.-	44.000.-	44.000.-	-.-	143.000.-
Ulaş-İş "	10.500.-	10.500.-	-.-	-.-	-.-	21.000.-
Yol-İş "	34.250.-	34.250.-	-.-	-.-	-.-	68.500.-
TOPLAM ...	327.669.-	307.328.33	190.760.-	343.452.-	51.000.-	1.220.209.33
Ges-İş Sendikası	10.000.-	12.075.-	-.-	-.-	-.-	22.075.-
Oleyis "	3.010.-	3.010.-	-.-	-.-	-.-	6.020.-
Genel-İş "	26.666.-	-.-	-.-	-.-	-.-	26.666.-
	367.345.-	322.413.33	190.760.-	343.452.-	51.000.-	1.274.970.33
Kooperatifçilik Fonu						50.100.-
GENEL TOPLAM.....						1.325.070.33

TÜRK-İŞ
Bilgi Merkezi

DİĞER GELİRLER

TEBERRULAR

Üye Kuruluşlarımızın katkısı ile görülen hizmetlerin ifası için tahsil edilen paralar bu hesap gurubu içerisinde muhasebeleştirilmekte olup,

Devre içinde;

Merhum Seyfettin ERKOL'un cenaze masrafı için	40.141.50
Cep Kılavuzu baskı bedeli için	70.000.-
Demirsoy Eğitim Sitesi İnşaatı için	200.000.-
Yabancı Konuklar ağırlanma giderleri için	2.000.-
Demirbaş alımı için	25.000.-
Hediyelik eşyaların izdeğer üzerinden D.baş kaydı	29.-
Şeker-İş Sendikası'nın Son Yönetim Kurulu Kararı gereğince üye başına 10.-TL. teberrusu	180.000.-
	517.170,50₺

alınmış, karşılığında

Seyfettin Erkol cenazesine	55.680.-
Cep kılavuzu baskısına	69.500.-
Toplam....	125.180.-₺

sarf edilmiştir. Ayrıca Demirsoy Eğitim Sitesi için alınan 200.000.-TL. site hesabına intikal ettirilmiştir.

Ayrıca Bursa Bölge Temsilciliğimize demirbaş alım için Bursa Yol-İş Sendikası adına 10.000.-TL. lik tahsil fişi ile teberru kaydedilmiş, bilâhere bu işlem iptâl edilerek teberrular hesabına borç kaydedilmiştir.

KİRA GELİRLERİ

Toplantı Salonu ve Galeriden	79.650.-
Pasaj Dükkanlarından	374.550.-
3 Kat Kirasından	250.000.-
TOPLAM...	704.200.-₺

Merkez binasının kiraya verilen hususlarından kira geliri elde edilmiş olup, Bu miktardan 2000.-TL. Salon kira iadesi yapılmıştır.

PROJE GELİRLERİ

Dış İlişkiler Bürosu ile Araştırma ve Dokümantasyon merkezinin büro, personel ücretleri, kooperatifçilik ve diğer çalışmalarının giderleri karşılığı olarak proje fonundan rapor tarihi itibariyle 1.889.408.43 ₺. alınmıştır. Yine bu fondan Mobil Klinik Otolarının alım vergilerini karşılamak amacı ile Mayıs 1977 istikakından tenzil edilmek suretiyle

./..

40.000.-TL. ödeme yapılmıştır. Bakiyesi ise proje giderleri gurubunda Türk-İş imkânları ile müştereken sarf edilmiştir. Bu sarflarla ilgili olarak açıklama proje giderleri bölümünde belirtilmiştir.

FAİZ GELİRLERİ

Banka mevduatımıza bu güne kadar tahakkuk eden faiz miktarı 6.255.45 TL. dir.

MUHTELİF GELİRLER

Yukarıda izahı yapılan gelir kalemleri dışında sağlanan gelirlerle, 10.Genel Kurul için Tekel'e yaptırılan eşantı'yonların bedeli olarak tahsil edilen gelirler toplamı 321.292.90 TL. olup, aynı guruptan Tekel Eşantiyonları için 272.112.87 TL. ödeme yapılmıştır.

BÖLGELER CARİ HESABI

Yurt içindeki 8 Bölge Temsilciliğimiz ile Almanya'da bulunan Avrupa İrtibat Büromuza masraf avansı olarak gönderilen paralarla, avans karşılığı gönderilen sarfların kaydedildiği hesaptır.

30.9.1977 Tarihi itibariyle 5 Bölgenize gönderilen masraf avansları aşağıda gösterilmiştir.

Almanya Bölge Temsilciliği	226.237.58
İstanbul " "	5.469.49
Adana Bölge "	47.794.75
Sivas Bölge "	34.000.-
Diyarbakır "	1.776.15
Toplam.....	315.277.97

Eylül 1977 ayı sarf karşılıkları ile masraf avansları rapor tarihinde gönderilmemiş olduğundan

Eskişehir Bölge Temsilciliği	.590.30 ₺
İzmir " "	6.508.40 ₺
Samsun " "	92.92 ₺
Bursa " "	240.- ₺
Toplam...	7.431.62 ₺.

./..

Bölge Temsilcilikleri alacaklı bulunmaktadır. Ay içerisinde alacakları ile masraf avansları gönderilecektir. Adana ve Sivas Temsilciliklerine demirbaş alımı için avans Limitinden fazla olarak üzerlerinde demirbaş avansı bulunmaktadır.

Almanya Bölge Temsilciliğimizin sarfları ise Merkez Bankası onayından sonra hesaba alındığından avans hesabında gerekli kayıtlar bilâhare yapılacaktır.

MUVAKKAT HESAPLAR

a) Alacaklılar

Aidat müessesesinin düzenli işlememesi nedeniyle teşkilâtımızdan arzu edilmediği halde hizmetlerin görülmesi için borç para alınması cihetine gidilmektedir. II dönem açılış bilançosuna göre borçlarımızda azalma görülmesine rağmen uzun vadeli borçlarımızın da bulunması dolayısiyle bu hesap ancak SSK arsa borcumuzun tamamen ödenmesi ile kapatılabilinecektir. Alacaklılar listesi aşağıya çıkarılmıştır.

SSK Arsa Borcu	732.693.-
Tekgıda-İş Sendikası	10.000.-
Tümtis Sendikası	150.000.-
Ankara EGO Tes-İş	130.000.-
Sağlık-İş Sendikası	125.962.35
Deri-İş Sendikası	2.083.68
Toplam...	1.150.739.03

Deri-İş Sendikası alacağı olan 2.083.68 ₺. rapor tanzim tarihine kadar Deri-İş Sendikasına gönderilmiş ve bu borç kapatılmıştır.

Yine bu hesap gurubu içerisinde kiraya verilen dükkanlardan alınan 3.014.-TL. Teminatda yer almaktadır.

b) Borçlular Hesabı

Teşkilâtımıza, Akşam Gazetesi alacaklılarına, Basın-İş Sendikasına Haber-İş Sendikasına ve Demirsoy Eğitim Sitesine yapılan ödemeler

./..

dolayısiyle bu hesapta 11. Dönem başına göre artışlar olmuştur. Alacaklarımızın süratle tasfiyesi hedefimizdir.

Rapor tarihi itibariyle 2.878.731.19 TL. alacağımız bulunmaktadır.

c) Depozitolar

Merkez ve Bölge Temsilciliklerimizin Su, Elektrik ve Havagazı gibi belediyelere yatırılan depozitoların takip edildiği bu hesapta 13.334.78 TL. bulunmaktadır.

d) Tasarruf Bonoları

Geçmiş yıllara ait olup henüz itfa müddeti gelmeyen 180.-TL.lik tasarruf bonosu bu hesapta takip edilmektedir.

e) Takipteki Senetler

Ges-İş Sendikasından olan aidat alacağımıza karşılık Sendikanın Adana da bulunan binasına konulan 405.000.-TL. haczin takip edildiği bu hesap binanın satışı ile tasfiye edilecektir.

f) Ücret Avansları

İcra Kurulu Kıdem Tazminatı ve personele verilen ücret avansları ile seyahat avansları bu hesapta takip edilmekte olup, rapor tarihi itibariyle 578.154.39 TL. bakiye bulunmaktadır.

g) Emanet paralar hesabı

Merkez ve Bölge Temsilciliklerinde çalışanların ücretlerinden yapılan ve süresi içinde yatırılan kanuni tevkifatların takip edildiği hesap gurubudur. Bu tevkifatlar;

Ödenecek Vergiler	195.667.66
Mali Denge Vergisi	18.903.25
Ödenecek SSK Primleri	136.807.55
Ödenecek Sendika Aidatları	12.120.-
Ödenecek İcra Kesintileri	3.145.-
Ödenecek Damga Vergileri	4.126.-
Toplam	370.769.46 TL. dir.

./..

GİDERLER

ÜCRETLER

19 Aylık süre içerisinde Ücretler Faslından yapılan ödemeler şu şekildedir.

Merkez Ücretleri	8.184.728.71
Almanya Bölge Ücreti	457.766.03
İstanbul Bölge Ücretleri	749.912.40
Eskişehir " "	474.821.55
İzmir " "	647.196.25
Adana " "	652.601.26
Sivas " "	598.783.20
Samsun " "	782.170.40
Diyarbakır " "	774.813.42
Proje Ücretleri	2.056.061.13
Toplam...	15.378.853.85
Ödenen Kıdem Tazminatları (13 Kişi)	1.907.855.09
Ödenen İhbar Tazminatları	113.882.50
ÜCRETLER TOPLAMI...	17.400.591.44

MERKEZ GİDERLERİ

Genel Merkez hizmetlerinin görülmesi ile ilgili yapılan giderler muhasebe hesap planına göre aşağıya çıkarılmıştır.

1- PTT GİDERLERİ 279.267.57

Mektup, Havale; telefon, koli giderleri olarak;

a- Telefon giderleri	198.210.38
b- Posta giderleri	66.844.17
c- Telgraf giderleri	13.163.02
d- Posta Reklam giderleri	1.050.-
Toplam...	279.267.57 TL.dir.

./..

2- KIRTASİYE- NEŞRİYAT GİDERİ 436.685.89

Merkez Bürolarının Kırtasiye, Teksir, Baskı v.s. sarfları;

a- Gazete dergi abonesi	100.046.71
b- Evrak-Baskı gideri	87.627.-
c- Kitap ve Cilt Gideri	65.635.-
d- Teksir giderleri	75.956.13
e- Fotokopi gideri	6.220.-
f- Büro Kırtasiye gideri	101.201.05
Toplam...	436.685.89 TL. dir.

3- VASITA GİDERLERİ 511.950.73

Merkez araçlarının benzin bakım, tamir, parça vergi ve Sigorta giderleri;

a- Benzin giderleri	165.750.14
b- Bakım ve Park Gideri	51.813.96
c- Tamir Onarım gideri	92.088.90
d- Parça ve Malzeme giderleri	76.787.65
e- Vergi ve Sigorta giderleri	101.701.33
f- Dolmuş-taksi giderleri	23.468.75
g- Trafik Ceza gideri	340.-
Toplam...	511.950.73 TL.dir.

4- BİNA GİDERLERİ 1.171.645.29

Genel Merkez binası ile ilgili olarak yapılan sarflar;

a- Bina Temizlik giderleri	111.158.60
b- Elektrik su gideri	141.787.04
c- Yakıt giderleri	215.991.36
d- Bina bakım gideri	75.130.20
e- Tamir Onarım gideri	78.354.75
f- Vergi Sigorta gideri	549.223.34
Toplam...	1.171.645.29 TL.dir.

./..

5- İKRAM GİDERLERİ 557.372.45

İcra Kurulunun toplantı ve ziyaretlerinde misafirlerine sunulan çay, kahve,meşrubat vs. giderleri ile yabancı konuklara yapılan İkram ve ağırlama giderleri bu fasılda gösterilmiştir. Ayrıca Beynelminel kuruluşlara gönderilen hediyelik eşya giderleri de aynı gurup içinde yer almaktadır.

a- İcra Kurulu İkram giderleri	110.900.42
b- Konuklar ikram gideri	358.668.03
c- Çiçek ve çelenk gideri	38.814.-
d- Şilt plaket giderleri	3.300.-
e- Bayrak, flema rozet giderleri	35.000.-
f- Müteferrik ikram giderleri	10.690.-
Toplam...	557.372.45 TL.

6- EĞİTİM GİDERLERİ 204.849.49

Eğitim giderleri mahalli kuruluşlarca karşılanmaktadır. Bu fon için Türk-İş tarafından ödenen;

a- Kursiyer gideri	59.468.75
b- Eğitmen ücreti	7.642.21
c- Eğitmen yolluğu	4.117.14
d- Yönetmen yolluğu	740.39
e- Ders malzemesi	6.500.-
f- Tahsil yardımları	4.500.-
g- Salon giderleri	5.000.-
h- Kitap baskı giderleri	116.881.-
Toplam...	204.849.49 TL.dir.

7- SOSYAL YARDIMLAR 234.356.63

Toplu iş sözleşmesi gereğince personele verilen doğum, ölüm, elbise paraları ile muhtaç durumda olan işçilere yapılan yol ve tedavi giderleri, Kamu yararına çalışan kuruluşlara yapılan yardımlar ile, Kıbrıstta tedavi imkânı olmayan

./..

ve Türk-Sen kanalı ile Türkiye'ye gönderilen hastaların tedavi ve yatak ücretleri olarak bu fondan yapılan ödemeler;

a- Toplu sözleşme yardımları	139.600.-
b- Hasta tedavi ve yol "	42.481.63
c- Kuruluşlara yardımlar	52.275.-
Toplam...	234.356.63 TL.dir.

8- ÖDENEN AİDATLAR 843.440.57

ICFTU	1976	yılı	Aidatı 293.760.-
TUAC	1977	"	" 29.041.95
ARO	1976	"	" 40.800.-
ARO	1977	"	" 44.625.-
MPM	1975	"	" 172.206.-
MPM	1976	"	" 263.007.62
		Toplam...	843.440.57 TL.

yukarıda ödenen bu aidatlar dışında ICFTU 1977 yılı aidatı henüz ödenmemiştir.

9- KONGRE GİDERLERİ 818.154.55

Türk-İş 10.Genel Kurul toplantısı ile ilgili olarak aşağıdaki sarflar yapılmıştır.

a- Baskı giderleri	549.394.54
b- Salon "	14.025.-
c- Çanta "	82.500.-
d- Yabancı Konuk giderleri	100.817.95
e- Görevli giderleri	30.603.60
f- Yolluk "	2.741.26
g- Fotograf, şilt, rozet kart elektrik vasıta ve kırtasiye giderleri	38.072.20
Toplam...	818.154.55

./..

10- MÜTEFERRİK GİDERLER 136.165.22

Yukarıda açıklanan gider kalemleri dışında yapılan harcamalar ise;

a- Noter giderleri	1.066.60
b- Pul "	4.357.75
c- Malzeme bakım giderleri	1.140.-
d- Demirbaş tamiri	8.127.25
e- Hammaliye giderleri	5.600.-
f- Bant Zabıt "	4.025.-
g- Mahkeme "	55.728.25
h- Demirbaş terkin "	18.500.-
ı- Muhtelif giderler	37.620.37
Toplam...	136.165.22 TL.dir.

BÖLGE GİDERLERİ

Yurdun tümünü kapsayacak şekilde 8 Bölgede faaliyet gösteren bölge temsilciliklerimizin sarfları ücretler hariç olmak üzere aşağıya çıkarılmıştır.

Almanya Bölge Temsilcilik Giderleri; 408.091.34

Almanya yolluk giderleri	175.066,72
" PTT yolluk giderleri	70.903,59
" Kira ve İştirak gid.	73.386,74
" Elektrik Su giderleri	6.938,09
" Bina Tamir Onarım "	15.838,44
" Neşriyat "	6.865.25
" Kırtasiye-Teksir "	3.283,51
" Benzin Bakım "	22.989.11
" Diğer giderler "	32.818.89
Toplam...	408.091.34 TL.

./..

İSTANBUL I.BÖLGE TEMSİLCİLİĞİ GİDERLERİ 245.090.95

İstanbul	Yolluk Giderleri	18.720.30
"	PTT "	38.799.75
"	Kira İştirak "	53.603.28
"	Elektrik-Su "	9.141.72
"	Tamir Onarım "	21.399.75
"	Baskı-Evrak "	11.714.-
"	Kırtasiye-Teksir "	5.501,25
"	Benzin Bakım "	21.652,95
"	Tamir Parça "	37.595,-
"	Diğer giderler	26.962,95
	Toplam...	245,090.95 TL.

ESKİŞEHİR II.BÖLGE TEMSİLCİLİĞİ GİDERLERİ 78.039.06

Eskişehir	Yolluk Giderleri	9.652.02
"	PTT "	10.985.60
"	Kira-İştirak"	7.403,68
"	Elektrik-Su "	1.739,58
"	Tamir Onarım"	9.404.75
"	Baskı Evrak "	4.498.25
"	Kırtasiye Teksir "	3.202.50
"	Benzin Bakım "	16.946.38
"	Tamir, Parça "	9.296.05
"	Diğer giderler	4.910.25
	Toplam...	78.039.06 TL.

İZMİR III.BÖLGE TEMSİLCİLİĞİ GİDERLERİ 131.239.88

İzmir	Yolluk Giderleri	11.957.62
"	PTT "	31.692.15
"	Kira İştirak"	4.500.-
"	Elektrik-Su "	3.896.81
"	Tamir Onarım"	24.121.50
"	Neşriyat Evrak "	7.618.-
"	Kırtasiye-Teksir "	5.950.-

./..

İzmir Benzin Bakım Giderleri	16.214.25
" Tamır Onarım "	4.536.80
" Diğer Giderleri	20.752.75
Toplam	131.239.88 TL.

ADANA IV.BÖLGE TEMSİLCİLİK GİDERLERİ 137.442.26

Adana Yolluk giderleri	36.523.77
" PTT "	23.154.45
" Kira-İştirak "	6.600.-
" Elektrik-Su "	1.230.80
" Tamir Onarım "	1.493.75
" Neşriyat Evrak "	2.520.-
" Kırtasiye-Teksir "	300.-
" Benzin Bakım "	14.599.04
" Tamir Parça "	43.530.25
" Diğer giderler "	7.490.20
Toplam...	137.442.26 TL.

SİVAS V.BÖLGE TEMSİLCİLİĞİ GİDERLERİ 156.954.24

Sivas Yolluk Giderleri	54.515.83
" PTT giderleri	17.543.40
" Kira İştirak giderleri	28.056.16
" Elektrik Su giderleri	226.-
" Neşriyat Evrak giderleri	5.720.75
" Kırtasiye-Teksir gider.	2.545.-
" Benzin-Bakım giderleri	22.007.50
" Tamir Onarım giderleri	22.368.10
" Diğer giderler	3.971.50
Toplam...	156.954.24 TL.

./..

SAMSUN VI. BÖLGE TEMSİLCİLİĞİ GİDERLERİ 160.243.91

Samsun Yolluk Giderleri	21.971.75
" PTT "	19.266.32
" Kira Iştirakı "	33.744.25
" Elektrik Su "	7.398.64
" Tamir Onarım "	2.799.-
" Neşriyat Evrak"	2.962.50
" Kırtasiye Teksir "	4.765.50
" Benzin Bakım "	31.238.50
" Tamir Parça "	23.708.85
" Diğer giderler	12.388.60
Toplam	160.243.91 TL.

DİYARBAKIR VII.BÖLGE TEMSİLCİLİĞİ GİDERLERİ 206.184.78

Diyarbakır Yolluk Giderleri	46.907.57
" PTT giderleri	23.046.48
" Kira-İştirak "	62.346.-
" Elektrik Su "	5.462.-
" Tamir Onarım "	1.040.-
" Neşriyat Evrak "	4.782.-
" Kırtasiye Teksir "	2.642.25
" Benzin Bakım "	19.971.50
" Tamir Parça "	34.980.98
" Diğer giderler	5.006.-
Toplam...	206.184.78 TL.

BURSA VIII.BÖLGE TEMSİLCİLİĞİ GİDERLERİ 117.487.69

Bursa Yolluk Giderleri	7.844.19
" PTT "	2.058.25
" Kira-İştirak "	61.100.-
" Elektrik Su "	1.296.50
" Tamir Onarım "	20.583.25
" Neşriyat Evrak "	3.897.-
" Kırtasiye Teksir "	2.843.75
" Vasıta Giderleri	5.771.50
" Diğer giderler	12.093.25
Toplam...	117.487.69 TL.

./..

YOLLUK GİDERLERİ

Yönetim, Onur, Denetim ve İcra Kurulları ile personel ve görevli yurt içi ve yurt dışı seyahatleri için ödenen yolluklar bu hesap gurubu içerisinde yer almaktadır. Devre içinde bu guruptan yapılan yolluk ödemeleri;

Yönetim Kurulu	Yolluk	Giderleri	17.744.61
Denetim	"	"	46.350.76
Onur	"	"	1.968.05
İcra Kurulu	"	"	75.543.99
Personel	"	"	159.768.75
Görevli	"	"	5.354.80
Dış Seyahat	"	"	314.384.20
	Toplam ...		621.115.22 TL.dir.

PROJE GİDERLERİ

Dış İlişkiler, Araştırma ve Dökümantasyon merkezi çalışmaları ve Uluslararası kuruluşlarla yapılan müşterek çalışmalar için ücretler dışında yapılan sarflar;

Yolluk giderleri	1.422.12
PTT "	1.560.-
Neşriyat Evrak giderleri	330.665.-
Kırtasiye giderleri	42.800.25
Diğer giderler	5.100.-
Toplam ...	381.547.37 TL.dir.

DEMİRBAŞ GİDERLERİ

II.Döneme 3.332.609.11 TL. olarak intikal eden demirbaş kıymetlerine 300.642.23 TL. ilâvesi ile 3.635.751.34 TL.ye yükselmiştir.

./..

SABİT TESİSLER HESABI

II. Döneme 9.215.459.17 TL.lik kıymetle intikal eden sabit kıymetlere SSK'na ödenen 32.366 TL. taksit faizi ilâve edilmek suretiyle bu miktar 9.247.825.17 TL. olmuştur.

İŞTİRAKLER HESABI

Konut ve İnşaat mevzuları geliştirme Anonim Şirketine iştirak payı olarak 100.000.-TL. ile iştirakte bulunulmuştur.

YARDIM HESAPLARI

a- Ulusal İhtiyaçlar Yardım Fonu:

Rapor tarihi itibariyle bu fon için banka hesaplarına gönderilen yardımlarla, hesaba tahakkuk eden faiz ve isabet eden ikramiyeler dahil olmak üzere bloke edildikleri Banka hesapları ve miktarları aşağıya çıkarılmıştır.

Vakıflar Bankası Yenişehir Şubesi 13200 no.lu hesapta	4.131.128.92
Vakıflar Bankası Yş.Şb. 8525 Hs.	32.756.440.-
Öğretmenler B.Merkez Şb. 600620 Hs.	10.900.017.-
İş Bankası Yenişehir Şub. 40977 Hs.	10.433.972.60
Toplam....	58.221.558.52 TL.

b- Lice Deprem Yardım Hesabı:

6 Eylül 1975 tarihinde Licede meydana gelen deprem felaketi nedeniyle teşkilâtımızdan toplanan yardımlarla Licede Temel Sanat Okulu yaptırılması hususunda karar verilmişti.

Toplanan yardımlar, Okul inşaatına geçilmesi ile verilen karar doğrultusunda mahalline intikal ettirilecektir.

31.5.1977 tarihli Yönetim Kuruluna sunulan mali raporumuzdan bu yana Türk Metal Sendikamızın banka hesabına intikal ettirdiği 686.308.10 TL. ile birlikte Vakıflar Bankası Yenişehir Şubesi 13300 no.lu hesapta bloke edilen yardım miktarı 2.209.476.65 TL.ye ulaşmıştır.

./..

Bu miktardan raporumuz nedeniyle hesaplarımızın kapatıldığı 30.9.977 tarihinden sonra 1.603.168.55 TL. Okul İnşaatında kullanılmak üzere Emlak Kredi Bankası Diyarbakır Şubesi 14 No.lu İmar ve İskân Bakanlığı I.Bölge Müdürlüğü hesabına gönderilmiştir.

S O N U Ç :

Sayın Yönetim Kurulu Üyeleri,

II.Dönemin 19 Aylık hesap hareketleri ve mali durum tetkiklerinize sunulmuştur. Mali imkanların elverdiği ölçüde hizmetlerin en iyi şekilde yapılmasına büyük çaba gösterilmiştir. Karşılaştığımız güçlükler aşılamayacak güçlükler değildir.

Aidatların tahsilinde ki, pürüzler halledildiği takdirde kadrolarımız takviye edilecek daha iyi hizmet sunma olanağı doğmuş olacaktır.

Sayın Yönetim Kurulumuzun alacağı etkin kararlarla daha iyi hizmet vermemize yardımcı olacağı inancındayız.

Saygılarımızla,

İCRA KURULU

30.9.1977 Tarihi İtibariyle
Defteri Kebir Mizanı

Kasa Hesabı	42.507.288.32	42.384.390.77	122.897.55	
Bankalar Hesa.	14.186.240.71	14.097.679.22	88.561.49	
Aidat Gelir.H.	- -	23.410.676.65	- -	23.410.676.65
Fonlar Hesabı	- -	1.325.070.33	- -	1.325.070.33
Gelirler He.	449.292.87	3.448.327.28	- -	2.999.034.41
Bölge.Cari He.	2.318.785.41	2.010.939.06	307.846.35.	- -
Muvakkat He.	8.116.061.96	4.994.414.63	4.278.986.36	1.157.339.03
Emanetler He.	5.771.206.47	6.141.975.93	-	370.769.46
Merkez Gider.	15.460.016.01	80.465.98	15.379.550.03	
Bölge Gider.	6.893.508.63	9.084.46	6.884.424.17	
Yolluk Gider.	621.115.22	370.-	620.745.22	
Proje Gider.	2.439.288.44	1.679.94	2.437.608.50	
Demirbaşlar He.	3.694.251.34	58.500.-	3.635.751.34	
Sabit Tesisler H.	9.247.825.17	- -	9.247.825.17	
Kongre Devir H.	100.000.-	13.841.306.30	100.000.-	13.841.306.30
Yardımlar Hesabı	71.250.455.47	71.250.455.47	60.512.035.17	60.512.035.17
	183.055.336.02	183.055.336.02	103.616.231.35	103.616.231.35

1.3.1976 - 30.9.1977 Gelir-Gider Durumu

GELİRLER		GİDERLER		
AİDAT GELİRLERİ	23.410.676.65	Merkez Ücretleri	8.224.090.03	
TEBERRULAR	527.170.50	Proje Ücretleri	2.057.741.07	
KİRA GELİRLERİ	704.200.-	İstanbul "	750.642.40	
PROJE GELİRLERİ	1.889.408.43	Eskişehir "	477.856.75	
FAİZ GELİRLERİ	6.255.45	İzmir "	647.196.25	
DİĞER GELİRLER	321.292.90	Adana "	655.067.90	
MERKEZ ÜCRETİ	39.361.32	Sivas "	601.199.50	
KIDEM TAZMİNATI	20.300.-	Samsun "	782.606.72	
BÖLGE ÜCRETLERİ	9.084.46	Diyarbakır "	774.813.42	
YOLLUK GELİRİ	370.-	Bursa "	105.585.45	
PROJE ÜCRET GELİRİ	1.679.94	Av.Büro "	457.766.03	
OTO HASAR TZM	1.545.-	ÜCRET GİDERLERİ		15.534.565.5
ELEKTRİK TAHSİLATI	17.259.66	TAZMİNATLAR		2.042.037.5
AĞIRLAMA İŞTİRAKİ	2.000.-			
		PTT Giderleri	279.267.57	
		Kırtasiye "	436.685.89	
		Vasıta "	511.950.73	
		Bina "	1.171.645.29	
		İkram "	557.372.45	
		Eğitim-Seminer	204.849.49	
		Sos.Yardım "	234.356.63	
		Ödenen Aidat	843.440.57	
		Kongre gideri	818.154.55	
		Müteferrik gider	136.165.22	
		MERKEZ GİDERLERİ		5.193.888.39
		İstanbul giderleri	245.090.95	
		Eskişehir "	78.039.06	
		İzmir "	131.239.88	
		Adana "	137.442.26	
		Sivas "	156.954.34	
		Samsun "	160.243.91	
		Diyarbakir "	206.184.78	
		Bursa "	117.487.69	
		Av.Büro "	408.091.34	
		BÖLGE GİDERLERİ		1.640.774.21
		YOLLUK GİDERLERİ		621.115.22
		PROJE GİDERLERİ		381.547.37
		GELİRLERDEN SARFLAR		449.292.87
GELİRLER TOPLAMI	26.950.604.31	GİDERLER TOPLAMI		25.863.221.17
BORÇ OLARAK ALINAN	1.150.739.03	BANKALARA YATIRILAN		88.561.49
ÜCRET EMANETLERİ T.	370.769.46	BÖLGELERE GÖNDERİLEN AVANS		307.846.35
DAYANIŞMA FONU	1.274.970.33	BORÇ OLARAK ÖDENEN		2.878.731.19
KOOPERATİF.FONU	50.100.-	AVANS OLARAK ÖDENEN		578.154.30
TEMİNATLAR	6.600.-	AY SONU KASA MEVCUDU		122.807.55
ÖZVARLIK	13.841.306.30	DEMİRBAŞ GİDERİ		3.635.751.34
		SABİT TESİS GİDERİ		5.247.825.17
		DEPOZİTOLAR		13.334.78
		BONO VE TAHVİLLER		180.-
		TEMİNATLAR		3.586.-
		KEFALETLER		400.000.-
		TAKİPTEKİ SENETLER		405.000.-
		KONUT GELİŞTİRME SANAYİİ A.Ş.		100.000.-
GENEL TOPLAM	43.645.089.43	GENEL TOPLAM		43.645.089.43

30.9.1977 Tarihi İtibariyle
GELİR- GİDER İCMAL TABLOSU

10. DEVRE SONU İTİBARİYLE ÖZVARLIK TOPLAMI	13.841.306.30
11. DEVRE GELİRLER TOPLAMI	26.950.604.31
TOPLAM	40.791.910.61
11. DEVRE GİDERLER TOPLAMI	25.863.221.17
30.9.1977 TARİHİ İTİBARİYLE ÖZVARLIK	14.928.689.44

30.9.1977 Sonu İtibariyle Bilanço

Aktif Hesaplar		Pasif Hesaplar	
KASA MEVCUDU	122.897.55	ALACAKLI KURULUŞLAR	1.150.739.03
BANKA MEVCUDU	88.561.49	TEMİNATLAR	6.600.-
BÖLGE CARİ HESABI	307.846.35	ÖDENECEK ÜCRET EMANETLERİ	370.769.46
BORÇLULAR MEVCUDU	2.878.731.19	DAYANIŞMA FONU	1.274.970.33
ÜCRET AVANSI MEVCUDU	578.154.39	KOOPERATİFÇİLİK FONU	50.100.-
BONO VE TAHVİLLER	180.-	ÖZVARLIK-DEVİR HESABI	14.928.689.44
KEFALETLER	400.000.-		
YATIRILAN TEMİNATLAR	3.586.-		
DEPOZİTOLAR	13.334.78		
DEMİRBAŞLAR	3.635.751.34		
SABİT TESİSLER	9.247.825.17		
TAKİPTEKİ SENETLER	405.000.-		
KONUT GELİŞTİRME A.Ş.	100.000.-		
TOPLAM...	17.781.868.26	TOPLAM...	17.781.868.26

YARDIMLAR BANKA HESABI		YARDIMLAR HESABI	
Öğretmenler Bnk.		Ulusal İhtiyaçlar Yard.Fonu	
600620 Hs.	10.900.017.-		58.221.558.52
Vakıflar Bnk.8525 H.	32.756.440.-	Lice Deprem Yard.Hs.	2.290.476.65
" " 13200 H.	4.131.128.92		
İş Bankası 40977 H.	10.439.972.60		
Vakıflar B.13.300 H.	2.290.476.65		
GENEL TOPLAM	78.293.903.43	GENEL TOPLAM	78.293.903.43